

PREKLIATE POBREZIE

obrodružené
romány

146

SMENA

Kčs 3,50

JENŮ REJTŮ

STAR
GRAN

PREKLIATE POBREZIE

Jenö Kejtö

PRVÁ KAPITOLA

*Niekoľko slov o nohaviciach, prestieradle, o mne a o
iných pochybných individuách*

1

Turecký Sultán sa už po dva dni neukázal na ulici, lebo mu ktosi ukradol nohavice. A táto časť odevu pri prechádzkach nesmie chýbať.

Aké mravné ponaučenie z toho vyplýva?

Neviem.

Ale iste aj za tým nájdeme mnohé poučné poznatky.

Pretože keby Tureckému Sultánovi neboli šlohli nohavice, alebo keby bol Klát Hopkins lepšie dozeral na svoju garderóbu, osud mnohých ľudí, ba aj osud menšej krajiny, by sa utváral celkom inak. Takéto záhady sa skrývajú v pozadí jediných nohavíc.

2

A teraz najprv niekoľko slov o mne, o skromnom hrdinovi tohto románu.

Som človek krotkej duše, hádam aj preto, lebo jeden z mojich ujcov bol kantorom a úctu k zákonom dobrých mravov som si zachoval už od útleho veku. Vzhľadom na uvedené stáva sa iba veľmi zriedka, aby som v deň Marty čosi ukradol. Mamička sa totiž volala Marta a tento deň si veľmi ctím. Neodsudzujte moje spiatočnicke názory, no moje skúsenosti jasne dokazujú, že bez úcty k určitým zásadám a tradíciám je cesta nášho života veľmi hrboľatá, ak sme však schopní v záujme svojich ideálov sa aj odriekať, aj táto hrboľatá cesta je schodnejšia.

Toto všetko viem opísať takto rozumne, umelecky prosto, a predsa frapantne preto, lebo v detstve som sa pripravoval taktiež na povolanie kantora.

Že sa to predsa neuskutočnilo, zapríčinila výrečnosť môjho milovaného otecka. Bol síce iba jednoduchým rybárom, no želal si,

aby som sa stal námorníkom, akým bol jeho otec, dedo i všetci predkovia, včítane pradeda. Opísal mi krásy námorníckeho života, výsadné postavenie mornára medzi ostatnými občanmi a spomenul aj lorda Nelsona, ktorý svojho času zabránil, aby môjho pradeda lámali na kolese a poukazoval pri tom na pradedovu odvahu. Krotké dohováranie môjho otecka bolo by bývalo zbytočné, keby medzi ostatnými argumentmi nebol použil zlomený sťažeň a nebil ma ním dovtedy, kým som pod ťarchou jeho argumentov nesklonil svoju hlávku a nešiel na loď za kadeta.

Lenže túžba hlásať mier a vzájomnú lásku voči blíznym žije vo mne ešte dodnes, tak ako v ranom detstve, keď som ešte o živote nevedel nič, hrával som sa s kamarátmi a podopieral som svojho otecka cestou na záchrannú stanicu, ak nad ním zvíťazila presila verbeže v putike...

Sčítanosť som podedil po matkinej vetve. Prvá kniha, ktorú som prečítal, bola dojímavá príhoda nazvaná *Genovéva* ku ktorej som sa v tých rokoch neraz vracal. Neskoršie som čítal aj dielo *Gil Blas*, neskoršie v Sing-Singu som prečítal hádam aj desať ráz historiku *Labutí rytier Lohengrin*. Toto hlboké dielo zreformovalo môj myšlienkový život, pretože som pochopil večnú ľudskú múdrosť: darmo tajíš svoju minulosť, baba na ňu skôr či neskôr príde, a ty letíš sťa labuť.

Aká to vznešená a hlboko vrúcna myšlienka!

Mojim pustovníckym sklonom treba prirátať i skutočnosť, že som vždy rád rozjímal v osamotenosti cely a iba ten, čo už lepil papierové vrecká, vie posúdiť, do akej miery je táto činnosť vhodná na sebaspytovanie.

Takto som sa stal pútnikom, čo hlása zásady porozumenia, mieru a lásky. Mám niekoľko prikázaní, ktorá dodržiujem za každých okolností.

1. Vyhýbaj sa zvadám a surovému násiliu.
2. Vyhýbaj sa svárlivému človekovi.
3. Snaž sa pôsobiť na svojich blízných miernym dohováraním.
4. Neodvolávajú sa na svedkov, lebo aj tých môžu zatknúť.
5. Neprisahaj krivo, iba ak musíš.
6. Vyhýbaj sa ožranom, aby ani teba v podobnej situácii neobťažovali.
7. Nebuď namyslený a márnivý, aby si mohol byť iný, ako sú

tvoji blížni.

8. V nedeľu nekradni, nikoho nezbi, pretože šesť dní stačí na všetko...

Toľko o mne, mojom charaktere, minulosti, mojich zákonoch a o mojej zaujímavej osobnosti.

3

Všetko zlo zapríčinili meniny mojej mamičky. Práve som parkoval v malebnom Orane bez práce, kvôli môjmu kapitánovi surovej duše, slúžil som totiž na trojšťážníku Baganča v hodnosti pašeráka druhého stupňa.

Kapitán bol bezbožný násilník, často zneužíval svoju hovädskú telesnú silu, bil nás často a nikdy nehľadel kam. Ten dobytok ma kvôli čomusi prepadol, rozbil mi nos a bil ma drúkom po hlave. Jeho bezcitnosť nepoznala hraníc. Horko-t'ažko som obmedzil jeho ďalšiu brutalitu. Medzitým prestal vidieť na ľavé oko. Ale jeho rebrám som neublížil. Tie si dolámal, keď sa kotúlal po železných schodoch do kotolne. Za to už skutočne nemôžem. Na slušných lodiach chránia schody do podpalubia padacie dvere.

Po tomto nedorozumení som už nemohol naďalej zastať v jeho službách a stál som o malebnom hlade uprostred nádherného Oranu bez haliera. Obyčajný mornár. Ani papiere som nemal. Byrokracia, moja večná nepriateľka, zbavila ma aj tejto dôležitej námorníckej náležitosti.

Na šťastie, niekoľko mojich obchodných partnerov a priateľov trávil svoj čas v Orane práve na slobode a ako sa to už na veľkých obdivovateľov antického vzdelania svedčí, bývali na predmestí v cisterne kartáginského pôvodu. Toto mi prezradil Klát Hopkins, keď sme sa stretli u známeho prechovávača. Klát Hopkins bol zavalitý, no nie tučný, pri nejakom nedorozumení ho švihli po tvári, ale tak, že sa mu nos zvrátil a úplne očervenel. Neustále chripel, cylinder nosil posunutý do tyla, fajčieval úplne krátke cigary, akiste z druhej ruky a nesmierne čaptal.

On ma zbadal prvý, keď som sa prechádzal v tom množstve ľudí pred ním po ulici.

Poklepal mi priateľsky po pleci, potom ma zdvihol a oprášil.
– Zdravím ťa, Koleno!

– Klát! – skríkol som radostne. – Teba mi zoslali nebesia. Nemám kde spať a za kapitánovu vetrovku som dostal iba desať frankov.

– To nič, synček! To nič, hore hlavu, – odvetil, pretože bol vždy dobrej vôle. – Aká chyba?

– Môžem sa na teba spoľahnúť?

– Azda si zbesnel? Medzi priateľmi takéto otázky!

– Čiže?

– Prejijeme tvojich desať frankov a potom už len dajako bude. Podme!

Takýto bol Klát. Verný priateľ a obetavý na smrť. Pritom gavalier! Nikdy sa nedal najat' za lodníka, ľahko míňal peniaze a veľmi obdivoval nežné pohlavie. Pokiaľ ide o jeho zamestnanie, pohyboval sa po svete ako súkromník, pretože v poslednom čase akýsi prihorlivý hlavný inšpektor zaviedol masovú korešpondenciu s policajnými orgánmi všetkých štátov.

Prepili sme desať frankov a poberali sme sa.

– Len sa ty neboj, – povedal Hopkins, keď mu výčapník zabránil vstúpiť do chladničky a usmernil nás k východu. – Budeš bývať u mňa a čoskoro začneme podnikat'.

– Ty, Klát!... Zabudli sme sa z tých desiatich frankov aj najesť?

– Kým ma tu vidíš, nestar sa, brat môj. Počúvaj! Zabehneme k Tureckému Sultánovi a najeme sa.

Už v prvých vetách tohto diela som mal česť uviesť, že Turecký Sultán sa po dva dni neobjavil na ulici, lebo mu ktosi ukradol nohavice. Túto skutočnosť využil Klát v náš prospech. Turecký Sultán, ktorého takto prezývali pre jeho obrovský nos a dlhé ručiská, ležal polomŕtvy vo svojej izbe na vlečniaku. Vlečniak pôjde síce do suchých dokov, ale aby ho dovedty nerozkradli, zamestnali Tureckého Sultána na ňom ako strážnika za byt a za dodatočne splatných dvesto frankov. Lenže pred dvoma dňami sa natoľko ožral, že kým spal, ukradli mu nohavice a odvtedy sa ukazuje v meste iba po nociach, zahalený v pestrofarebnom prestieradle ani kalif Harun al Rašid.

Tureckému Sultánovi predniesol Klát Hopkins tento návrh: dáva mu k dispozícii vlastné nohavice za sadzbu nájomných motorových osobných vozidiel, čiže frank a 46 centimov na hodinu, alebo za paušálny poplatok sedem frankov na poobedie a večeru pre dve

osoby.

Polomŕtvy muž si zapálil.

– To je veľa, – poznamenal. – Dostaneš štyri franky, ak mi dáš aj košeľu.

Nespomínajme Klátovu košeľu. Požiadavky Tureckého Sultána pochopíme jedine vtedy, ak uvážime, že on vôbec nijakú nemal.

– Za osem frankov nohavice aj s košeľou. A keď nie, tak nie!

Po niekoľkých nápadne surových urážkach na cti sa konečne dohodli na šiestich frankoch a štyridsiatich centimoch splatných dodatočne. Klát odovzdal nohavice a temer celkom zachovalú košeľu. Pravý rukáv z košele si vložil do vrecka. Nohavice boli zázračne voľné a mimoriadne krátke.

Turecký Sultán sa vzdialil.

4

Po tomto sme sa trpezlivo usalašili na palube vlečniaka. Klát sa zahalil do prestieradla ani nejaký náčelník a čakali sme.

– Si presvedčený, že sa Turecký Sultán vráti? – pýtal som sa.

– Na to môžeš vziať jed.

– Je natoľko statočný?

– To azda ani nie... – odvetil zadumane. – Ale predsa sa sem vráti, lebo tu býva. A príbytok je príjemnejší než nohavice.

Je veľmi smutná skutočnosť, že niekedy sa zmýlia aj takí múdri ľudia ako Klát Hopkins. Pretože na hlučný oranský prístav sa pomaly zniesla tma a Sultán sa nevracal. Klát hľadel na prestieradla s netajeným odporom.

— Že by sa mu čosi prihodilo? – tíško som dumal.

– Hm... ak sa pokúsil zadovážiť si financie a zlapali ho, tak nie je vylúčené, že už sedí...

— V mojich nohaviciach! – zvolal trpkó môj priateľ.

Tmavá obloha sa pozvoľna zahviezdila, zjavil sa mesiac a ozbrojená hliadka.

– Nejde ten gauner.

– Azda ešte príde.

– Ale! Táto sviňa sa vzdala svojho trvalého bydliska. No nebolia ma nohavice. Garderóbu si človek ešte ako-tak zadováži, ale česť... Turecký Sultán mi ukradol nohavice. Stretávam sa s mnohými

lotrami, aj ty si mi dobrý priateľ, ale navzájom sme sa ešte neoklamali... Je to smutné.

– A čo teraz? – pýtal som sa Kláta.

– Nič sa neboj, starý, – odvetil môj priateľ. A sedel tam ani indiánsky náčelník. – Pretože život ide napokon ďalej svojou cestou, ani ja nezostanem v tomto prestieradle. V cisterne bývajú moji priatelia. Zájdeš za nimi a prinesieš mi nohavice.

– Ale aj Sultán môže medzitým prísť...

– A to už nie. Stratil som nohavice a kamaráta. Škoda nohavíc. Boli sotva sedemročné. Všetko jedno. Nie je pravdou, že šaty robia človeka. Uspokojím sa aj s horšími.

Keby ste videli Hopkinsove nohavice, sklonili by ste sa v úcte pred nenáročnosťou tohto človeka.

– Lenže... keby si mi požičal svoje nohavice, – povedal Hopkins, – o polhodinu by som sa vrátil s novými šatami.

Tento nápad ma nevzrušil.

– Hľaď... bol by som rád, keby mi zostali nohavice aj priateľ...

– Čiže pochybuješ o mojej statočnosti? – riekol s kúsavou, drvivou iróniou. – A to práve ty, s ktorým som strávil dva roky v Sing-Singu? S ktorým som sa delil o trpký chlieb rabstva?

– Klátik, srdce mi krváca, ale nezahalím sa namiesto teba nahý do prestieradla.

Po lávke zabuchotali kroky. Prichádzal bosý chasník s listom.

– Dal mi ho akýsi šialenec, – povedal. – Všetci ho na ulici obdivovali, pretože si navliekol až po kolená sloniu kožu... a veľa policajtov rozháňalo dav za jeho chrbtom...

Podľa tých slov som identifikoval Tureckého Sultána. V Klátových nohaviciach.

– Čo odkázal?

– Povedal mi, aby som s ním zašiel za starinárom a tam si vymenil sloniu kožu za červené turecké gate.

Klát zreval ani ranený býk:

– Čože?

– Áno. Vyčaral. Povedal, že doplatí, ale keď už mal tie gate oblečené, sľúbil starinárovi ohromnú bitku a peniaze nedal... Potom napísal toto a povedal, aby som to doniesol sem, že tu dostanem päť frankov a pálenku...

Šmahom sme chlapca vykopli a otvorili list. Turecký Sultán nám

písal:

Milli chlápci!

žjál svopred neviditenlich duóvodou. Som vás podvjédol, trošku. Totišto treba slode pucovať. Pretože majiteľjá donjésli tejto noci. Na dno lodje: jednu velikú? kisňu? Keť som ju chcel ukradnúť neskuóršje lebo oni. Odišli. Všimnul somsi: že. V kisni je mrtvola. Atoje zlí znak. Utekajte! aj Vi preč. Kevolviá polícii. Zo srdca lutujem. A z úctou Vám.

Turrek.

Svinská situácia. Mrtvola v podpalubí.

– Leť ako diabol, – povedal Klát. – Ak sa o hodinu nevrátiš, skočím do vody a zahyniem, lebo už nikdy viacej nemôžem vystúpiť na breh bez nohavíc.

Počínanie Tureckého Sultána bolo možné z mnohých hľadísk pochopiť vzhľadom na jeho zúfalú situáciu, lenže predsa je to len veľké svinstvo, nechať nás tu samotných s mrtvolou.

– Idem teda...

– Rovno cez Avenue Maréchal Joffre, odtiaľ sa na ktoromkoľvek nárazníku dostaneš k diaľnici pri cintoríne. A za ňou sú cisterny.

– V poriadku.

– Za poštou môžeš prípadne ukradnúť auto, aby to šlo rýchlejšie. Zhrozil som sa nad takouto myšlienkou.

– Dnes? Na Martine meniny?

– Aa. Veď ty si trknutý... Všetko jedno, len sa ponáhľaj. Utekal som.

DRUHÁ KAPITOLA

*Klát Hopkins dostane nohavice, lenže toto je ešte horšie •
Profesor Kvastič poskytne prvú pomoc, lenže prípravy
vyžadujú niekoľko hodín • Medzičasom mrtvola odíde*

Cisterny boli naozaj za diaľnicou pri cintoríne a v krátkom čase som nadľabil na byt svojich priateľov.

Nájomníci boli práve doma. Býval tu Niktoš Alfonz s dvoma komplicmi trvalého charakteru.

O Niktošovi Alfonzovi iba toľko, že ho naveky vypovedali zo všetkých krajín zemegule, a preto sa zdržuje na Zemi už po dlhší čas iba tajne. Menovite po nociach. Klát tvrdí, že Niktoš pochádza z Dánska, travič z Guatemaly prisahal, že Alfonz je rodený Španiel, on sám hrdo vyhlasuje, že je bez národnosti, pretože prišiel na svet v domorodom kanoe blízko Columbie a všetky okolité štáty odopreli jeho rodičom matrikuláciu novorodenca.

Krstili ho na arménskom parníku, lenže tento štát nejestvuje. Podľa mienky policajných odborníkov mali by ho administratívnu cestou odoslať na inú planétu.

Alfonz je driečny mládenec, urastený a štíhly. Má vybrané spôsoby, je vznešený a veľmi vzdelaný.

Lenže málokto používa nôž tak ako on a kaprálovi colníkov v Port Sueze pred niekoľkými rokmi po Alfonzovom jedinom háku sa tak rozochveli ruky, že písali o ňom aj v odbornej lekárskej literatúre.

Niktoš Alfonz a jeho komplici trvalého charakteru sa v cisterne zariadili celkom po domácky. Záclonu si zaobstarali s malým nákladom, no s veľkým úsilím spreď vchodu do potulného cirkusu, ňou prikryli chladné kamene. Spávali všetci na podvozku nákladného auta.

– Čo nové, Koleno?

– Klát Hopkins vás nedočkavo očakáva na jednom vlečniaku, po päty v prestieradle.

Rozpovedal som mu našu smutnú príhodu. Niktoš Alfonz potichučky klial. Obaja komplici trvalého charakteru nahlas hrešili. Turecký Sultán si zapamätá, ak týchto stretne.

– Dajte mi rýchle nejaké šaty, – súril som ich.

– Ty chmuľo! Čo sme my filmoví herci? Kto tu má dvoje šiat?

– Ale nemôžeme nechať Hopkinsa zošedivieť v prestieradle!

– Božechráň. Vypýtame si nejaké šaty.

– Detičky! – upozornil som ich. – Nekradnime dnes, pretože sú meniny mojej mamičky.

– Nech je tak, – odvetil jeden z komplicov trvalého charakteru. – Niekoho teda ožerieme.

Lenže druhý zase mienil, že bude lacnejšie dotyčného ovaliť drúkom.

Na tomto sme sa aj zhodli.

Na šťastie v chyži cestárov bola možnosť zadovážiť si bez akéhokoľvek násilia zamastený, deravý plášť. Zatiaľ postačí.

Náhlili sme sa k vlečniaku. Bola už neskorá noc. Temer jedenásť hodín. Sotva sme koho stretli v tejto tichej noci.

– Ktorý to je? – pýtal sa Alfonz a hľadel na lode.

– Tamten... za uholňou rampou.

– Vy sa postavíte sem na stráž, – nariad'oval svojim komplicom trvalého charakteru. – Keby čosi, dáte nám výstrahu. A ty pod'!

Ohlásili sme sa ostrým hvizdom. Ticho... Že by v tom prestieradle od zúfania zaspal? Dobešli sme ta, kde sme s Hopkinsom spolu čakali. Na palube ležalo iba pohodené prestieradlo.

– Je dosť pravdepodobné, že odišiel, lebo tu nechal svoj jediný úbor. A nepatrí medzi tých, čo sa vyberú do veľkomesta bez odevu.

– Správne. Hopkins si dá záležať na tom, ako vyzerá. Ale do podpalubia sa zato pozrime. Azda našiel lepšiu deku a dole zaspal.

Po chvíľke tápania našli sme schody. Zospodu k nám zaviala zápachom solených rýb. Baterka v ruke Niktoša Alfonza osvetľovala spráchnivenú výdrevu vlečniaka.

– Tam je ten kufor, – vrel som. – Údajne je v ňom mŕtvola.

– No a?

Nemožno vedieť, či mŕtvy nemá u seba čosi?

– Vylúčené, aby mal ešte čokoľvek pri sebe.

– Ale prečo?

– Pretože akonáhle si ty vytiahol päty, Klát ihneď zbehol do podpalubia mŕtvolu preveriť. A ak sem položili zosnulého zaodetého, tak sa Hopkins vzdialil oblečený.

– A to zasa nie je pravdepodobné, – poznamenal som skromne.

– Prečo?

– Pretože keby to odkráľované individuum bolo zaodeté, tak by nás Turecký Sultán nebol očakával v prestieradle.

– Aj to je pravda.

– Ale pozrieť sa zato môžeme.

Zišli sme do podpalubia. Alfonz zasvietil baterkou. Ja som vyňal hasák, ale bolo to zbytočné. Vrchnák sa pekne otvoril, nik ho nezamkol.

Alfonz posvietil do otvoreného kufra, potom skríkol a baterka mu vypadla z ruky.

Myslel som, že sa mi rozum mätie...

V kufri ležal Klát Hopkins! Mŕtvý!

– Carramba!

Niktoš Alfonz preklínal. Svoje veľké pohnutie legalizoval hrešením, no mýlil by sa ten, čo by sa nazdal, za z tohto možno odvodzovať jeho pôvod. Zriedka nadával dvakrát v tej istej reči. Podľa jeho hrešenia mohol ho považovať za svojho syna ktorýkoľvek národ na svete. Lenže toto je iba príklad. Netrhali sa oňho.

– Ty... – šepkal. – Kolenó!... Čo ty... na toto?

Nevedel som, čo povedať. Iba som stál. Bože môj...

Chudák... Klát, môj výborný, veselý kamoš...

Alfonz opäť posvietil. Mŕtvola bola nahá. Vôkol samá krv, no ranu sme nevideli. Až keď sme ho obrátili vysvitlo, že ho strelili do tyla.

– Zistíme, kto to bol, – preriekol som.

– Tak je...

– A splatíme dlh namiesto Hopkinsa.

– A prirazíme ešte aj zákonom stanovené úroky...

Stáli sme tam veľmi smutní. Málo je takých dobrých, veselých kamošov na tomto svete, akým bol Klát Hopkins.

– Teraz... najprv ho poctivo, po námornícky, chudáka, pochováme.

– Ticho! – zasipel Alfonz a zdrapil ma za plece. Čosi sa pohlo, ale nie tak, ako potkany skákavajú.

– Svetlo!...

Alfonz posvietil do kúta a...

Dva skoky... Schodmi letí hore tieň.

Za ním!

Alfonz padá, lebo vyskakujeme obaja naraz. Tma ani v rohu. Schodíky dunia, ale skôr, ako by dotýčny dobehol k padacím dverám na palube, schmatnem ho za členok, strhnem ho dolu, on na mňa, kotúľame sa obaja, no medzitým ho zdrapím za krk a keď cítim, že sme už spadli do podpalubia, najprv udieram naslepo, ale tak, že počujem, ako zapraš'ala lebečná kosť.

V zásade som krotký, no o mojom ľavom direkte častejšie debatovali aj vážnejší zločinci...

– Svetlo! – dychčal som. Zablýsne sa svetlo.

Naše prekvapenie sa ešte zväčšilo.

Na podlahe sedí polomŕtvy zakrvavený Turecký Sultán s rozbitou tvárou. V červených gatiach!

2

– Teraz ma zabijete, však? – pýtal sa Sultán.

– Určite, – prisvedčil som rýchlo, lebo nerád podvádzam. – Lenže nie je vylúčené, že najprv z teba tu i tam čosi urežeme. Nos, uši a podobne, pretože prostá smrť ťa dostatočne nepotrestá.

Turek si zapálil.

– Je to tak, – odvetil tíško, hoci bol neurotik a bitkár. – Na vašom mieste by som ani ja nekonal inak.

– Počúvaj, Turecký Sultán, – povedal Niktoš Alfonz. – Toho, čo kamoša vyzlečie, potom sa vráti a zavraždí ho, toho považujem za kanibala alebo ešte čosi horšie.

A opľul ho. Potom mu vykopol z prstov cigaretu.

– Aj tak dobre, – povedal Sultán a nefajčil. Zaujímavé, že veľkohubý, nebojácny Turek znášal všetko rezignovane.

– Skôr ako ťa zabijeme, mohol by si nám povedať, prečo si zabil Kláta!... Nenávidel si ho?...

– Ak poviem pravdu, aj tak mi neuveríte.

– Povedz!

– Nezabil som ho!

Kopol som ho a Turek sa vyvrátil naznak.

– Ty zbabelý, špinavý, zákerný vrah!

Zviechal sa a pokračoval:

– Nepovedal som to preto. Viem, že aj tak neveríte. Ani ja bych neveril. Ale ešte ste nemohli konštatovať, že by som bol až natoľko zbabelý.

A to je už pravda. Bola to hlúpa situácia.

– Tak teda rozpovedz, aká je podľa teba pravda.

A rozpovedal nám ju.

– Dotiahol som Klátové šaty, pretože som medzitým oľutoval, že som ho tu nechal. Nenašiel som chudáka na palube. Myslím si, zbehol sem dolu kuknúť si mŕtvolu. Idem teda aj ja. A našiel som ho v kufri, ako aj vy. Utiecť som už nemohol. Už ste sa valili. Tak je to.

– Kde sú šaty, čo si dovliekol? – spýtal sa Niktoš. Sultán sa zdvihol, zašiel do kúta a ukázal šaty.

– Ale veď to je vojenská rovnošata! – skríkol Niktoš, lebo on videl aj do tmy, kam nezasiahol svetelný lúč.

– Aha! Lenže iné som nezohnal. Prečo som ich sem dotiahol, ak by som chcel Kláta odbachnúť? – a zapálil si.

Pes ho vie! Ťažko uveriť, že by bol Kláta Hopkinsa mne nič, tebe nič odstrelil. Zákerný vrah nebude takto v tieni smrti pokojne fajčiť. Od Alfonza milosti dúfať nemohol a musím povedať, že napriek mojej kritickosti nie je veľa takých, čo prežili moje oprávnené rozhorčenie.

A Niktoš Alfonz sa začal cítiť akýsi neistý.

– Bolo by treba pravdivosť tvojich slov dokázať, – odvetil po krátkej úvahe a svetlo postavil na debnu, – pretože takto je pravdepodobné, že ťa predsa len zabijeme.

Sultán odffkol cigaretu a pokrčil plecom:

– Majte ma radi.

Takýto je to chalan. Nosisko ani hák a sivovlasý. Nesmierne dlhé, vyziabnuté ručiská, veľký krivý nos a tie jeho chladné rybacie oči hľadeli na svet s opovržlivou bezočivosťou. Nevie prečo, mne sa takíto ľudia páčia a ťažko ich zabíjam.

– Čo si tak na koni, hej! – zreval naňho Niktoš Alfonz.

– Ty... – vravím mu, – nech ma čert vezme, ak Turek zastrelil Kláta.

– Aj ja si myslím, že ho nezabil. A čo, ak sa mýlime?

– Čo si tu porábal, keď sme prišli? – pýtal som sa.

– Rozhodol som sa, že pomstím Hopkinsa a vypátral som tu kohosi.

– A koho si to tu vypátral?

– Vraha.

– Vieš, kto je vrahom? – pýtal sa Niktoš.

– Viem.

– Kto to je?

– Nemôžem povedať.

– A keby som ťa uškrtil? – zaujímal sa môj priateľ.

– Potom by som ti to just nepovedal. A vy ma môžete zabiť len zato, že som zabil Kláta. Ak som to neurobil, tak vás do mňa nič! Moje tajomstvá môže za mňa dostať iba špicel' pri výsluchu.

Veľa pravdy bolo v týchto výrokoch.

– V poriadku, – povedal som. – Verím ti.

– Aj ja, – prisvedčil Niktoš Alfonz.

– Čiže nie som vašim väzňom? – spýtal sa Sultán.

– Nie si.

– V tom prípade, – obrátil sa na Alfonza, – prečo si ma pred chvíľou kopol do hlavy?

A dlhým ramenom švihol a strelil môjmu priateľovi takú, že každý slušnejší človek by sa zrútil polomŕtvy. Lenže Niktoš už repetoval hákom.

Začali sa strašne bit'. Podľa mojej mienky mohol Niktoš Alfonz poľahučky zvíťaziť, pretože sa nazdávam, že tento chlap je najonakvejší z tých, ktorých som počas svojej cesty vôkol sveta stretol, lenže Turka nevládal vonkoncom odbaviť. Kotúľali sa a štyri tvrdé päste len tak duneli.

Nepretrušoval som ich. Toto sú súkromné záležitosti.

Pánske záležitosti.

Hľadel som na svojho niekdajšieho kamoša. V kufri. Privreté oči... Chudák Hopkins... Akú pokojnú a tichú má tvár...

– A toto je čo?

Jasne som zočil, ako sa mu pohl sval v tvári. Pri nose.

Bože môj! Veď sme... veď sme sa ani nepresvedčili, či zomrel!

– Prestaňte! – zreval som na oboch bitkárov, narýchlo som dokopal Niktoša, ktorý udieral Turkovi hlavu o palubovku, držiac ho za obe uši.

– Decká! Mne sa zdá, že Klátovi sa papuľa hýbe. Pozrime sa... čo keby náhodou žil...

– Ty si mu nepočúval srdce? – pýtal sa Niktoš Alfonz zadychčaného Turka.

– Ja som sa nazdal... – chrčal.

Skočili sme k Hopkinsovi, vyložili sme ho na palubovku a Alfonz mu počúval srdce. Vzrušene sme nad ním stáli.

– No?...

– Nepočujem... – ale ucho zato neodtiahol. O chvíľu sa ozval: – hádam... Chvíľkami sa mi zdá, že slabo bije... A nie je celkom... studený...

Zo zadného vrecka vybral plochú, kovovú fľašu a vnútil Hopkinsovi medzi zovreté zuby niekoľko kvapiek. Ja som mu

masíroval hrudník.

Ak žije, môže sa poďakovať iba tomu, že rana je veľmi ťažká. Áno, prosím. Je to tak. Akýsi policajný dôstojník zo Singapuru mi vykladal, že v hlbokom bezvedomí človek nevykrváca, pretože krv cirkuluje veľmi pomaly, zrazí sa vôkol rany a uzavrie otvor.

O niekoľko minút v dlhých intervaloch z času na čas sme začuli slabý tlkot srdca.

– Lekára, – povedal Turek. – A dobrého lekára!

Položili sme Hopkinsa na niekoľko prázdnych vriec. A potom sme bežali po lekára...

Dvaja komplici trvalého charakteru trpezlivo strážili príchody k vlečniaku.

– Mažete odísť, – povedal Alfonz. – Ostatné už my traja vybavíme.

3

V oranskom prístave sme mali vlastného lekára, a síce Fedora Kvastiča, ktorý slúžil kedysi na ruskom krížniku Kronštadt. Po revolúcii sa dostal do Oranu, trel strašnú biedu a napokon ho pijatika a karty dohnali na šikmú plochu. Okrem toho si už aj nejaký ten rok odsedel.

Po vykonaní trestu usadil sa doktor Kvastič v prístave ako lekár a morfinista. Tu totiž nežili byrokrati. Diplom je vedľajší, dôležité sú vedomosti. A Kvastič toho vedel veľa! Predovšetkým mlčať. Dobré vieme, že jedna z podmienok úspešnej liečby je zachovávať lekárske tajomstvo. Ten, čo dnes vyňal revolverový náboj z tela, nech toto ošetrenie nedáva do súvislosti s policajnou správou v zajtrajších novinách a ak konštatoval smrť, nech sa nestará o to, kde uložia pacienta na večný odpočinok.

V tom je podstata lekárskeho tajomstva.

Kvastič veľa čítal, veľa pil a pokiaľ ide o jeho vedľajšie zamestnanie, bol klaviristom v zábavnom podniku Štvorrohá Mačka. Pretože veľmi pekne hral na klavíri.

Tento obrovský tučný človek, spuchnutý od liehovín až strach, vedel so svojimi pehavými, bielymi prstami nádherne vyhrávať.

Hnali sme sa. Štvorrohá Mačka bola v neďalekej uličke.

– Kde je Turecký Sultán? – spýtal sa náhle Alfonz.

Turek zmizol!

Ejha!

– Ale teraz už dokázal, že má maslo na hlave, – zvolal Niktoš.

– To by ešte nebolo také zlé, pretože ani jeden z nás nemôže vyjsť v lete na ulicu bez klobúka. Ale dnes nás už podviedol po druhý raz...

– Lotor! Zaškrťím ho!

– Najprv poďme po Kvastiča.

Profesor práve hral a jeho vlhké oči ospanlivo žmurkali spod dlhých, privretých mihalníc.

Keď uvidel, ako sa ženieme dnu, zatvoril klavír, vzal si klobúk a oznámil host'om:

– Prepáčte... Volajú ma k pacientovi.

A vykročil. Taký chlapík to bol.

– Nôž? – pýtal sa Kvastič.

– Nie.

– Gul'ka?

– V zátylí.

– Koniec.

Opustenou uličkou sme temer bežali.

– Kde máte tašku?

– U Orlova.

– Poďme po ňu.

– Dvesto frankov.

– Vykúpime ju.

Orlov je trošku skomolený názov organizátora. Tento prechovávač požičiaval aj na záloh a Kvastičova taška bola práve uňho založená.

Zaklopali sme Orlovovi na okno. Maličký úžerník s krivým chrbtom a dlhou sivou bradou obýval prízemný domček sám.

– Potrebujeme tašku profesora Kvastiča.

– Dvesto frankov.

– Niet.

– Ľutujem.

– Ale no!

Vytiahol revolver a namieril ho na nás.

– Si ty ale psisko, Orlov! – povedal som.

– A čo si počnem? Lekárovu tašku prijímam do zálohu jedine

preto, lebo vždy sa nájde umierajúci, kvôli ktorému ju vykúpia. Toto je obchod. A ak ju raz vydám zadarmo, tak si môžem za požičanými peniazmi písať.

– Odkiaľ ti ich vezmeme?

– Je dvanásť hodín. Polhodina vám stačí na vlámanie.

– Dovtedy Hopkins umrie.

– Čo si počnem? Nelez bližšie, lebo strelím!

– Hybaj! – povedal Niktoš. – Kvastič, počkajte nás tu. Hneď sa vrátíme.

Obaja sme sa pohli nocou. Z nábrežia siahala do mora dlhokánske mólo. Práve pri ňom pristávala loď. Štíhla, panská jachta.

– Čo ty na to?

– Môžeme skúsiť...

Pohli sme sa po móle. Cestujúci z jachty práve vystupovali.

– Pozor!

Skočili sme za žochy, prikryté plachtou. Blížil sa obrovský sivovlasý človek v dôstojníckej rovnošate s nejakým mladším chlapom. V päťach dvaja námorníci.

– Stotník bude hovoriť, – povedal sivovlasý dlháň chladno a fufnavo.

– A keby neprišiel? – pýtal sa mladší dôstojník. – Už sa mal hlásiť.

Hlasy a kroky stíchli... Zakrádali sme sa k jachte rýchlosťou blesku.

Dobehli sme k nej. Hádám sa len nájde mizerných dvesto frankov na palube takejto panskej lode? Hore blikalo sotva niekoľko svetiel...

– Ty z druhej strany... – šepkal Alfonz a skrčil sa, aby zachytil kormu na jachte... Ja som to skúsil z opačného konca. Mám taký kratší obušok z olova, potiahnutý kožou, vždy ho nosím so sebou... Keď som sa dostal na palubu, vytiahol som ho...

Na palube bola tma. Opatrne som vběhol do chodby medzi kajutami a vykukol som von. Vidím ozbrojeného strážneho. Námorník s bodákom na puške. Stojí pred druhou kajutou. Z tamtej strany má prísť Niktoš Alfonz. Druhý námorník prichádzal práve z podpalubia so zvinutou plachtou a pospevoval si.

Ozbrojený námorník sa nepokojne pohol, ani keby čosi začul.

Štíhly Niktoš Alfonz sa zjavil pri ňom ani taká veľká mačka a už

aj udrel.

Strážneho trafil presne na špičku brady. Začul som iba slabučký praskot a už aj padal. Alfonz ho zachytil, aby pád nespôsobil hluk...

Druhý nemal vlastne ani toľko času, aby pochopil, čo sa deje, keď som ho ovalil svojím drúčikom. Tichučký výkrik a už aj ležal pri zábradlí.

Niktoš už sňal knockautovanému strážnemu z pleca zbraň.

– Poviaž ich... Zatiaľ sa pozriem, ako je tu dolu...

Napriahol bodák a zmizol...

Povrazmi z plátna rýchlo som spútal oboch námorníkov a vošiel som do tmavej kajuty. Na sekundu ma oslepila žiara náhle zažatého svetla.

– Ruky hore!

Predo mnou stála žiarivá blondínka, krásna, mladá žena a mierila na mňa pištoľou.

4

Z doterajšieho opisu ste si iste všimli, že som tak trochu konzervatívneho razenia, bezpodmienečne si ctím tradície a mravné formality. Ako taký, nezabúdam nikdy ani voči dámam na zvyklosti staromódnych gentlemanov. Podvoliac sa teda rozhodnému, no vonkoncom nie urážlivému tónu žiadosti, zdvihol som ruky a hlboko sa uklonil:

– Som John Fowler, no moji ctitelia ma volajú Kolenom.

– Čo tu hľadáte?

– Chcel by som požiadať dobrodušnú dámu, aby ma podporila.

– A medzitým prepadnete stráž!

– Cítil som, že argumentovaním u nich veľa nedosiahnem. V dnešných časoch sú chápari blížni zriedkavosťou.

Takto ja.

Žena sa dívala na mňa neistým pohľadom. Dobré som si všimol, že som svojimi slovami na ňu hlboko zapôsobil, pretože pekne rozprávam. Veď som azda spomenul na začiatku tohto dielka, že som sa kedysi chystal za kantora... A potom... nuž, aj keby to vyznievalo neskromne, verte mi, slušne som vyzeral. V starších zatykačoch konštatovali o mne skutoční odborníci, že mojím zvláštnym poznávacím znamením je slušný zovňajšok. Aby som vonkoncom

zaplášil jej nepokoj, dodal som ešte s ľahkým úsmevom, povzbudzujúce a vrelo.

– Môžete sa cítiť v bezpečí, krásna dáma, a keby to bolo potrebné, obránim vás proti komukoľvek.

Takto ja.

– Darmo sa tu robíte hlúpym! Ak spustíte ruky nižšie, tak vás odstrelím!

Takto ona.

Kdeže sú dávne dámy s romantickou dušou, bezpodmienečne obdivovateľky rytierskosti, čo prešovali do svojich modlitebných knižiek zvädnuté listy kvetov a zamilovávali sa do tajomných cudzincov, mne podobných?

– Odpovedzte! Prišli ste sem sám?

– Sám.

Cigánstvo je škaredé, ale dáma bez zmyslu pre romantiku nemôže očakávať nič iné.

– Odstúpte nabok... Prejdite na moje miesto a dodržte vzdialenosť dvoch krokov. Jediný pohyb a...

– Odstrelíte ma. To som si zapamätal. Ale ja som sem prišiel preto, lebo môj priateľ leží neďaleko ťažko ranený, azda už umiera, a potrebovali by sme dvesto frankov na lekára...

Tichý šramot... Zvrtla sa...

Niktoš Alfonz ju prepadol spoza chrbta, iba zápästie jej chytil, no pištoľ zaraz padla na dlážku.

– Ani slova, inak... – zasyčal môj priateľ a schmatol ju za krk.

Zaraz som ho odstrčil.

– Nezniesiem, aby sa takto zaobchádzalo s dámou! Bol by som rád, keby si si to zapamätal!

Jeho ligotavé dravčie oči sa na sekundu zablykli. Tento chlap sa nebojí ani čerta. Dokonca ani mňa nie. A žena stála vedľa nás a dychčala.

– Dobre, no! – povedal Niktoš a zasmial sa. – Vážme si duševné poruchy svojich priateľov. – Podišiel pred ňu a uklonil sa. – Dovoľte, aby som sa predstavil. Som Niktoš Alfonz a veľmi úctivo vás prosím, aby ste nekričali, lebo vás zabijem.

Dívala sa naňho i na mňa ako omráčená.

– Vidí sa mi, – pokračoval Niktoš, – že nás považujete za blbých, čo do určitej miery svedčí o výbornom úsudku.

Usmial sa, posadil sa do kresla a zapálil si.

Zmienil som sa už o tom, že v tamtych časoch som nepoznal človeka lepšieho vzhľadu, než aký som mal ja. Ale nazdávam sa, že tento Niktoš Alfonz predstihol ešte aj mňa. Hlavu si zaväzoval pestrou šatkou po španielsky a nosieval farebné hodvábne košele. Ustavične sa usmieval a vtedy sa mu jeho snehobiele zuby nádherne ligotali. Pohyboval sa pružne a ticho, bolo vidieť, ako ovláda svoje nádherné, vyšportované svalstvo.

– Nuž, ak dovoľíte, – začal jemne a spoločensky, – môj priateľ už spomínal, že by sme potrebovali dvesto frankov... A to je aj všetko, čo od vás žiadame.

– A potom ma prepustíte? Či ju prepustíme?

– Prirodzene, – odvetil som. – Ak splníte túto našu úctivú prosbu, ponížene sa vzdialime...

– Zvláštni... ste vy... ľudia... – povedala.

– Vkradnete sa na loď, ovalíte námorníkov...

– A kuchára, – poznamenal Niktoš. – Hlúpučký mládenec, skočil na mňa spoza chrbta... Verím, že zostane nažive...

– Zabili ste ho?!

– Keď sa vrhol na mňa, prehodil som si ho cez hlavu a padol dosť tvrdo. Ale bezprostredné nebezpečie mu nehrozí...

– Vlámte sa, lúpiť chcete... a...

– A predsa sme gentlemani, – doplnil som ju, pretože to bola fakticky pravda.

– Prosím... – zdvihla zo stola svoju tašku. – Dám vám štyristo frankov... bola by som rada, keby ste mi ostatné nechali...

– Ale, milostivá! Ubezpečujem vás, že dve stovky nám stačia. Toľko nám stačí na ošetrovanie nášho priateľa.

– A... teraz by som odišla...

– Dovoľte nám, aby sme vás odprevadili cez tmavšiu časť prístavu. Veľa je tu po nociach takej podozrivej verbeže.

Ako je aj fakt...

– Prosím – Odprevadzte ma, ale len zďiaľky... A ďakujem... že takto... rytiersky...

– Ale, prosím, aké tu reči?

Sledovali sme ju zo vzdialenosti dvadsiatich krokov.

Na jednom rohu zabočila a kým sme ta dobehli my, už jej nebolo. Utiekla, alebo sa stiahla pod niektorú bránu... Všetko jedno.

Bol už najvyšší čas, aby sme profesora vyzdvihli aj s taškou.

– Nádherná žena, – povedal som nevdojak. – A veľmi sme jej poslúžili.

– A síce?

– A síce, odstránili jej spredu dverí strážneho. Baba bola totiž uväznená.

Naozaj! Nie som síce hlupák, ale v tomto prípade bol Niktoš o niečo vynaliezavejší než ja.

Už svitalo, keď sme dobehli k Orlovovej chyži. Profesor Kvastič tuho chrápal na rozheganom diváne.

– Zohnali sme iba stopäťdesiat frankov, – povedal Alfonz. – Chyba?

– Ale kdeže! Ostatných päťdesiat už ľahko nazbýjate.

– Zdochni!

Hodil mu peniaze. Dostali sme tašku. Lekára sme poliali studenou vodou, trošku sme ho dokopali, kým sa zobudil a vyrazili sme.

– Kam ho chcete položiť? – pýtal sa Kvastič.

– Čože?

– Musí niekde ležať. V cisterne nemôže vyležať strelu.

– A vy kde bývate?

– Od štvrtej do šiestej na klavíri. Tam by sa aj zmestil, lenže večer na ňom ležať nemôže. Musí do nemocnice.

– Zoženieme peniaze aj na nemocnicu. Zatiaľ sa pozrime, či ešte žije.

– Strela v tyle je veľmi zlá. V krčnej oblasti je veľa nervových centier. Ľahko sa poškodí Medulla oblongata alebo Epistropheus. A potom je amen. Exitus lethalis.

Dobehli sme k vlečniaku. Všade mŕtvo a ticho. Na palube ležalo prestieradlo. Poďme do podpalubia! Popredku Alfonz. Na spodku schodiska blyсне jeho baterka.

Tíško skríkne.

Zbehli sme za ním. A chrbtica, ani keby ma mrazila.

Kufor otvorený, vrecia pohodené, aj prázdna kanva je tu.

A raneného niet.

Klát Hopkins zmizol!

- Čože?
- Tejto noci sa s nami zahráva sám diabol, povedal Alfonz.
- Čo sa stalo? – zaujímal sa Kvastič.
- Pacient nám zmizol.
- Na vlastných nohách nemohol, pretože takéto zranenie porušuje rovnováhu. Podobné zranenie mal aj kozácky kapitán, ktorého som dva roky ošetroval a ten chodil iba do kruhu. Preto ho aj poslali na dôchodok.
- Sadol si na schody a zaraz aj zaspal.
- Turek... – hundral si Alfonz.
- Čo si o tomto myslíš?
- Predsa ho odbachol on. Báľ sa, že sa Hopkins uzdraví, všetko vyjde najavo, vrátil sa teda a šmaril ho do vody.
- To je dosť pravdepodobné. Lenže boh ti ho vie, Turecký Sultán je taký fajnový chalan...
- Besný si? Ani takým ľuďom nemôžeš veriť donekonečna, ako som ja! Prečo nám utiekol? Há?
- Ťažko by bolo odvetiť čosi na Turkovu obhajobu.
- Počúvaj, Koleno moje, kašlem na akékoľvek vysvetľovačky. Turecký Sultán je mŕtvy. Dnešným dňom ho odsudzujem.
- Ak ho stretnem ja, aj vtedy bude mať čo robiť, aby dokázal, že je hoden ďalej žiť.
- Stisli sme si pravice. Klát Hopkins môže pokojne odpočívať v morskom bahne. Jeho smrť pomstíme.

TRETIA KAPITOLA

Po dobrej práci zaslúžený útek

1

Nasťahoval som sa na Klátovo miesto v cisternovom byte. Nasledovali naozaj bedárske časy. Zamestnanie som si nezohľadel, hoci som námorník telom i dušou a najradšej som, ak môžem statočne pracovať na niektorej pašeráckej lodi.

Lenže márne! Byrokracia, moja odveká nepriateľka, zbavila ma akejkolvek pracovnej príležitosti. V tých časoch pristávali totiž v

Orane iba lode, čo sa zaoberali všelijakými hlúpymi formalitami. Otroci odporných malicherností. Požadujú od námorníkov všelijaké papieriky. Nestačí, ak našinec im v priebehu ôsmich minút sám a bez pomoci vystrojí a natiahne prednú kráľovskú plachtu spolu s hlavnou sťažňovou plachtou, márne sa dovolávam, že dovediem akúkoľvek loď so zatvorenými očami z Oranu do Tokia (pretože toto všetko hravo zvládnem!) ... nie, ich predovšetkým zaujímajú moje papiere a či figurujem v takej starej, zodranej haraburde, zvanej „lodnícka kniha“.

Prirodzene, v lodníckej knihe figurujem, lenže moje meno škrtli. A prečo? Pretože v San Franciscu zhorela lodivodská kancelária.

Smejete sa, milí čitatelia? Veď aj ja. Nie som hasič, ale námorník. Mali odsúdiť hasičov, pretože prišli neskoro, alebo administrátora, ale čo môžu chcieť odo mňa, veď ja som iba vysvetľoval rabiátnemu a drzému náčelníkovi lodivodnej služby, že černošský plavčík nemá beri-beri, iba noha mu spuchla, pretože stúpil na klinec. A kvôli tomu predsa nevztýčim žltú zástavu a nepôjdem do karantény. Uznajte sami!

Lenže toto drzé hovädo sa rozvrešťalo, že zavolá policajta a nechá ma zabásnuť. Triezvo som ho požiadal, aby nereval ako dobytok. Nato začal násilne vystupovať a požadovať, aby som počkal políciu v jeho úradovni, že veď on ma naučí. Vravel som mu vyhýbavo, aby zavrel hubu, lebo zle pochodí, a chcel som sa vzdialiť. Zdrapil ma za plece. A ja som ho ešte stále upokojoval mierne a priateľsky! Upokojil som ho až pri sklených dverách. Ale petrolejku som mu hodil do hlavy až vtedy, keď vytiahol revolver. A ľudské city mi napriek všetkému diktovali, aby som horiaceho náčelníka hodil do nádrže na meranie vodných zrážok.

Vlastne som mu zachránil život. Nazdávate sa, že sa na tomto svete ktosi dočká aj vďaky? Omyl! Udal ma, škrtli ma z medzinárodnej lodníckej knihy a vydali na mňa zatykač.

Trpko sa sklame ten, čo dnes čaká vďaku.

Do Oranu nepriplávala ani jediná loď, ktorá by ochotne uprednostnila schopnosti pred formalitami. Ačkoľvek aj takéto plavidlá jestvujú. V týždni som sa sotva dostal k nejakej práci. Zo dva razy sme nakladali pre doktora Kvastiča. Profesor sa totiž zaoberal aj dovozom liečiv.

Prišlo mu do rybárskeho prístavu koľkosi debien kokaínu a

podobné. Boli to veľmi biedne časy. Niktoš Alfonz a jeho dvaja komplici trvalého charakteru spustili sa až tak hlboko, že predávali súčiastky do auta. Karosériu a podvozok zakopali.

Mali sme početné plány, no mesačné noci nám bránili v činnosti. Bola to akiste nešťastná vôľa osudu, že hmla zavítala práve na meniny môjho drahého príbuzného.

Jeden z komplicov trvalého charakteru navrhol, aby sme sa rozhliali.

Odvolával som sa na meniny.

Ich výroky sa vyznačovali nápadnou neslušnosťou.

Napokon rozhodli, že využijú túto nepríjemnú noc. Nemohol som sa dištancovať. Napokon ide o priateľov!

Pod rúškom temnej noci ukradli sme za vlečňiak mydla na holenie. Strážnika sme ešte predtým opatrne schovali pod vrecia.

Tú loď sme už pozorovali po niekoľko dní. Vlečňiak narazil na nejaké trosky pod hladinou. Nechali ho tam pod dozorom jediného strážnika, niekoľko kilometrov od prístavu. Dohodli sme sa s Orlovom a navštívili sme vlečňiak v trojici.

O niečo neskoršie dofrčal aj Niktoš Alfonz s nákladným autom a dvoma omráčenými mechanikmi. Ukradol ho v blízkosti kasárni sudánskych strelcov. A začali sme prekladať.

Všetko šlo hladko, lenže keď sme vyrazili s preplneným autom, ocitli sme sa zrazu pred neočakávanou prekážkou.

Približovala sa poklusom rota sudánskych strelcov.

A čo sa máme s nimi baviť? Barbarskí černosi... Múdrejší ustúpi. Nie je tak?

Niktoš Alfonz odvážne zabočil a zreval dozadu:

– Pozhadzovať náklad! Rýchlo!

A hnal motor po diaľnici. Rýchlo sme pozhadzovali debny a zhodili sme aj polomŕtvych mechanikov. Jedného z komplicov trvalého charakteru zasiahla guľka a spadol z voza na práve vyhodenu debnu mydla. Auto zvyšovalo rýchlosť a palmy sa svižne mihali popri ceste.

– Zle je, – poznamenal komplic, čo zostal nažive. V diaľke sa zablysol reflektor. Auto hliadky!

– Na meniny najdrahších nemáme pracovať, – poučne som poznamenal. – Preto sme sa dostali do kalamity.

– A čiastočne aj preto, lebo sa nám náhli v päťách fúra vojakov, –

doložil Niktoš Alfonz.

Brzdy nariekavo zaškrípali. Vyskočil som.

Ale na najbližšej križovatke... V pätách mi hrmí policajná motorka so sidecarom... Pri chodníku stála trafiková búdka, vrazil som do nej a ona sa zrútila a skrížila uličku.

Výstrel... Hvízdajú guľky...

Potkynam sa po kamenistej púšťovej pôde za mestom. Zľava taktiež výstrely. Lenže tamí neprenasledujú mňa. Neďaleko letí obrovský mačkovitý tieň, takmer pláva vzduchom, ako sa odráza od zeme... Chvíľkami padne a potom opäť beží...

Niktoš Alfonz...

Povestný som ja bežec, lenže to vražedné tempo, keď sa Alfonz sťa pero odrazí od zeme a uháňa, to už ani nie je ľudské, to je ešte lepší beh než môj.

Bežíme o život.

Pretože v týchto končinách lapeného tuláka radšej odstrelia, ako by sa mali s ním babrať.

Vravia, že takýto človek nestojí ani za toľko, žeby kvôli nemu založili nový spis.

Na šťastie podarí sa mi dobehnúť k prvým pieskovým dunám na púšti. Výborný terén na únik. Veľa drobných dún. Vyhýbam sa im sprava i zľava, až konečne hluk prenasledovateľov za chrbtom mi tichne.

Lenže ešte sa nič nevyhralo. Ráno ma v púšti ľahko lapia!

A v tej chvíli vychádza mesiac a na malej vyvýšenine zjaví sa mi pred očami Fort St. Thérése.

Légia!

Hurá! Rozbehnem sa. Toto som ešte aj tak neskúšal. A nemôže to byť horšie než tajfún, či karanténa, nehovoriac o odporných čínskych väzniciach...

Hliadka ma púšťá bez slova. O päť minút sedím v kancelárii, kde mi prenikavo udiera do nosa zápach močky. Pri okne sa holí rotmajster s veľkými fúziskami, len tak v košeli.

– Čo chcete?

Ledva dych lapám.

– Vydychčíte sa, vy sviňa. Potom si vezmite tam zo stola prihláška a presne ju vyplňte.

– Len si oddýchni, ja ti ju vyplním.

V kúte sedí Niktoš Alfonz a píše.

2

Polícia, prirodzene, požiada légiu vo veci tých lotrov.

Výsluch.

Pred kapitánom stoja v pozore dvaja nováčikovia, ktorí sa prihlásili onej kritickej noci, v tamtých podozrivých hodinách.

– Zlý čas ste si vybrali na vstup do légii, – vraví kapitán.

Mlčíme.

– Tej noci sa v meste odohrala lúpež.

Čudujeme sa.

– Odkiaľ ste sa prišli prihlásiť do Fort St. Thérése?

– Ja? Z výčapu.

– A vy?

– Chcel som spať na púšti, no rozmyslel som si to.

– Poznáte sa?

– Nikdy som tohto kamaráta v civile nevidel.

– Tvrдите to aj vy?

– Áno.

– Čo viete o lúpeží? – zavrčí dôstojník na Alfonza.

– Lúpežou nazývam taký spôsob nadobudnutia majetku, pri ktorom jedna či viacej osôb vykoná pokus o odcudzenie a privlastnenie cudzieho vlastníctva!

Kapitán utlmí úsmev.

– Čo viete o tom vlečniaku? Ukradli za auto mydla na holenie.

– Ani som o ňom nepočul.

– A vy?

– Neholievam sa sám. Nepotrebujem mydlo na holenie, – odvetil som rozumne.

– Číže o záležitosti neviete nič, noc ste strávili oddelene a nehlásili ste sa naraz, ale každý v inom čase?

– Oui, mon commandant.

– Podpíšte protokol!

Stane sa.

– Dúfam, že z vás budú dobrí vojaci. Môžete ísť.

Stane sa.

A týmto všetko zhasne. Brány légie sa ľahko otvárajú, no mocne

zamykajú.

3

– Dvadsaťsedmička, deviatka, štyridsaťpäťka a osmička.

Vykročíme. Pred rotmajstra. Deviatka je Alfonz, štyridsaťpäťka zasa ja.

– Zaraďujem vás do stráže pred guvernérovým palácom. Najmenšie svinstvo znamená tri týždne celulle. Rompez! – a odchádza.

– Čo to je tá stráž? – pýtam sa osmičky, starého vojaka.

– Hrozné! Musíš stáť meravo na schodoch, zbraň na pleci, celé tri hodiny. Pohnúť sa, rozprávať sa je zakázané. Dve čaty sa striedajú vždy po troch hodinách.

Slúžili sme už šesť týždňov, čiže nás už nerátali za nováčikov. Ale čestnú stráž sme ešte nestáli. Zdalo sa mi, že toto ani nepatrí medzi populárne zábavy.

Niktoš Alfonz sa rozhodol, že sa bude hlásiť maródom, ale kúsenejší ho odhovárali, pretože samotky vo väznici sú vlhké a zapáchajú.

Zo všetkého, čo som doteraz napísal, vysvitá, že som skromný a nenáročný. Lenže légia znamenala ešte aj pre môj rozvážny a vzdelaním fundovaný duševný svet nesmierne obtiaže.

Chef Potrien, náš rotmajster, dával si osobitne záležať na tom, aby sme v légii nestrávili ani jedinú príjemnú chvíľku.

Zvlášť mňa si vzal na mušku. Ačkoľvek príhoda je skutočne dielam náhody, pretože pomstou opovrhujem. Začala sa to tým, že sme cvičili na lúke pod múrom pevnosti. Prednášal nám umenie parádneho kroku, ktoré pokladá za mimoriadne dôležité. Po nástupe uviedol našu spoluprácu niekoľkými vlúdnyimi slovami.

– Vy darebáci, – začal vecne. – Teraz budeme nacvičovať parádny krok. Zapamätajte si, že najdôležitejšou vecou na svete je legionársky prehliadkový krok. Trieskajte päťami, ale tak, aby sa zachveli múry tejto pevnosti. Lotri.

Takto vyznel prvý úvod do zamestnania, základu nášho života. Potom sa venoval výcviku a zavelil:

– Gááááv... u!

Tento hrôzostrašný rev, ktorý stmelil povel „gardez vous“ a

pripomínal predsmrtný výkrik človeka, trafeného práve do srdca, častejšie zapríčiňoval panické nedorozumenie medzi dozorcami v oranskom zverinci, ktorí sa nazdávali, že bengálsky tiger utiekol a šafári po meste.

Rad legionárov zastal ani stĺpy.

Potom krátko zachrčal nedôverčivý, práve prebudený leopard:

– Á... oš!

Toto bol povel „á gauche“, premenený na životunebezpečnú hrozbu.

Obrátili sme sa vľavo.

– É... rt... van... möššš!

Napísať by sa to dalo azda takto: „En route... En avant marche!“

Pochodovali sme teda.

– É graap... rd!

Prehliadkovým krokom! V ľudskej reči: „En grande parade!“

Ide povedľa nás a hľadí. Jeho červená tvár, od ktorej dva dlhé, úzke fúziská odstavajú ani štetky a treťou štetkou je krátka kozia briadka, škerí sa na nás nevýslovne pohľadovo.

– A toto je čo?... Teraz ukazujeme, ako sa vracajú chromí pútnici z Lourdes bez barlí?... – a prívetivo sa usmieva a prívetivo kýve hlavou, chytá ho otcovsky dobrá nálada; epolety sa mu chvejú na širokých pleciach. V spletených prstoch za chrbtom potriasa palicu a niekedy v takte nášho kroku skrčí aj kolená, ako keby sa hral na rajtovačku. Červená tvár hrá tisícorakými vráskami, úsmev mu odhaľuje hnedé zubiská a špičky štetiek veselo odstavajú.

A my len kráčame. Naše hlavy „vpravo hľad“ strnulo nám sedia na krkoch, v horúčave nám dráždia oči chuchvalce piesku, chcelo by sa aj kýchnuť, no krk sa nepohne, vysoko dvíhame nohy, rovné ani lata, dopadajú na piesok celým chodidlom a ideme...

– Namôjveru, – poznamenal sústrastne, – voľakto vás podviedol. Kto vám narozprával, že služba v légiách je výkrmňou?

... Krk strnulý, noha tvrdo dopadá, päta bolí a po každom kroku nový chuchvalec prachu... Raz... dva... raz... dva...

– Toto je podľa vás prehliadkový marš? Keď ho uvidí pán plukovník, určite mi povie: „Mon chef Potrien... kam sa táto rota tak tichučko zakráda?“

Rotmajster často uvádza svoje pomyselné rozhovory s plukovníkom. Dobromyseľný plukovník v týchto vysnených

dialógoch nechápava výcvik roty. Často len hmlisto vie o existencii celého pelotónu.

„Povedzte, Potrien,“ pýta sa raz začudovane, „ktože sú tieto obstarožné práčky tu v rovnošatách?...“

Náš dobrodinec Potrien predpokladá, že v takýchto prípadoch nás bude obhajovať.

„Toto sú nováčikovia, mon commandant, lenže dostali sa sem náhodou, pretože im ich domáci lekár naluhal, že vo Fort St. Thérèse je ústav pre slabomyseľných...“

Plukovník v tomto prípade (ako nám to Potrien predpovedá) bude dlho uvažovať, hľadiť na bafkajúci pelotón a navrhne, aby týchto nešťastníkov dali k dispozícii mestu na ošetrovanie koní alebo čistenie kanalizácie.

Ale Potrien má veľké srdce! Sľubuje nám, že takúto hanbu nepripustí.

„Takúto hanbu nepripustíme, mon commandant. Ešte nejaký čas sa s nimi potrápim a potom ich dám postrieľať, aby sa netrápili.“

Plukovníka dojíma otcovský tón rotmajstra, čo bráni svojich vojakov, a odvetí takto:

„Nuž teda, nech je po vašom, Potrien, len potom šetrite guľkami. Škoda streliva.“

Toto úsporné opatrenie musí rotmajster rešpektovať a volí niečo úspornejšie – vyviazať všetkých na slnko a nechať ich tam, kým nezdochnú od lenivosti. Je to lacné a poučné.

Kým o tomto rozpráva, pochodujeme ani tanky.

Medzitým: krk strnulý, noha zdrevenená, slnko praží, piesok pichá a rotmajster pri monológu zabudol, že takto pochodujeme už dlhé minúty.

Ale zide mu na myseľ opäť nový dialóg, lenže tento sa už odohrá medzi ním a prezidentom Francúzskej republiky, až Mendoza, náš červený Španiel, zostrelí pri príležitosti jubilejných osláv kolónií jediným výstrelom poznávacie číslo buldoga oranského hasičského veliteľa, čo sa bude prechádzať v prístave.

„Povedzte, Potrien,“ pýta sa prezident republiky, „mala už táto rota aj nejaké zásahy?“

Potrien pyšne predstúpi:

„Oui, mon Excellence! Tento červený nováčik trafil z desiatich výstrelov dvakrát zo vzdialenosti necelých piatich krokov

osemposchodovú novostavbu colnice!“

„Bravo,“ povie potom prezident. „Ani na to nevyzerá...“

A to ani nie je pravda, pretože Mendoza by colnicu netrafil z piatich krokov ani raz, lenže s týmto sa Potrien nemôže prezidentovi priznať, lebo by zaraz rozpustil légiiu.

A usmieva sa, smeje sa a posunie si čiapku do tyla a...

A bez akéhokoľvek prechodu dostane nervový záchvat. Najprv divo zavýska, tvár zamračí, hrôzostrašne narieka, strašne hreší a preklína, vykrikuje urážky, hrozí päťou, palicu hodí o zem, dupe po nej a napokon z posledného dychu vyrazí:

– Dost! Dost! Gauneri... prestaňte... Balet, flákanie, čaptanie... No dočkajte... dobytok!...

Zadychčal sa. Aj my. Rotmajster a rota dychčia a stoja. Teraz sa zjaví na múre mládenec, posadí sa rozkročmo a dvíha na múr šálky, z ktorých sa veselo dymí.

– Stát! – reve Potrien. – Polievku nechajte na múre. Ešte sa obed nepodáva! Na aperitív prehliadkový krok...

A zasa... Krk strnulý, noha zdrevenená...

Teraz sa Potrien trošku zmení. Je to sup, čo striehne na korisť, rys, zakrádajúci sa po stopách... skloní hlavu do výšky našich kolien a hľadí.

– Áááá... – reve hrôzostrašne a ukáže prstom na ktoréhosi vojaka. – Špión! Vlastizradca, špión! Odhalil som ťa!... Vlúdil si sa medzi nás! Toto je arabská starenka! Určite! Pretože muži takto nehopkajú... Udri tou nohou, dobytok! Dupni, lebo ťa zahluším... Raz... dva!... Raz... dva...

Naklonil sa vpred, obehol náš rad a hľadel na kolená z druhej strany. A my musíme dávať pozor, aby sme ho nepritisli k múru.

Vzadu ktosi omdlieva. Odnášajú ho.

Rotmajster vrtí hlavou:

– Sacrebleu... Aj toto že je vojak?... Podme! Kráčať!

A zohne sa a beží.

Hľadí medzi pelotónom a múrom na nohy.

No, a teraz som na rade ja.

– Hej! Vy nešťastná, dorantaná, reumatická ťava! Von z radu! Ja ti dám! Počkaj, ty leňoch, ty blbec s gumovými podošvami, – rečie mi krotko.

A potom sa usmieva a zadiera:

– Povedzte mi, legionár, viete, čo mi povie náš generálmajor, keď vás uvidí v prehliadkovej zostave?

– Viem.

Trošku sa zháči. A potom sa usmeje ani hyena vycvičená za huncúta a veľmi láskavo ma pobáda:

– Taaaák? Nuž čujme, čo mi povie o vás Jeho Excelencia? Len sa neostýchajte a povedzte... Počúvam.

Odriekam veľmi úctivo:

– Mon sergent, poslušne hlásim, Jeho Excelencia vám povie: „Nechápem, Potrien, čo tu hľadá táto nežná dámička.“

Rev, ktorý v tej chvíli zaznel, zapamätali sme si všetci ešte na dlhé-dlhé roky.

– Canaille!...

Stál som pokojne, lebo aj keď som krotký, no zbabelý nie som ani trošku. A jeho tón naraz len zjemnel a rotmajster hrkúta:

– Hm... teda takto... dobre teda! Číže vy ste takýto, hľa, srandovitý chalan, há?... Dobre teda. Beriem na vedomie. Odteraz sa vám budem viacej venovať. Predovšetkým: prehliadkový krok! Remeň!

Chce ma azda biť? – pomyslel som si. V takomto prípade totiž rýchlo doslúžim, pretože ma poženú pred vojenský súd.

Ale nie. Remeň mi zakvačil o nohu, chytil ho za pracku a začali sme maširovať... Skrčil sa a keď som dorážal päťou, dvoma rukami trhol remeňom, takže noha mi udierala o piesok ani parný buchar. Cítil som, že o chvíľu mi nohu doláme...

Hrom aj do môjho bodáka... Špičkou zavadil o šálka na múre a horúca polievka sa vyliala na široký chrbát skrčeného rotmajstra.

Šálka ho udrela iba mierne, ale polievka ho vzrušila vonkoncom.

– Čatár!

Rota stála bledá sťa smrť. Vedel som, že teraz musím zomrieť.

Čatár vykročil a pozdravil.

– Tohto lúpežného vraha, tohto gaunera, posielam na raport a navrhujem mu päť dní salle de police, – zreval Potrien.

Ďakujem pekne. Ak mi on navrhne päť, kapitán pridá desať, major osem a kým sa záznam o trestoch vráti k čatárovi, bude v ňom tridsať dní ako bič.

– Marš! Straťte sa žrať... Ramz!...

A toto by malo znamenať „rompez!“

Hja, milí čitatelia. Čo vy viete, aká strašná je v Afrika služba za najnižší žold v najhroznejšom vojsku na zemeguli!

Juvola, zubného technika z Tarasconu, ktorý falšoval verejné listiny, aby smel vykonávať zubolekárske práce, považujeme za intelektuála a on mi vravel, že ktorýsi konzulárny úradník mu medzi vrátaním zuba povedal, že na celom svete iba legionári majú menší žold ako čínski vojaci. Lenže ak uvážime, že čínska armáda smie popri bojovej činnosti vyvíjať aj rozsiahlu súkromnú iniciatívu, kým legionára pošlú pre ukradnutú kozu pred vojenský súd, voľky-nevoľky uznávam, že Číňania sa majú lepšie.

Nehovoriac o nácviku útokov v štyridsaťstupňovej horúčave v plnej poľnej. Loziť po púšti v rozžeravených tankoch, dostávať týždenne zo deväť rôznych injekcií, pochodovať od rána do večera s päťminútovým oddychom každé tri hodiny... Budovať oranskú diaľnicu, stavať cesty v Atlase, čistiť arabskú väznicu a robiť doslova všetko, po čom nás nič: stavať železnice, nábrežia, prať si vlastnú bielizeň a venovať denne dve hodiny tomu, aby sa remene, gombíky, baganče a rovnošata len tak ligotali. Napokon legendárne sa ruvať v Indočíne, na Madagaskare za Francúzsko, ale ak treba, nuž aj za Island, pretože na našu zástavu nenapíšu: „Za vlasť a za česť“, iba: „Za česť!“

Vlasti nemáme.

Prezrite si múzeum v oranských kasárňach. Bili sme sa pri Sadove, v Sedane, na Márne a všade. Prečo?

Kto by to aj vedel povedať?

Od francúzskych vojakov sa líšime modrým opaskom. Takýto smieme nosiť iba my.

A na všetkých prehliadkach légia kráča pred ostatnými francúzskymi jednotkami.

Hádam pre toto. Na toto sme hrdí. Sme veselí, smelí, ľahko rozhadzujeme peniaze, čo sme horko-ťažko akosi nahonobili...

„C'est la légion!“

Ale tridsať dní salle de police je predsa len svinstvo.

Nesmiem ísť do kantíny, nesmiem opustiť pevnosť, len keď ma vodia do stráže. Puška v hrsti, na schody, dvakrát po tri hodiny.

Stmieva sa. Kráčame za slobodníkom smerom k mestu krátkou cestou po púšti na stráž.

– Zafajčiť, – ozve sa náš ruský poddôstojník dobromyseľne.

Jaroslavskij je dobrý chasník. Má hlboký, barytónový hlas, ale hovorí zriedkavo a málo.

– Tento ti to dovoľí, – vraví popri mne Niktoš Alfonz tíško, – povieš, že po striedaní chceš na hodinku do mesta. Zíde sa ti. Chmúriš sa už ani náhrobný kameň.

– Myslíš... mal by som to skúsiť?

– Pokojne. Tento Rus je fajn chlapčisko. Ani by nemal byť legionárom, ale misionárom.

Nápad to nie je zlý. Keď sme došli na strážnicu, vybudovanú vedľa paláca, práve sa rozsviecovali lampy. Skladáme pušky. Prinášajú nám večeru.

– Pán slobodník, kedy nás vystriedajú?

– Jedenásť.

Jaroslavskij ušetrí veľa predložiek a prípon.

– Strašný je tento kasárnik, – vravím mu, – dvadsať dní som sa už neprešiel, ukrutne by sa mi zišla tá hodinka voľna...

Hľadí na mňa. Má také veľké, smutné, múdre zelené oči.

– Chod'te.

– Ďakujem vám, pán slobodník.

– Presne.

– Sľubujem vám to, pán slobodník.

Keby som sa nevrátil, strašnej kaše by som mu navaril. Poručík vo dverách:

– Gardez! A mon commandant!

– Stav: slobodník plus šesť legionárov! – hlási náš Rus.

– Odovzdávam velenie stráže.

– Oui, mon adjutant.

– Dvaja k hlavnému vchodu, jeden k zadnému schodisku na rue Lavoisier!

– Oui, mon adjutant.

Poručík odchádza.

– Aux armes!

Nastupujeme. My dvaja s Niktošom Alfonzom ideme do stráže k hlavnému vchodu, po oboch bokoch najvyššieho schodu. Tri hodiny treba tu stáť, v oslnivom svetle tisícwattových žiaroviek, ani keby sme boli z bronzu uliati...

ŠTVRTÁ KAPITOLA

Zjaví sa mŕtvola pomerne zachovalá a svieža

1

Prichádza záplava vozidiel. Nádherné autá jedno za druhým brzdia pred guvernérovým palácom. Vysokí dôstojníci, diplomati v oblekoch ani papagáje, dámy, za ktorými sa tiahnú parfumové oblaky. Skvosty sa ligocú a obrovské žiarovky stonásobne odrážajú ich trblietavý karmínový a modrastý lesk...

V dusivom teple strašne zapáchajú brzdiace a štartujúce autá.

Adjutant stojí pred vchodom. Víta hostí. Jeho opätky klepcú v nepravidelných, azda dvojsekundových intervaloch:

– Stotník Biron... Vitajte, Madam... Stotník Biron, servus... Stotník Biron, vitajte, Vaša Excelencia.

– A... á... milý Biron,... čo nové... Ako sa máte!...

Pribieha spojka:

– Rozkaz pre pána štátnika Corota, hlavný štáb.

– Doručiť!... Stotník Biron, vitajte, markíz...

A vtedy sa prihodilo prekvapenie, že som skoro zo schodov spadol.

Medzi niekoľkými veľvyslancami a markízmi, popod pazuchu a kamarátsky s akýmsi starým grófom kráčal hore schodmi...

Klát Hopkins!

Iba vojenskému výcviku môžem poďakovať, že mi puška nevypadla z hrsti a stál som na svojom mieste...

Klát Hopkins v rovnošate štátnika, s mnohými vyznamenaniami, nuž ale predsa... nepochybne je to on...

Trošku pobledol a stratil aj nejaké kilá. No všetky pochybnosti miznú, keď sa priblíži, popod pazuchu so starým šľachticom a rečie:

– Hlavu hore, pán gróf... Nič sa nestalo... Dobre je. Bojím sa, že mi čosi v hlave preskočilo.

Teraz nás zočí. A nepohne v tvári ani svalom.

– Pekná stráž... Akí štramácki chlapci. Mali by stáť v modrom salóniku.

– Prečo... si myslíš?... – vypytuje sa gróf.

– Pretože je to pekný salónik v zadnom krídle, ktokoľvek ta

môže po zadnom schodisku... Tam zvyknem odpočívať a vždy sa mi pozdáva, že by tam mala byť stráž...

– Ráče, prosím, uvoľniť vchod...

– Áno, áno... Nuž pozri sa, pán gróf...

A odchádza. S grófom! Ak som dobre rozumel, dával znať Alfonzovi a mne, že nás čaká v modrom salóniku a že sa ta ľahko dostaneme...

Nuž ale čo sa tu deje?... veď sme už po dva razy mysleli, že je mŕtvy... Čo sa stalo? A v rovnošate stotníka!

Ukradomky som pozrel na Niktoša.

Strnulo stál.

Ťažké boli tie tri hodiny. Nešlo o tvrdú službu, ale o záhadu, čo mi takmer mozog roztrhla!...

Pred vchodom už dávno utíchlo. Oslavy sú v plnom prúde, hostia už prišli. Iba my dvaja strnula stojíme.

2

Nie som poverčivý. Moja osvietenská výchova zavčasu likvidovala duševné blúdenie ľudí, čo veria v bosorky a mátohy. Nie som poverčivý ani zamak, ačkoľvek jednej hmlistej noci som videl aj Čierneho Toma, toho kapitána bez hlavy, na jeho vlastnej lodi. Týmito dvoma očami som ho videl, ešte ma aj pozdravil, zdvorile kývol bezhlavým krkom, a napriek tomu nie som poverčivý,

Lenže teraz... Tento pohľad... Hopkins čoby stotník, a ešte k tomu vstal z mŕtvych: toto mi pripomína naozaj staré, hlúpe historiky o mátohách a strašidlách.

Len keby som sa smel pohnúť a zabehnúť za ním do modrého salóniku... Ale čas sa pomaly vlečie...

Konečne! Baganče dupocú na kameni... Idú nás striedať!

Vystriedané. Vraciame sa na strážnicu.

– Videl si? – šepcem Alfonzovi, keď skladáme zbrane.

– A čo som azda slepý? – zahundre a nervózne si zapaluje. Niktoš Alfonz a nervozita! Veľké veci sa to teda dejú!

A už ani slova o tom. lebo ak vyjde najavo, kto je Hopkins, tak ho obesia. Za krk. Lebo toto je vojenská záležitosť.

– Idete? – pýtal sa Jaroslavskij a vrhol pohľad na hodiny.

– Áno.

– Presne! – povedal výstražne a opäť pozrel na hodiny.

– Bud’te pokojný, pán slobodník. Prídem presne.

Idem. Alfonz na mňa ani nepozrie. Hoci iste tuší, že sa teraz pokúsim vyhľadať modrý salónik...

... Zakrádam sa do guvernérovej obrovskej záhrady. Nádherné rododendrony, neuveriteľne bujné mimózy, celkom zvláštne trpasličie stromy a tridsať metrové palmy, Palmyra, prepletené lianami. Svoju ťažkú, vlhkú, omamné príjemná vôňu vydychovala mokrá pôda tak intenzívne, že nočnému návštevníkovi sa ide hlava zamotať. Cestička ústi pri mŕtvom, nehybnom jazierku. Ležia na ňom obrovské, zelené listy a pestrofarebné veľké kvety.

Záhadná to bola noc! Spomenul som už, že nie som poverčivý; i keď v deň smrti môjho deda, čo býval v Southamptone, padol mi na hlavu v mojej newyorskej cele kus omietky zo steny.

Napriek tomu nie som poverčivý, verím však, že jestvujú čudné, ťaživé noci, keď človek vopred pocíti, že...

Čosi sa stane!...

Tichučko som sa zakrádal bočným chodníkom, lebo som sa z húštiny chcel vynoriť až na druhej strane budovy.

Pred tvárou obrovitého polmesiaca prechádzali dymovité biele oblaky a biele svetlo menilo sa cez túto čudesnú oblačnú prizmu na nepravidelné, kosé lúče.

Toto všetko podrobne popisujem iba preto lebo sa pokúšam reprodukovať všetky dojmy z onej záhadnej noci. Predstavte si ten park, hotovú džungľa, s tým nepravdepodobne lúčovitým svitom mesiaca a za jednou zákrutou naraz vykročí predo mňa ktosi neznámy.

Scéna vyzerala ani na takej obrovskej farebnej pohľadnici. Veľmi nepravdepodobne. Trávnik, uprostred obrovský, hnedý mramorový bazén, pri ňom nehybné, spiace flamingo sťa socha a vpredu pri chodníku sa opiera o platan ten neznámy.

Ako by som ho opísal? Bledý bol a na vysoké, múdre čelo mu padali strapaté, dlhé vlasiská. Na sebe mal nehladené plátenné nohavice s akýmsi čudným, pruhovaným vzorom, neforemné baganče a biciu, rozopnutú košeľu. Nevieť prečo, ale zaraz som pocítil, že tento chlap je pán. Stalo sa mu čosi, zlumpačil sa, alebo ochorel, ale hlavu drží vysoko, je zamračený, hrdý, pokojný...

Hľadel do okien akosi bolestne a dumne... Vykročil som. Čudný

neznámy sa po prvom mojom pohybe strhol a obrátil ku mne.

– Prišli ste po mňa? – spýtal sa tíško.

– Nie, – odvetil som pokojne. – Čo tu porábate?

– Neviem.

– Kto ste vlastne?

– Prečo sa pýtate?

– Patrím k strážnemu oddielu!

Premeral si ma a skrížil paže na hrudi.

– Kde máte svoju zbraň?

– Teraz nás striedali.

– Ako ste sa odvážili bez povolenia opustiť strážnicu?

Čože? Ešte hádam ja ti budem čosi vysvetľovať?

– Do toho vás je figa! Ako ste sa dostali sem vy?

– Preliezol som múr od cvičiska.

– Načo?

– Neviem.

Jeho tvrdá, pokojná tvár hľadela na mňa s neživým chladom. Nemohol byť ešte starý, i keď mal niekoľko sivých vlasov. Hádam ani štyridsiatku nedosiahol. Ale mrazilo ma, ako tam stál.

– Nuž teda? Želáte si niečo?

– Chcem vedieť, kto ste...

– Nepoviem.

A tento si myslí, že sa ho zľaknem? Podišiel som k nemu.

– Nerobte žarty, lebo môžete zle pochodiť. Ak sa z nejakého dôvodu nechcete dostať na políciu, tak sa odtiaľto straťte. Rozumiete? Lebo ja nie som zlý, no žarty neoblubujem!

– Nezaujímam sa o vaše záľuby, – odvetil smutne.

Podišiel som tesne k nemu a zdrapil som ho za rukáv. Totižto, bol by som ho zdrapil...

Lenže zrazu sa mi pred očami zatmelo. Hoci ma schmatol iba za krk a zovrel mi plece. Ale ruku mal neuveriteľne tvrdú.

Nuž, sami ste si už akiste všimli, že aj keď som krotký, ak ma kadejakí nespratní mamľasi donútia, viem byť taký chlap, akých niet na tucty. Väzenský lekár zo Sumbavy napísal o mojom hrudníku štúdiu do odbornej lekárskej literatúry a ďalšiu aj o mojich svaloch, lenže v hrsti neznámeho tuláka – priznávam – cítil som, ani keby som bol kúskom roztápajúceho sa masla, ktorý môžeš pokojne hodiť o stenu a prilepiť.

Pustil ma pokojne a pomaly.

Zhlboka som sa nadýchol ani lovec perál, keď vyjde z vody.

– A teraz, ak sa vám páči, môžete ma dať zaistiť, – povedal. – Nebudem sa brániť. Môžete...

– Nie som darebák. Azda máte čosi za ušami, že sa nazdávate, že vás dám zavrieť?

– Zajtra predobedom ma odsúdia na smrť.

– Prečo?

– Vlastizrada a dvaadvadsaťnásobná vražda.

Všimli ste si iste, že v kontakte so zločincami nezaujímam príliš odmietavé stanovisko. Lenže toto je troška veľa...

– Žartujete?

– Nie. Zajtra predobedom vynesú rozsudok a o deň neskoršie ho aj vykonajú. Nádeje na milosť niet...

– Ale nemôžu vás odsúdiť, ak ste zároveň tu!

– Predsa môžu, lebo ja sa vrátim. Nezbehol som, len ma na pár hodín prepustili.

– Pozrite, rád vám pomôžem, ale nerozprávajte takéto...

– Dajte si pozor na ústa! Nezvyknem klamať! Ktosi ma z väzenia na niekoľko hodín pustil, aby som mohol byť pred svojou smrťou ešte na krátko slobodným človekom.

– A... a... vrátite sa?

– Prirodzene.

– Kto ste?

– Kapitán Laméter.

Bože môj!

V tých týždňoch poznal meno kapitána Lamétera celý svet. Ako často sa mi dostávalo do uší, čo som sa v tých týždňoch zdržiaval v Orane, kvôli tej všivavej byrokracii.

– A... vrátite sa, lebo ste... dali slovo? – spýtal som sa.

– Muž, ktorý ma pustil, slúžil u mňa cez vojnu. Teraz je náčelníkom väzenskej stráže.

– A vy... pán Laméter, vám sa chce zomrieť?

Vzdychol si.

– Priateľko, mal by som ešte žiť... lenže potom by rotmajstra Barresa strašne potrestali. Máte cigaretu?

– Nech sa páči... Viete, nech ste aj zradcom a mnohonásobným vrahom, zato srdce z kameňa nemáte.

Pes videl kedy takéto čosi! Bolo čosi v tomto kapitánovi, že som ho musel poslúchnuť. Ani keby nosil dušu zlatých náramenníkov na tých holých pleciach...

Zhlboka si potiahol z cigarety. Potom si ma premeral, ani keby uvažoval, čo môže odo mňa čakať.

– Vyzeráte ako muž na pravom mieste...

– Aj dúfam, že som.

– Nemám veľa nádeje a na slobode môžem stráviť iba zopár hodín... Ale nazdávam sa, že keby som mohol prehovoriť s niekým, kto je teraz v budove...

Zarazil sa a zamyslel sa.

– Počúvajte, – ozval som sa. – Nepoznám podrobne váš prípad. A ktovie, aká je pravda. Isté je iba, že vy sa mi pozdávate... Keby som vám mohol pomôcť...

– Môžete. Ak sa dostanem do paláca, azda mi to pomôže, alebo aspoň zomriem pokojnejšie. Musím sa zhovárať s jedným oným...

– Ja vás pustiť nemôžem.

– Ale ak mi požičiate rovnošatu, ja sa už dnu dostanem.

– Ako?

– Poviem stráži pri zadnom vchode, že som priniesol rozkaz pre niektorého dôstojníka.

– Ale o chvíľu striedajú...

– Dovtedy som už naspäť. Lenže, ak sa bojíte, že by ste mohli mať z toho nepríjemnosti, tak to nechajme.

Báť sa!

Už som aj rozopínal opasok a gombíky.

Bledá, tvrdá tvár sa spokojne usmiala.

– Aj vy sa mi páčite, – poznamenal.

Flamingo medzitým zmizlo a aj mesiac pobehol ďalej. Vymenili sme si šaty.

Keď sa potom postavil pred mňa v rovnošate, povedal som si, že je najfešáckejším vojačikom, akého som kedy videl. (Ani mňa nevynímajúc.)

– Keby som pre nepredvídané prekážky predsa len neprišiel načas s vašou rovnošatou, vypoviete, že som vás vyzliekol násilím. Mne tým nepoškodíte, lebo aj tak ma zastrelia.

A povedal mi to iba tak, ani keby vravel, že sa ide oholiť?

– A niet... nádeje, že by ste sa dnešnej noci zhovárali... s

nejakým svedkom... čo by vám uľahčil?

– Nie. Úprimne vám poviem, nie pre to som si obliekol vašu rovnošatu.

Na rozlúčku mi tuho stisol ruku.

– Vaše meno! Nech viem, ako sa volal jedinečný kamarát, ktorého mi osud zoslal ako svoj posledný dar.

– John... Fowler... inak Koleno...

Pes ti už videl také čosi. Škriabe ma v krku...

– John Fowler! Ďakujem ti!

– Pán kapitán!... nie je možné... že ten súd predsa len... vynesie iný... rozsudok?

– Nie. Zajtra budú mať ešte viac dôvodov popraviť ma. Lebo tejto noci idem zabiť.

– Zabijete... niekoho?

– Áno. Falošného stotníka, ktorý je tučný a podvádza tu tým, že ho strelili do hlavy...

– Čože?...!

Vkázol pomedzi stromy.

– Hej, pán kapitán! Stojte... vypočujte ma...

A už sa mi stratil z očí... V diaľke ešte zaškrípali jeho kroky, no húština ho schovala a nastala mŕtva tíšina...

3

Húúú... A toto je teda veľká hlúposť. Ide a zabije Kláta Hopkinsa. Pretože ho zabije, ak už raz tak povedal. Vyzerá na to. A nepochybne mienil Kláta.

Husím čosi podniknúť. Nemôžem Kláta opustiť. Mam maličký predstih, pretože viem, že Hopkins je v modrom salóniku, no kapitán ho ešte len ide hľadať.

Lenže on sa ľahšie dostane do budovy ako spojka, ja však v tomto odeve trošičku ťažšie.

Rýchle som zašiel k budove. Pri zadných dverách vidím Juvela. toho zubného technika.

Počkajmeže! Mohol by som skúsiť. Medzitým som z tmy zavolať:

– Juvel!

Spoznal môj hlas.

– Čo chceš?

– Prišiel rozkaz: strážni v päťminútových intervaloch podídu k múru! V záhrade videli kohosi podozrivého!

– Dobre... – zahundral hlasom, ktorým berieme na vedomie nejakú novú a zbytočnú hlúposť.

Stiahol som sa. O päť minút Juvel vykročil k múru... A keď došiel k zákrute, vkradol som sa bráňkou dnu.

Vybehol som úzkym schodiskom a ocitol som sa na chodbe pre služobníctvo. Zabočil som a zočil som chodbu, čo viedla na polotmavú galériu s červenými kobercami... Tam bude, nebudaj, guvernérov byt.

Len aby som sa zavčasu dostal medzi hostí... Zakrádal som sa opatrne pri stene... Na schodoch vidím lokaja. Vtom sa dvvere predo mnou otvárajú a vychádza elegantný pán v snehobielom smokingu. Krížom cez oslnivú košeľu má širokú farebnú stuhu vysokého významenia. V gombíkovej dierke Čestnú légiiu...

Nuž ale toto... Nuž ale takéto...

Niktoš Alfonz!

– Hej... počúvajte, – kričí sluhovi. – Zablúdil som v tomto zámku na kuracej nôžke.

– Vpravo, prosím... nech sa páči, – odvetí lokaj a odchádza.

Štyri kroky a už som mu v päťách.

– Alfonz!

Zvrtol sa s'ä perom vymrštený. Potom si nasadil monokel a premeral si ma od hlavy až po päty. A riekol opovržlivo:

– Zaujímavé, ako si ty predstavuješ úbor elegantného muža na spoločenskom večierku.

A toto je celý Alfonz! Zvrtne sa, pripravený na smrteľný skok. A potom chladnokrvnosť a posmech.

– Počúvaj. Ak som sem takto vliezol, tak potom ide už o veľké veci...

– Aspoň kravatu si vezmi... Hybaj do tej izby, tam je toho nadostač...

– Ide o Hopkinsov život...

– Hm... ten chlap má vôbec čosi podobné?

Alfonz má napokon pravdu, toto je ešte stále nevyriešené.

– Pozri, žije nežije, to je fuk. Ale isté je, že dnes ho chcú zabiť.

Rýchlo som mu všetko rozpovedal. Niekoľko sekúnd ešte

nervózne vrtel monoklom.

– Rozumiem. A teraz dávaj pozor! Idem vopred. V tejto izbe sú všakovaké handry. Vezmi si čosi, aby si mohol vojsť medzi hostí. Čakám ťa v modrom salóniku.

– Kde je?

– Neviem.

– Prídem.

V uvedenej izbe bolo tma, ale z ulice ta presvitalo cez záclonu.

Zamieril som rovno ku skrini. Žiaľ, našiel som v nej už iba rovnošatu. S hodnotnými označeniami maršala!

Nie! Za toto by ma zastrelili. A prečo má sedieť Niktoš Alfonz doživotne sám? Pretože toľko dostaneme aj za civil, ak nás tu dolapia.

Výborne! V kúte leží ligotavý, tenký gumený plášť, čo nosia dôstojníci na rovnošate. Toto a ešte vysoké čižmy... čiapku do ruky... ešte túto aktovku... poďme...

Vykročiť rázne a zamračene. Nezastaviť sa ani na sekundu!

Kadiaľ som už vedel. Doprava, doprava, doprava!

Blížil som sa po dlhom, červenom koberci k svietielkujúcim, veľkým, skleným dverám a tichá hudba silnela... Ruka na kľučke...

– No čo je, Koleno? Bojíme sa? Vpred!

Obrovská sála, oslepujúce svetlo, mramorové stĺpy a vo vzduchu príjemná vôňa...

Kráčam ďalej rýchlo a rázne... Tlmené, ružovkasté svetlo, fialové a zelené pohovky, fajčiareň... Poďme!

– Postoj, prosím ťa! – Musím postáť.

Vysoký, štíhly maršal, veselej, múdrej tváre, s obrovskými vyznamenaniami a...

Trošku som stratil reč.

Guvernér! A po jeho boku bradatý, dlhokánsky generálmajor... Kde v pekle som ho už videl?

Stojím v pozore...

Jachta! Tento generálmajor bol oným bradatým cestujúcim, čo vyliezol z jachty. A potom sme tam s Alfonzom našli zabásnutú tú ženu! To všetko mi prebehne mozgom v zlomku sekundy, pretože generálmajor ma už priateľsky a milo oslovuje...

– Vitaj medzi nami! Som generálmajor Rouban.

Hlavný veliteľ!... strácam dych.

– Szbrzni, – hundrem čosi rýchlo.

– Odkiaľ? – pýta sa a usmieva sa.

Zrážam opätky:

– Divízia Goumont...

Tento názov som počul u pisára v rote.

– Hľadáš markíza de Surenne?

– Na rozkaz! Áno, Vaša Excelencia!

– Tadiaľto chod', nájdeš ho v slávnostnej sieni.

Zrazil som opätky... Odišiel som. Lenže teraz už nemôžem inam, iba udaným smerom... Čiže tú krásnu ženu držal pod zámkou generálmajor Rouban!

Za slávnostnou sieňou nasledovala opustená chodba, pán mongolskej tváre s turbanom sa zhovára s dvoma dámami. Jedna z dám si ma obzrie...

Čo sa tu dnes deje? Táto bola uväznená v jachte!

Toto je tá žena, od ktorej sme tak rozhodne získali dvesto frankov, keď sme ich spolu s Alfonzom zabezpečovali pre Hopkinsovo liečenie.

Pred minútou generálmajor Rouban, ktorý ju dal strážiť, a teraz ona, čo ubzíkla do tmavej noci.

A ide rovno ku mne. Ruku mi stláča trochu silnejšie... Ani keby mi dávala znamenie.

– Koho hľadáte?

– Istého stotníka.

– Toho, čo strelili do hlavy?

– Áno...

– Chod'te do modrého salónika. Tadiaľto...

A ukázala mi kadiaľ.

– Chod'te len pokojne. O chvíľku prídem za vami.

Nechápal som. V takýchto situáciách náramne pomáha, ak zrazíme opätky. Usmiala sa:

– Váš priateľ, ktorý prišiel na guvernérovo večierok omylom v bielom smokingu, vás už očakáva!

A toto bude nebodaj Alfonz ...

Zrazil som opätky. A odišiel som rovno do modrého salónika.

Vošiel som a ani nezaklopal.

Nikoš Alfonz stál a opieral sa o knižnicu. Oproti nemu sa rozvaľoval Klát Hopkins v najpohodľnejšom foteli sveta, v ústach

najväčšia cigara a pred ním fľaša koňaku menom Napoleon a kalištek z brúseného skla, avšak zbytočný, pretože Klát popíjal z času na čas dlhé dúšky priamo z fľaše.

– Ahoj Kolenó! – oslovil ma stotník priateľsky.

– Klát! Ako do čerta...

– Vydrž! – skočil mi Alfonz do reči. – O dvadsať minút musíme stáť v zbrani. Niet času na rozprávačky. To málo, čo Klát o sebe vie, ti ja rozpoviem neskoršie. Teraz za pätnásť, dvadsať minút musíme dohovoriť najpotrebnejšie.

– Najpotrebnejšia je dobrá nálada. Hore hlavy, mládenci... – oznámil Hopkins chrapľavo a nahlas a vypil za pol fľaše Napoleona...

– Kde je kapitán? – spýtal som sa.

– Ešte neprišiel, – odvetil Alfonz a vytiahol z vrecka „tigrie pazúriky“.

Poznáte túto ľúbeznú hračku? Je to veľký oceľový krúžok, ktorý si našinec natiahne na dlaň. Ak ho stisnete, vynorí sa z neho päť krivých čepelí, zahnutých ani tigrie pazúriky. Ak týmto kohosi švihnete, poraníte ho, že sa lieči až do smrti.

Páčil sa mi, ako tu stál s tigrimi pazúrikmi. Svetlo sa mu odrážalo od čiernych hustých vlasov. Alfonz sa česal veľmi starostlivo. Vlasy a zuby sa mu ligotali o závod.

– Nerád by som, keby sa tomu kapitánovi čosi prihodilo, – ozval som sa. – je to sympatické chlapčisko.

– Ale aj ja som celkom znesiteľný, – poznamenal Hopkins. – A nechcem, aby ma zabil. Pokiaľ by ten čosi podobné plánoval, tak mu rozbijem hubu. Aj bez Alfonzovej pomoci.

– Ten kapitán je zo železa. Nezmôžeš ho, Hopkins. A ani ty nemáš veľa šanci, Niktoš. Iba sa nazdávam, že to bude nejaký omyl.

– Nie, – odvetil Hopkins. – Na jeho mieste by som zabíjal aj ja. Vypočuli ma v jeho prípade ako svedka obhajoby a ja som sa, prirodzene, nepamätal na nič. Povedal som im, že ma strelili do hlavy. Nikdy som sa nenazdal, že také čosi sa príležitostne aj zide. Lutujem, že som mu tým priťažil. Ak poviem pravdu, že nie som stotníkom, že neviem, ako som sa dostal do vojenskej nemocnice a že moje nepoctivé meno je Klát Hopkins, musel by som dlho sedieť. A ja nerád leňoším.

Bez zaklopania vošla deva, čo ju väznili v jachte.

– Bol už tu? – spýtala sa rýchlo Alfonza.

– Ešte nie.

– Ale áno.

Za nami stál kapitán. Vy kročil spoza záclony z balkónových dverí v mojej rovnošate.

Videl som, ako Alfonzova dlaň napína vrecko. Tigrie pazúriky môžu zasiahnuť. Hopkins držal fľašu za hrdlo, ale odhliadnuc od tohto, sedel celkom pokojne a hrýzol cigaru. Vy kročil som.

Kapitán si nás obzrel. Videl som mu na tvári, že o nás zmýšľa uznalivo.

– Viktor... – zašepkalo dievča a podišlo k nemu.

Kapitán sa na ňu zdĺhavo zahľad.

– Tento muž... povedal – pred chvíľou... – ukázala na Alfonza.

– Zvláštni chlapi, – obrátil sa k nám kapitán. – Pokiaľ ide o vaše obavy, môžem vás upokojiť. Načúval som za záclonou. Schoval som sa na vedľajšom balkóne a videl som, že tento veselý stotník mieri sem. Prešiel som na tento balkón, aby som s ním skoncoval, lenže teraz už viem, že nie je tým mužom, za ktorého som ho považoval. To, čo sa stalo, je hlúpa, nešťastná náhoda, ale mne nepriťažila. Lebo ak skutočný stotník Mander nie je tu, tak je všetko márne.

– Zbehnete?... – pýtalo sa dievča.

– Nie. Odišiel som iba na niekoľko hodín.

– Ale prečo... nechcete... utiecť?...

– Nedá sa, Lucy, a ani nechcem... A povedzte mi iba jediné: uverili ste?

– Nie! – odvetila naraz a tvrdo.

Kapitán ju objal.

– Toto bolo pre mňa veľmi dôležité. Ďakujem.

– Prepáčte... – skočil im Alfonz do reči. – Tu prítomní traja muži sú takého kalibru, aký nájdete iba medzi najodvážnejšími mužmi tohto sveta... Nemohli by sme niečo podniknúť?

– Nie. Vidím, že ste pojašení chlapi, no môj prípad sa skončil.

– Vráťte sa do väznice, pán kapitán, a my vás unesieme, – odporúčal som oduševnene.

– Ďakujem. Som presvedčený, že by ste sa odvážili ešte aj na to. Lenže ja nevládzem oddeliť pojem života od cti.

– Zaujímavé, – vyvalil oči Klát Hopkins a podržal si fľašu za hrdlo pred ľavým okom a opäť ju beznádejne zložil.

Dievča hľadelo na nás vyjavene a v zúfalom očakávaní. Mladému kapitánovi po bledej tvári preletel úsmev.

– Šťastne sa mávajte, mládenci. Nevylučujem, že nepatríte k poctivej spoločnosti, ale ste odvážni, rytierski, tvrdí a dobrosrdeční. Aj ty, ty bezočivý tučniak, aj ty sa mi páčiš a nehnevám sa na teba. Ale teraz rýchlo! O päť minút musíte byť v zbrani. A ďakujem vám!

– Viktor...

– Koniec, Lucy. Ak títo dvaja muži premeškajú striedanie, postavia ich pred vojenský súd. A ja sa musím vrátiť do väznice...

– Budem pri tebe, Viktor... Pôjdem za prezidentom republiky...

– Nesmieš. Musíš myslieť na svojho otca. Mne nepomôžeš, no pomohla by si k úspechu zámerom markíza de Surenne... A vy, zavalitý štrícák, haste si to odtiaľto, lebo ak toto vybuchne, neodídete bez guľky...

Kapitán a dievča si stisli ruky a na sekundu si zahľadeli navzájom do očí. Hrdlo sa im zovrelo, ani keby ha boli ovinuli povrazom. Potom sa dievča obrátilo a vyšlo.

– Poďme.

– Stoj!

Vo dverách stál rotmajster Potrien.

PIATA KAPITOLA

Naše sprisahanie

1

Rotmajster vygúľil oči, ani keby si ich chcel vyložiť z očných jamôk. Najviac ho prekvapila Niktošova elegancia.

– Ako ste sa dostali sem, takto...

Niktoš Alfonz sa postavil pred neho. Päť opäť vo vrecku:

– Čo tu tak revete... vy rotmajster! Ja som legačný tajomník Raverdan!

– Čože?! Nazdávate sa, že týmto... – zajakal sa. – Odstrelia vás...

– Gardez vous!

To skríkol Klát. Zastal pred Potrienom a rozzúrnil sa.

– Prečo nezdravíte? Ako to tu stojíte?

Rotmajster stál ani soľný stĺp.

– Pán stotník, hlásim... títo dvaja chlapi... zbehli... sem... zo stráže...

– Zbesneli ste? Ako to hovoríte o markízovi Raverdanovi?...

– Poslušne hlásim, v stráži... myslím... – habkal, – páni...

– Poďme!... Stráže prekontrolujem spolu s vami. Ráďte ma tu počkať, milý markíz, a aj vy, pane, – vetil mi. – Poďme, rotmajster...

Sotva päty vytiahli, už sme aj leteli...

Ja som si odev vymenil iba s Laméterom, ale Alfonz musel ešte zabehnúť po rovnošatu!

Dodatočne som sa dozvedel, že Hopkinsova a Potrienova kontrola stráží dopadla takto: stotník vykročil z modrého salónika a v pätách mu kráčal Potrien. Hopkins prehovoril so svojimi známymi na každom kroku zopár slov.

Rotmajster sa zapotil. Lenže stotník zjedol v bufete ešte niekoľko obložených chlebičkov a na schodisku kázal rotmajstrovi, aby mu pripomenul melódiu piesne Ty si tá blond Mary... Rotmajster hlásil, že nemá časť poznať túto pieseň.

V hale dupotal rozhnevaný generál. Zabudol si v bufete okuliare.

Stotník Klát zahrnel na nedočkavosťou pološialeného Potriena:

– Hybajte po okuliare!

Potrien letel, no vrazil do akéhosi poručíka.

– Stoj!

– Prepáčte, mon adjutant.

– Ako to chodíte po schodoch? Čo je to tu koniareň?

Krátky výklad o očividných rozdieloch medzi koniarňou a guvernérovým palácom.

Päť minút.

Beží ako bez duše Vôkol bufetu množstvo pánov. Tu sa taký rotmajster nemôže tlačiť, musí sa spôsobne, v pozore doprosovať.

Poďme s tými okuliarmi. Ale v hale je už stotník iba sám.

– Zabehnite do pracovne. Pán generál telefonuje, odnesť mu ta okuliare!

Generál má medzimesto s Toulonom a treba čakať...

Desať minút... Konečne ide.

– Okuliare, mon commandant.

– Merci, mon chef.

Kým sa vráti dolu, už je vystriedané.

Čerti si tu zahrali! Obaja chlapi stoja v zbrani ani stĺpy.

Mohli sa preobliecť... Pribehli zadným vchodom. Ale kiego otca hľadali tam hore? Dvaja legionári zo stráže na guvernérovej recepcii!

Toto ešte v živote nevidel. Beží na strážnicu.

– Slobodník!

Zádumčivý ruský poddôstojník stojí v pozore.

– Hlásenie!

– Poriadok.

Ostatnú časť hlásenia si ušetril.

– Kde boli vystriedaní strážni počas voľna?

– Tu.

Aj teraz stoja v pozore traja muži. Na stole šachy, noviny a samovar. Ak Potrien neskončí zavčasu, zaraz vykypí.

– Rompez!... Slobodník! Ste presvedčený, že vystriedaní strážni neopustili túto miestnosť?

– Presvedčený!

– Boli ste tu s nimi?

– S nimi...

Rotmajster si rozopol blúzu, lebo od zlosti už ledva lapal dych.

2

Stráž prežívala toho večera rušné hodiny. Nesedeli ani polhodinku, keď sa slobodník rozreval:

– ... Zarm!

Rozumie sa „aux armes“, čiže do zbrane! Prichádza tučný stotník.

– Všetko v poriadku? Všetko v poriadku? Len si oddýchnite, chlapi... Aký je to rum? Neslobodno dovážať zahraničné liehoviny...

– Toto je francúzsky, mon commandant.

– No, no... To si overím...

Okúsil za pol fľaše.

– Áno, tento je francúzsky. Čiže niet tu anglického rumu?

– Ani kvapky...

– Škoda... Kde je výstroj strážneho mužstva, há?

– Tu sú plecniaky, cvičný úbor...

Stotník starostlivo prekontroloval všetky plecniaky a odišiel.
Nik nezočil, že medzi Alfonzove veci strčil list. Toto sa odohralo počas našej strážnej smeny.

3

O tretej po polnoci nás vystriedali naposledy a vrátili sme sa na strážnicu. Začali sme sa vyzliekať z vychádzkovej rovnošaty a rozvešiali sme si cvičné handry z hrubého, bieleho plátna.

– Pozri...

Alfonz našiel odkaz, ku ktorému pripojili malý belasý lístok.

Prid'te hneď k Štvorrohej Mačke.

K...

Na druhom lístku bolo niečo vytlačené.

– Zarm!

Pred nami stál rotmajster. Jeho oči do nás pichali ani ihly a jeho štetkovité fúzy sa hrozivo chveli.

– Kde ste boli pred vystriedaním?

– Na strážnici, mon chef.

– Áno... Kto dal strážnemu príkaz, aby sa v päťminútových intervaloch špacíroval?... Há? – a díval sa na mňa.

– Neviem, mon sergent.

– Pod'te so mnou!

Alfonz sa vytasil pozorom ani pri hlásení.

– Nemôžeme, pán rotmajster.

– Čožeeee?!...

– Máme súrnu prácu.

A predložil belasý lístok:

*Legionári číslo 9 a 45 nech sa hlásia v súrnej služobnej
záležitosti u roty a tam vyčkajú ďalšie príkazy.*

Veliteľ práporu.

Podpis... pečiatka...

Potrien sa veľmi zhlboka nadýchol. Toho dňa zažil nepomerne viacej prekvapení, ako počas celej svojej vojenskej kariéry.

– Chod'te... vy, vy... Ved' sa my ešte stretneme!

Starý, dobrý Potrien nemohol, pravda, ani tušiť, že „stotník“ zašiel na recepcii za veliteľom posádky a požiadal ho, aby dvoch vystriedaných strážnych, keďže iní po ruke nie sú, dal mu teraz k dispozícii, pretože by si chcel obzrieť nočné mesto a nechce sa túlať sám. Kvôli tej strele do hlavy.

... Minula štvrtá, kým sme sa my dvaja a Alfonzom dostali na ulicu.

– A teraz hovor, – ozval som sa.

– Čo?

– Kto je tá žena?

Alfonzovi sa tvár zamračila.

– To dievča je dcéra generálmajora Fréderica de La Rouban.

Zahvízdal som. Teda preto sa zúčastnila na recepcii. Meno Fréderica de La Rouban v kolóniách všade poznajú. Obrovská vojenská mašineria vo Francúzskej Afrike podlieha práve jemu.

– Prišiel som do Oranu dávnejšie ako ty. Lepšie poznám aj Laméterove záležitosti. Kapitán Laméter sa zasnúbil s dcérou generálmajora La Roubana, s Lucy de La Rouban. Aj toto som už vedel, keď si mi referoval na chodbe. Vyštartoval som, aby som pomohol Klátovi, ak ho kapitán prepadne. Pár krokov a stojí predou mnou krásavica, ktorú sme vyslobodili z jachty. Vtedy som ešte ani netušil, kto je jej otcom. Lenže môžeš si predstaviť, do akej trápnej situácie som sa dostal.

– „Čiže... klamali ste minule,“ vraví mi vzrušene. „Ste príslušníkmi tajnej služby! Agenti markíza de Súrenne... Vyslobodili ste ma len preto, aby som kompromitovala svojho otca! Lenže ste sa veľmi pomýlili...“

„Mademoiselle,“ vravím jej, „ľutujem, situácia vyzerá inak. Som v strážii pred vchodom a vkradol som sa sem v rodinnej záležitosti. A úprimne vám to vravím preto, lebo vás považujem za rytiersku dámu a neverím, že by ste nás zradili, keďže som ja i môj priateľ s vami zaobchádzali naozaj veľmi zdvorile a taktne.“

– Hovoril si skutočne skvele, – konštatoval som úprimne, pretože rečníkov si nesmierne ctím a vážim.

– Neviem prečo, ale dôveroval som tejto dievčine a v krátkosti som jej rozpovedal, o čo mi ide. Keď som vyslovil, že Laméter je tu a v tvojej rovnošate, temer odpadla. Potom ma zaviedla do modrého

salónika. Ostatné vieš.

– A ako sa to dievča dostalo na jachtu?

– Otec ju zavrel, lebo sa chcela pred celým svetom postaviť za svojho verenca. A bola by to bývala zúfalá, i keď hrdinská blbosť. Potom sme ju síce vyslobodili, ale otec ju presvedčil.

– Ako sa však Hopkins dostal do takejto fajnovej spoločnosti? Ak berieš do úvahy jeho nemožné chovanie...

– Ani sám nevie. Sedel na vlečniaku a čakal, že mu donesieš od nás šaty. Počul, ako čosi buchlo, udrelo a prebral sa až vtedy, keď zistil, že leží na bielej posteli, skláňa sa nad ním vojenský lekár a vraví: „Už sa cítite lepšie, pán stotník?“ Bol v posádkovej nemocnici. Vo vrecku mal preukaz na meno stotníka Mandera. A pretože mu chutila strava i vznešené prostredie, vytasil sa s rozprávkou o svojom zranení... Prefikáný chlapík.

– S akou rozprávkou o zranení?

– Nuž, náš priateľ Klát nie je ani zd'aleka natoľko vzdelaný ako nejaký stotník, takže keď povedal nejakú volovinu a videl, že ľudia vyvaľujú okále, pohladil si zátylie a vzdychol, že ho strelili do hlavy. Nepamätal si svoje meno, nevedel, odkiaľ prišiel. Strela v zátylí. Elektrizovali ho, liečili, lež márne. Napokon konštatovali, že guľka zasiahla stotníka v zátylí vo významnom centre a stratil pamäť i slušné chovanie.

– Ale čo s ním mal kapitán Laméter?

– Keď sa uzdravil, hneď ho vypočuli na prokuratúre, lebo toho stotníka Mandera už celé týždne čakali, kedy sa vráti z Juhozápadnej Afriky. Mal byť významným svedkom v Laméterovom prípade. Aj tam povedal, že si nič nepamätá. Laméter, ktorý tvrdí, že sa vedie proti nemu organizovaný pohon, a pravdepodobne sa ani nemýli, nazdal sa, že aj stotníka dirigujú vo výpovedi neviditeľné ruky. Totiž jeho poslednou nádejou bola stotníkova výpoveď. Keď sa dozvedel, že to bola márna nádej, rozzúrnil sa a v rozhorčení nám Kláta takmer odkrágľoval.

– Konečne sme uprostred prípadu, ktorý nechápeme a po ktorom nás vôbec nič nie je.

– Uvidíme, čo z toho vzíde. Zatiaľ je všetko v poriadku.

– Ibaže Klát sedí v peknej šlamastike.

– A ten sa dostane zasa zo všetkého.

Kráčali sme úzkou, krivoľakou a dlhou uličkou, hlboko v srdci

prístavnej štvrte.

Mierili sme k výčapu u Štvorrohej Mačky, kam si nás pozvali.

4

Kvastič, náš obrovský, spuchnutý domáci lekár, vyhrával na klavíri a pritom spal. V tejto činnosti mal prevelikú skúsenosť.

Keď sme vkročili, hostinský ukázal na záclonu za nálevňou:

– Tam...

Zamierili sme do malej bočnej miestnosti, kde sme sa v pracovné dni schádzali s našimi spoločníkmi, prechovávačmi a inými obchodnými partnermi. Teraz nás tam čakal Klát a...

Lucy de La Rouban!

Márne sa obliekla tak ošúchane, ako to garderóba jej komornej dovolila, predsa sa odlišovala od tohto prostredia, akože aj Klát Hopkins, napriek svojej elegantnej rovnošate v plnej miere vynikal medzi hosťami v guvernérovom paláci. Hopkins sa na tomto stretnutí zúčastnil vo svojom obvyklom, nesmierne zanedbanom odevu. Prastarý klobúk posunutý do tyla, v kútiku úst vyhasnutá cigara, na jeho hroznej hrudi tričko z povrazoviny, sako na pol pleca a na kockovaných nohaviciach veľká zelená záplata. Fičúrske časti odevu, ako je povedzme ponožka alebo šnúrka do topánok, zahrňuje pohrdaním. Opieral sa o svoje hrubé, chlpaté ručiská a zadumane hľadel na pálenku v pivovom krčahu.

– Krátko, – povedal Alfonz. – Do budička musíme byť naspät', ináč nás dá Potrien masovo zavraždiť.

– O čo ide? – poznamenal som, aby nemusel hovoriť stále iba Niktoš Alfonz.

– O to, že sa zúčastníme na solídnom podnikaní v odbore diamantovej ťažby. Ide o baňu rozprávkovej hodnoty, ktorá má iba tú chybu, že nik nevie, kde leží, – odvetil Klát a vycedil z krčahu pálenku. – Ja som za! Vždy som závidel majiteľom baní ich výborné zárobky.

S týmto som súhlasil aj ja.

– Neviem, čo od vás očakávam, – ozvala sa dievčina, – lenže vy ste sa do môjho života zapojili tak čudne a som natoľko opustená, nikoho nemám, kto by mi pomohol, porozumel...

– Ubezpečujem vás, slečna, že my traja sme vašimi

najoddanejšími rytiermi a sluhami...

Toto je celý on! Niktoš Alfonz. Hovorí ani skutočný labutí rytier.

– Nazdávam sa, – skočil som im do reči, – že kapitán Laméter spomínal, že ho zajtra odsúdia na smrť. Je to naozaj takto?

Dievča zavzdychalo a kútiky úst sa jej pokrivili:

– Áno...

– Musíme ho uniesť!

– Eh... veď keby Viktor súhlasil, mohol by odísť do Fongi... odhaliť gaunerov. On by už vypátral stopy po stratenej expedícii... Zabránil by, aby tiekla toľká krv...

Hopkins pokrčil plecom.

– Tak ho potom vyslobodíme.

– Eee... z vojenskej... väznice?

– Budova je vedľajšia... čosi už len vysomárime... Hore hlavičku, všetko je v poriadku, ujko Hopkins všetko vybaví.

Vypil ešte za krčah pálenky a zhltol ohorok cigary.

– Nazdávam sa, že by bolo najsprávnejšie, – poznamenal Alfonz, – keby ste nám pekne všetko rozpovedali.

ŠIESTA KAPITOLA

Hýbe sa lavína

1

– Laméter bol kapitánom križníka General du Negrier. Ide o jednu z dvoch bojových lodí légie. Každý mu predpovedal skvelú budúcnosť. Patril medzi najkvalifikovanejších dôstojníkov vojnového loďstva a bol najmladším kapitánom. Zasnúbili sme sa pred šiestimi mesiacmi. A ani keby sa tým začalo naše nešťastie, odvtedy sa datuje Viktorova kalvária. Lord Peevbrock sa vybral do Senegalska na lov. Keďže dva mesiace nebolo o ňom nič počuť, rozkázali posádke v Timbukte, aby lorda pohľadali. Napokon ha našli v nemocnici v Gambii, kde ležal s týfom. Jeho spoločník, stotník Mander, mal taktiež týfus.

– Toto je ten onen, – ozval sa Klát a vybral z vrecka ďalší ohorok cigary, – s ktorým si ma tu mylíia.

– Áno. Osobne ho tu nepozná nik. Z počutia vedia, že je to zavalitý, čudácky dôstojník, čiže zhodou okolností sa mu podobáte. Pred desiatimi rokmi šiel kvôli nevere svojej manželky do dôchodku. Opustil službu na Madagaskare a žil osamelo v západoafrickej džungli. Okrem lorda Peevbrocka sa s nikým ani nestýkal. Kvôli žene.

– V tomto sme si teda nie veľmi podobní, – povedal Klát. – V mojom prípade by odišla do džungle tá ženská... Garçon! Občerstvenie!... Môže byť aj rum...

– Lord Peevbrock a stotník Mander vyzdraveli. Z ich hlásenia vyplynulo, že našli obrovský poklad. Za hlavným mestom kmeňa Fongi, severne od Tamaragdy, bola veľká baňa na diamanty. Toto je aj z hľadiska štátu veľmi vážne. Diamantová baňa patrí štátu. Nálezca dostane iba podiel. Súkromník nemôže diamanty ťažiť, ani s nimi obchodovať. General du Negrier dostal rozkaz, aby vzal na palubu dobre vyzbrojenú expedíciu odborníkov s potrebnými pracovnými zariadeniami, odviezol ich z oceánu hore po rieke Senegal, kým to len povodie dovolí a tam počkal, kým sa výprava nedostane na miesto určenia. Laméterovi zverili túto úlohu preto, lebo General du Negrier už predtým plával v povodí Senegalu a Laméter sa stretával s Fongičanmi, ktorých náčelník Mimbini bol jeho dobrým priateľom. Preto tamto územie nebolo nikdy obsadené. Koloniálna správa ovládala stredné povodie Senegalu v oblasti kmeňa Fongi iba diplomaciou a benevolenciou. Medzitým zaistili vyzvedača, ktorý mal u seba záhadný list. Písal v ňom: „Kapitána sme kúpili. Expedíciu Mimbini zničí.“ O týždeň sa krížnik vrátil a Laméter tvrdil, že dostal rádiogram, v ktorom mu stotník Mander oznamoval, že dospeli k cieľu výpravy a žiadal, aby sa krížnik vrátil, pretože domorodcov jeho prítomnosť znepokojuje. Lamétera vzali ihneď do vyšetrovacej väzby, pretože medzitým prišlo zo Senegalska hlásenie, že výprava nedošla do Tamaragdy, letecky sa nenašla po nej stopa a neodpovedá ani ich vysielacia. Je pravdepodobné, že expedícia zahynula. Teda list, ktorý našli u vyzvedača, je hrozným dôkazom proti Laméterovi.

– Nuž a či radista nevie povedať čosi o rádiograme?

Dievča si zhlboka vzdychlo:

– V Senegale je hrôza krokodílov a radista padol do vody dva dni pred návratom. Nazdávajú sa, že ho zavraždili... A zdá sa, že ešte aj z toho chcú obviňovať Viktora.

Zvonku drnčala gitara.

– Teraz... odsúdia...

Lamétera... – vyslovovala namáhavo, – na smrť... Chystá sa vojenská trestná expedícia, ktorá obsadí územie Fongi... Týmto... sa rúca jeden z hlavných životných cieľov môjho otca. Zastával nekrvavú koloniálnu nadvládu... A teraz padne, lebo nikdy nechcel okupovať Fongi.

– Ale veď už len čosi podnikneme, – povzbudzoval ju Hopkins.

– Tá záležitosť nie je taká nebezpečná. Len hlavička hore, prosím...

– Ak som dobre porozumel, – pýtal sa Niktoš, – kapitán je v dobrom vzťahu s tamojším náčelníkom a keby vyšiel z väzenia, mohol by záhadu vyriešiť!?

– Som o tom presvedčená!

– Tak potom z väzenia vyjde, – povedal Niktoš Alfonz krátko uvažujúc.

Takýto chalan to bol.

– Neverím... nemám nádeje... Vy ste dobrosrdeční, rytierski muži, ale čo zmôžete proti celému svetu?... Traja!...

– Tento svet nie je natoľko vzdelaný, aby ho traja rozumní ľudia nevládali podviesť, – odvetil som jej na úrovni svojej obvyklej vzdelanosti.

– Pretože, keby sa záhada objasnila, dostali by ste obrovskú odmenu... Veď sa stratila aj diamantová baňa... Podiel by znamenal pre nálezcov celý majetok!

– Skúsime to, – prisvedčil Niktoš Alfonz. – Teraz sa vrátite domov a my zajtra zachránime kapitána. Mám už hotový projekt. V histórii trestných činov naozaj jedinečný.

– Bože môj... veď keby sa len dalo...

– Stane sa. Teraz vám zavoláme auto a odídete.

Keď sme osameli, začala sa krátka porada. Neskoršie sme k nej prizvali spoza klavíra aj profesora Kvastiča.

Budíček nás našiel na svitaní v bráne Fort St. Theresa a šli sme na nástup bez odpočinku, no nesmierne spokojní.

Zachránili sme kapitána.

SIEDMA KAPITOLA

Dostanem sa do najvyššej diplomacie

1

„Predseda senátu otvoril pojednávanie, prečítal mená svedkov a znalcov.“

Takto sa písalo na druhý deň v novinách. Dokrkvané, špinavé ležia tu predo mnou, lebo som si ich odložil na pamiatku. Svedkovia, svedkovia a opäť len svedkovia... Fúra bezvýznamných vojenských a zemepisných odborných otázok... Vstáva obžalovaný... degradovaný kapitán...

– Viktor Laméter! Chcete zapierať až do poslednej chvíle?

– Vypovedal som pravdivo. Som nevinný!

– Vypovedajte súdu o tom údajnom rádiograme, ale súvisle. Obžalovaný na chvíľku zmĺkol a dumal.

– ... Bola dusná noc. Krížnik kotvil na Senegale. Expedícia vyrazila z paluby už pred štyrmi dňami smerom k Fongi... Sirokko veľmi často doľahne z oceánu až do povodia rieky a zostane trčať v hustej džungli... V takomto čase som býval nervózny, malátny a dobitý. Aj toho dňa bolo takto. Bolo bezvetrie a západná horúčava neznesiteľne doliehala na nás. Nad riekou ležala mokrá spara...

– Aj inokedy vám bolo zle počas sirokka? – pýtal sa prokurátor Lamétera.

– Áno. Potvrdí to aj lodný lekár.

– Pokračujte!

– Vtedy sa stalo aj to nešťastie. Začuli sme výkrik a ešte sme videli na vode nášho radistu Rolfa, ako ho stiahli v šílenom víre krokodíly.

– Kde ste boli v čase nešťastia?

– Pred svojou kajutou.

– Videl vás niekto bezprostredne pred Rolfovou smrťou?

– Nie... Po Rolfovom výkriku z rieky pribehol som na miesto, odkiaľ spadol, zároveň s kormidelníkom Mathiasom a dvoma námorníkmi.

– Pokračujte!

– Sirokko spôsobilo v noci ešte vyšší tlak. Celú loď zahalovali zápachajúce výpary z rieky a džungle, sotva sme dovideli na lodné lampy. Ležal som vo svojej kajute, ukrutne ma bolela hlava, pil som koňak, nechutil mi a cítil som sa po ňom ešte horšie...

– Veľa ste toho vypili?

– Nebol som opitý.

Tichý mrmlot. Kapitánov obhajca s nechutou tresne o stôl svoje poznámky. Obžalovaný si sám pokazí poľahčujúcu okolnosť.

– Nebol som opitý... – opakuje tvrdo. – Bol som malátny a unavený, no všetko si pamätám celkom presne.

– Pokračujte vo výpovedi!

– O polnoci zaklopal prvý dôstojník. Skončil kontrolnú obchôdzku, podal hlásenie a potom...

– Tento rozhovor nám zapakujte doslovne, ak si ho ešte pamätáte, – ozval sa predseda.

– Prosím. Higgins mi hlásil:

„Pán kapitán! Kontrolu som skončil o dvanástej hodine, dvadsiatich minútach. Všetko v poriadku...“

„Ďakujem, Higgins... Kedy ste nastúpili do služby?“

„Pred dvanástimi hodinami, pán kapitán.“

„Chod'te si odpočinúť.“

„Pán kapitán! Prevezmete aj službu v telegrafnej kabíne namiesto Rolfa?“

„Prirodzene.“

Vstal som, ale hlava sa mi trochu krútila...

„Dovoľte, aby som vás odprevadil,“ povedal Higgins. Na lodi ležala dusivá, tmavá hmla. Po dlhé dni nepršalo, a predsa zo všetkého kvapkalo. Hlava sa mu krútila a potácal som sa... Nevidel som ani na najbližší schodík... Bez Higginsa by som sa nebol dostal do telegrafnej kabíny. Prvý dôstojník mi ešte otvoril dvere a ja som vstúpil.

„Dobrá noc, Higgins.“

„Dobrá noc, pán kapitán... Neželáte si chinín?“

„Ďakujem...“ Osamel som a zaspal. Nevieam, koľko mohlo byť hodín, keď som sa zobudil na strašnú bolesť hlavy. Prijímač, ktorý bol neustále naladený na kontakt s výpravou, začal vyvolávať: „Negrier... Negrier... Negrier...“

Volali nás.

„Negrier...“ ohlásil som sa.

„Stotník Mander... Expedícia je vo Fongi. Vyslaní prieskumníci našli baňu... Všetko v poriadku... Vaša loď nech sa vráti s hlásením do Oranu. Domorodci sú znepokojení kvôli krížniku. Rozumiete?“

„Rozumiem... Zajtra zdvihneme kotvy... Tu kapitán Laméter.“

„Prečo nie radista?“

„Zahynul.“ Mander mi nadiktoval zoznam potrebných vecí.

– Toto? – spýtal sa sudca.

Laméter nahliadol do spisu.

– Áno, toto je môj rukopis.

– Pokračujte!

– Nemám už čo povedať. Ráno sme zdvihli kotvy, odplávali po rieke na more a vrátil som sa domov.

– Pán prokurátor, máte nejaké otázky?

– Poznali ste stotníka Mandera? – spýtal sa prokurátor.

– Necestoval na krížniku General du Negrier. Čakal spolu s lordom Peevbrockom expedíciu vo Fongi.

– Poznali ste ho, či nie?...

Krátka pauza.

– Po... poznal...

– Prečo ste teda povedali, že je podvodníkom, keď vysvitlo, že nevypovedal vo váš prospech?

– Odmietam odpovedať.

– Vedeli ste určite, že hovorí Mander?

– Áno. Ale o tom vypovedať nebudem.

– Spoznali by ste hlas stotníka Mandera, keby sa vám prihovoriť?

– Neviem.

– Čiže istotu, že hovorí on, ste nezískali podľa jeho hlasu, lež on vám čosi povedal, čo sa vzt'ahovalo na vaše osobné záležitosti.

– Áno. Ale o tomto nebudem vypovedať!

– Sadnite si. – Obžalovaný sa vrátil na svoje miesto. – Nasleduje výsluch svedka, stotníka Mandera.

Do siene vstúpil „stotník“. Zaujímavý chlap. Trošku tučný a často žmurká.

– Stotník Mander?

– Na rozkaz... áno... nazdávam sa.

– Strelili vás do hlavy?

– Áno.

– Pamätáte si okolnosti svojho zranenia?

– Nepamätám...

– Ale to viete, že ste stotníkom Manderom?

– Tak veľmi som o tom zase nie presvedčený... Totižto, – a pohladí si zátylie.

– Poznáte obžalovaného?

Stotník sa díva na kapitána.

– Nepamätám si.

– Nič si nepamätáte?...

Šúcha si hlavu...

– Vidím čistinku v lese... Ktosi ma drží za plece... hrozí mi...

Ale aj to je také nejasné...

Kapitán v údive povstáva.

– Obžalovaný, sed'te!

Lomoz. Každý cíti, že teraz nastáva čosi mimoriadna vážne.

– Namáhajte si pamäť... S kým ste boli na tej čistinke? Tváre nevidíte pred sebou?

– Len nejasne.

- Hovorte o svojich dojmoch!
- Aby som ja... oné... moje... O čom mám hovoriť?
- Skúste nám reprodukovať svoje dojmy.

Svedok nasucho prehltnie:

- Prosím... ja som utrpel zranenie...

Náhle povstáva prokurátor. Pred chvíľou mu prišli čosi pošepkať.

– Dostal som správu, že v noci sa odohrala neočakávaná udalosť. Polícia zaistila na základe anonymného udania podozrivého človeka a ja žiadam ho vypočuť. Je to Fedor Kvastič, bývalý lodný lekár, ktorému lekársku činnosť zakázali kvôli trestnému činu.

- Nariadujem výsluch, – rozhodol predseda senátu.
- Pán stotník Mander, posaďte sa na lavicu svedkov.

Prichádza profesor Kvastič. Obrovský, sivovlasý muž ospanlivých očí, známa postava oranského podsvetia. Po jeho boku policajný dôstojník.

- Vaše meno?
- Fedor Kvastič.
- Narodený?
- Roku 1886 v Rige.

Po zistení personálie obracia sa predseda senátu na policajného dôstojníka:

- Prečo ste tohto muža zaistili, pán nadporučík?

– Na svitaní ktosi telefonicky zavola stálu pohotovosť. – ozval sa dôstojník, – a oznámil, že skutočným páchatelom laméterskej záležitosti je Fedor Kvastič, ktorého dobre pozná aj polícia. Anonym nechcel svoje meno prezradiť, povedal iba toľko, že Kvastič ho podviedol, a preto sa mu teraz pomstí. Takéto oznámenia berieme zvyčajne veľmi vážne, pretože pomsta podsvetia nám už neraz vydala do rúk páchatel'a nevyjasnených prípadov. Kvastič produkuje v lokáloch hudbu a evidujeme ho ako nenapraviteľného pašeráka omamných jedov. Okamžite sme ho zaistili. Medzitým sme už bezpečne zistili, že v čase, keď sa spáchal trestný čin v Senegalsku, Kvastič nebol v Orane.

- Kde ste boli v čase spáchania trestného činu?
- V Gambii...

– Odkiaľ viete, kedy sa trestný čin uskutočnil? – zahrnel predseda; tento termín totiž vojenská tlačová služba neprezradila

novinám a platil zákaz zverejnenia...

– Ja... – zajakával sa svedok, – ja som len tak počul...

– Od koho?

– Už... si... nepamätám...

– Prečo klamete? Z Gambie nám do zajtra oznámia, či ste tam boli alebo nie!

– Len som... práve... precestoval.

– Odkiaľ a kam?

Ticho.

– Poznáte územie Fongi?

– Už... som... tam bol... Poznám.

A teraz vykročil z lavice svedkov „stotník“, hladil si hlavu a v rozpakoch hľadel na svedka. Keď ho Kvastič uzrel, zľakol sa a ustúpil o krok.

– Poznáte stotníka? – zvolal predseda, akonáhle pobadal svedkovi chovanie.

A v novinách písali takto:

„... Kvastič zúfale zaspätkoval a stotník Mander ho zhrozene nasledoval... V sieni hrobové ticho, napäté vzrušenie, iba obžalovaný Laméter sa chová nepochopiteľne. Neustále vyskakuje, ani keby chcel čosi povedať, škriabe si hlavu a nervózne sa obracia. Každý cíti, že prípad dospel k závratnému obratu...“

– Azda vám svedok čosi pripomína? – pýta sa predseda senátu „stotníka“.

– Áno... lenže neviem... Ani keby sme my dvaja kdesi...

– Boli ste v lete v okolí Senegalska? – osopil sa predseda na nového svedka. – Gambia nie je odtiaľ veľmi vzdialená...

– Už si nepamätám... Ale azda... Lenže...

– Folter! – zreval stotník hromovo. – Folter... – jachtal potom neisto.

Predseda náhlivo zalistoval v spisoch.

– Oboznamujem súd s prvým protokolom o výsluchu, v ktorom sa píše: „V prvom rádiograme expedície, ktorý prijal ešte zosnulý radista, je zmienka o istom Folterovi, ktorý šiel z poverenia náčelníka Mimbiniho v ústrety expedícii. Folter tvrdí, že je Angličan a zdržuje sa u Fongičanov ako pozorovateľ a náčelníkov priateľ.“ Laméter toto potvrdil vo svojej výpovedi.

Obžalovaný vstáva. Jeho tvár má čudný výraz:

– Áno... nazdávam sa... že tu... čosi...
– Takto znie rádiogram? – pýta sa predseda a rezolútne klapie tužkou po stole.

– Takto. A požiadali ma, aby som tieto údaje preveril.

– Preverili ste ich?

– Po príchode ma ihneď zaistili.

– Posad'te sa.

– Ale, pán predseda...

– Teraz nič nehovorte. – A pýta sa svedka: – Čo vy na to?

Svedok habkal a lapal po vzduchu:

– Prosím pekne, priznávam, som Folter... Zapieral som, aby som sa nedostal do podozrenia...

– Boli ste anglickým pozorovateľom?

– Nie.

– Šli ste v ústrety expedícii?

– Áno.

– Pripojili ste sa k expedícii?

– Poslal ma... Mimbini... obchodoval som s ním...

– Bože môj... keby som sa vládal rozpamätať, – zvolal nervózne „stotník“. – Folter! Stáli sme kdesi... spolu... Palmy... stany a drôty...

– Poznáte pána stotníka? – pýta sa predseda senátu.

– Po... poznám.

– Boli ste s ním niekedy spolu na čistinke alebo v lese?

– Áno... pán stotník bol ku mne veľmi prívetivý... lebo mám pekný hlas... a... spieval som mu... anglické vojenské...

– Ktoré je vaše pravé meno?

– Kvastič.

Teraz sa „stotník“ zachvel a predstúpil. V sieni zavládlo napäté ticho, do krajnosti napäté, vzrušené ticho.

Iba obžalovaný sa hniezdil, kým ho predseda neokríkol.

– Spieval som... – habkal Kvastič, – Baby-Baby I love you...

A vybuchla dráma!

– Zločinec! – zreval „stotník“ a vrhol sa na svedka. Jednou rukou ho schmatol za hrdlo a druhou mu vrazil do tváre takú, že len kosti prašľali.

Museli ho zadržať štyria poddôstojníci. V sieni zavládlo neuveriteľné vzrušenie. Predseda senátu najprv búcha! po stole a

kričal, napokon sa postavil.

Lenže prokurátor kričal ešte hlasnejšie:

– Navrhujem, aby sa pojednávanie teraz neodročilo. Svedok sa rozpamätáva!

V sieni zavládlo ticho. Prokurátor pokračoval:

– Nesmieme premárniť príležitosť, keď sa nám ťažko zranený svedok očividne začína rozpamätávať...

– Teraz sa snažte upokojiť, – vetil predseda priateľsky „Manderovi“. – Pamätáte si niečo?

– Áno, – odvetil vzrušene. – Rozhlasové zariadenie bolo v mojom stane! Tento... chlap... práve spieval... a naraz len vošiel môj priateľ... akože?

– Peevbrock, – vypomohol mu predseda.

– Peevbrock! – zreval „stotník“. – Áno, on to bol a vraví... podajte hlásenie lodi... Boli sme v smutnej situácii... zablúdili sme v džungli...

– A čo ste povedali na to vy?

– Že... hlavu hore... Áno... takto... a keď sme opäť osameli... ja som zašiel k vysielачke... a tento chlap... ma ovalil... udrél do hlavy...

Stál pred senátom a dychčal.

– Fedor Kvastič! Čo poviete na toto? Popierate?

– Prosím pekne... – habkal profesor, – všetko priznám... Laméter je nevinný...

– Nazdávam sa, – vyskočil obžalovaný nervózne, – tu čosi...

– Sadnite si a mlčte, kým vám neudelím slovo... Kvastič! Ako mám rozumieť vášmu poslednému výroku?

– Pán predseda... kým som sa nazdával, že ma tento prípad obíde, nebolel ma kapitánov osud, hoci niekedy ma hrýzlo svedomie. Teraz však, keďže sa trestu nevyhnem, vrátime aspoň česť kapitánovi, lebo je nevinný.

– Hovorte! Pán stotník, vládnete jeho výpoveď kontrolovať?

– Že... čo také? – zľakol sa Klát.

– Chcem povedať, či ste dostatočne disponovaný...

– Prepáčte, – jachtal Hopkins. – Utrpel som ťažké zranenie...

– Ráčte sa teda posadiť, ak sa zle cítite. A vy, Fedor Kvastič, súvisle všetko rozpovedzte.

– Medzinárodný vyzvedač, s ktorým som sa stretol v júni v

Gambii...

– Ako sa volá?

– Méricée... ale môže to byť aj falošné meno. Dal mi desaťtisíc frankov a sľúbil štyridsaťtisíc, ak sa podoberiem na tento podvod. Podľa jeho príkazov som šiel do Fongi a potom, ani keby som sa vracal do Gambie, šiel som v ústrety expedícii. Tu som sa v súlade so zámermi Méricée spriatelil so stotníkom. Na čistine, ktorú nazývajú Sloním odpočívadlom...

– Slonie odpočívadlo... – skríkol „stotník“, ani keby si pripomínal. – Áno! To je ono... To je to miesto...

– Pokračujte vo výpovedi!

– V stane som ovalil stotníka, zavolať som rádiom krížnik General du Negrier a hovoril som s nimi v mene stotníka.

– Čo ste im povedali?

– Také čosi, že: „Dorazili sme ku kmeňu Fongi... všetko v poriadku... Krížnik znepokojuje domorodcov, a preto nech sa vráti. Stotník Mander.“

Obžalovaný sedí na svojom mieste s vyvalenými očami a otvorenými ústami. Z času na čas, ani keby sa chcel smiať. Zošalel?

Ani by nebol div... len len že ho neodsúdili na smrť. Nevinne!

– A potom, – pokračoval Kvastič, – výstrelom z pištole som dal signál, z húštiny vyrazil Méricée a jeho ľudia a kým by bol ktokoľvek pomyslel na obranu, pochytili všetkých a poviažali.

– Kto pomáhal tomu banditovi? Európania či domorodci?

– Nuž teda... zväčša... černosi...

– Z kmeňa Fongi?

– Nie... toto boli... akísi iní... Priviedol ich Méricée. Ale neviem odkiaľ.

– Čo sa stalo potom?

– Černosi tam zostali s väzňami, my sme na druhej čistinke nasadli na športový hydroplán a ráno sme pristali v Gambii. Ja som sa potom vrátil do Oranu.

Takýto skvelý chlapík bol Kvastič Zriedkavosť ešte aj medzi spisovateľmi. Iba jediný raz mu na svitaní Alfonz rozpovedal, ako má konať a dnes predobedom odprednášal nádherne všetko, čo sme zostavili z údajov slečny Roubanovej. A dostal sa do podozrenia natoľko šikovne, habkajúc, popierajúc svoje vlastné slová ako skutočný vinník. Poznávam, že s výnimkou tejto záležitosti

vinníkom aj bol. Vravím, nie som práve všedný človek, pokiaľ ide o mozog, ale ani ja nie som múdrejší než Kvastič. A nám to výborne hralo. Kvastič bol v lete s pašerákmi v Káhire, takže polícia zistila bezpečne, že známy „Pán profesor“ podsvetia nebol v inkriminovanom čase v Orane. Lenže je mi záhadou, odkiaľ vzal toho Mérimée.

Obžalovaný márne žiada o slovo. Nervozita a vzrušujúci obrat zabránili pokračovať v pojednávaní.

Predseda senátu nariadil uvaliť vyšetrovaciu väzbu na Fedora Kvastiča a odročil pojednávanie. Predtým ešte však predniesol návrh obhajca obžalovaného.

– Navrhujem, aby môjho mandanta z väzby prepustili. Považujem temer za isté, že rozsudok bude priaznivý.

– Obžaloba sa pripojuje k návrhu obhajoby, – vyhlásil prokurátor.

Vojenský súd po krátkej porade rozhodol, že priznáva účinnosť návrhu obhajoby a obžalovaného s okamžitou platnosťou prepúšťa z vyšetrovacej väzby, keďže je nepravdepodobné, že by utiekol.

Lenže predseda senátu sa zmýlil.

Poobede o jednej kapitán Laméter opustil budovu vojenského súdu.

Poobede o štvrtej buntošil už všetky kúty Afriky i Európy rozhlas, telegraf a telefón: „Päťdesiat tisíc frankov odmeny tomu, kto vypátra kapitána Lamétera, alebo poskytne pátracím orgánom určité údaje o mieste jeho pobytu.

Ďalej sa pátra po nízkom, zavalitom indivíduu s hrubým krkom a napadne krátkymi pažami, ktorý pod menom „stotník Mander“ spáchal v Orane rozličné trestné činy...“

Lenže kapitán zmizol aj so záhadným stotníkom bez stopy.

2

Nešlo to ľahko. Hopkins nám neskôr rozpovedal.

Kapitán odišiel po svojom vyslobodení najprv k „stotníkovi“. Klát býval v najelegantnejšom hoteli a v každú sobotu odmietal platiť hotelové účty, odvolávajúc sa na svoje zranenie.

Laméter sa šikovne striasol novinárov a v Klátovej izbe sa už mohol tešiť svojej neočakávanej slobode vonkoncom nerušene.

- Počúvajte, brat môj, máte hodinu na to, aby ste utiekli.
- Ako vidíte, už som aj pobalil, – povedal Klát a aby to aj dokázal, vytiahol z vrecka kravatu a pol nočnej košele. – Dovolíte, pán kapitán, aby sme sa odviezli spolu?
- Do väznice? Pretože ja počkám, kým vy utečiete, a už aj pôjdem za prokurátorom. Rozpoviem mu celý tento váš ťah...
- Hádam len nie?
- Ďakujem vám za to, čo ste urobili! Bolo to geniálne, odvážne a veľkorysé. Kto je ten chlap, čo sa vydával za Foltera?
- Náš domáci lekár.
- Ako ste ho naviedli na takéto šialenstvo?
- Povedali sme mu, že ide o diamantovú baňu. Ak rolu prijme, tak ho buď zavrú, alebo obesia, poŕažne vymenujú za generálneho riaditeľa. Ten si neváži života ani toľko, čo pod necht vojde. Ospanlivo prisvedčil. Páčilo sa mu to... Strašne by chcel byť generálnym riaditeľom...
- Ďakujem vám za všetko... Dojalo ma to, ale...
- Pozrite, pán kapitán, ak dokážete svoju nevinu, tak Kvastiča prepustia z väznice so všetkými poctami! Lenže, ak vy teraz pôjdete k prokurátorovi, dostane najmenej desať rokov za ten teáter. Aj so mnou!
- Preto chcem, aby ste už aj utekali.
- Ale nechať Kvastiča v šlamastike? Ani mi na um nepríde! Nie som pes.
- A čo mám robiť ja? Nie som ani tulák, ani podvodník...
- Mali vás nevinne odsúdiť!
- To ešte nie je dostačujúci dôvod na to, aby som klamal a podvádzal. Vojak bojuje, poslúcha, a ak musí, nuž zomrie.
- Veľmi správne. Pokúste sa vypátrať páchatel'ov. Ak nepochodíte, ešte vždy máte dosť času prihlásiť sa a pokojne zomrieť. Nič teda nezmeškáte.
- Toto je taký prípad, že ja...
- Aha... a chceli by ste zamočiť aj mademoiselle Roubanovú?
- Ako by sa dostalo... jej meno... do tejto záležitosti?
- Klát zbadal, že správne zaútočil.
- Údaje ku komédii nám poskytla ona. Súd sa bude veľmi zaujímať, odkiaľ sme sa dozvedeli vojenské tajomstvá. A potom... mohli by ju vypočúvať...

Kapitán vzdychal:

- Strašní chlapíci ste vy traja!
- Vari ani nie. Lenže sme ešte nikdy nemali diamantové bane a nazdávame sa, že je najvyšší čas nejaké si nahonobiť.
- Ale... ako sa do toho pustiť? Nemám ani peniaze, ani výstroj.
- Všetko nakradnem, – povzbudzoval ho Klát. – Hospodárske záležitostí zverte mne.
- Ale to nejde. Pri mne nesmiete ani kradnúť, ani klamať.
- Ani trošku? – spýtal sa zronene. – Som totiž ťažko ranený...
- Potom nemôžete ísť so mnou...
- Lenže už sa... liečim... Čiže rozhodli ste sa, pán kapitán?
- Áno. Pokúsim sa vypátrať skutočných páchatel'ov.
- Pôjdem s vami kamkoľvek!
- Ak sa nám cesta nevydarí, pôjdem dobrovoľne do väznice.
- Okrem väznice...
- V poriadku. A teraz ma ved'te, lebo utekať a skrývať sa neviem.
- Hore hlavu, pán kapitán! Z tohto predmetu by som si mohol na univerzite zriadiť výnosnú katedru. A teraz sa zmyšíme s'ťa zlaté hodinky.
- Akože?... Upozorňujem vás, že tento podvod rýchle vyjde najavo. Aj momentálnu výhodnú situáciu treba pripísať iba sugestívnej scéne na súde, lenže výpoveď je natoľko nedostatočná a primitívna, že pravda onedlho vyjde na povrch.
- Vtedy my už budeme príslušníkmi légie honoris causa.

ÔSMA KAPITOLA

Všetko zlé sa začína tým, ak je vo veci žena

1

Kapitán a Klát Hopkins sa stali naozaj legionármi honoris causa. Zvláštne to označenie a titul. Zohralo sa to tak, že Hopkins už ráno pred pojednávaním predvídal, že v súvislosti s ním môžu o neho zanedlho prejavit' nežiadúci záujem. Preto ráno zašiel najprv na posádkové veliteľstvo.

Vošiel do legionárskeho dispečingu, kde triedia prichádzajúcich nováčikov, a zastavil sa pri mladom poručíkovi.

V tých chvíľach sa skvel ešte v rovnošate stotníka. Dôstojník vyskočil a náhlil sa mu v ústrety.

– Len sed'te, – povedal Klát. – Tak... ďakujem... nefajčím... iba cigary... – Poručík ihneď poslal po cigary. Trošku sa stráchal. Čo len chce tento stotník? Prišiel na previerku?

– Ráče, pán stotník.

– Som stotník Delarcon z generálneho štábu. – Manderovo meno zatiaľ vynechal z hry. A tu sa denne obracia toľko vojakov, že jeho meno zabudnú vo chvíli, ako odtiaľto vykročí. – Včera ma vyhl'adali dvaja chlapci z Nórska. Otec jedného z nich je v nejakom príbuzenstve s mojou manželkou. Nedávno vstúpili do légie. Hlupáci nevedeli, že z prístavu nesmú odísť na návštevu a zašli ku mne. Ja ich teraz odprevadím do pevnosti. Lenže nechcem, aby ich potrestali... Zariad'te teda, že mali povolenie opustiť vojenský priestor na môj príkaz v služobnej záležitosti.

– Odkedy sú v Orane?

– Od včera. Ešte nie sú oblečení a ani neprisahali.

– Lenže predsa je pravdepodobné, že výkonný hlásil ich neprítomnosť a evidujú ich ako zbehov... Nuž v tom prípade vystavím služobný lístok, s tým sa to v rote hladko vybaví. Okrem toho ráče zájst' na Rue Sidi Carnot 7 do oddelenia D a tam ich na základe služobného lístka vyškrtnú z evidencie zbehov.

– Výborne... Ďakujem.

Poručík vyplnil modrý lístok. Napísal, že legionári Varins a Linge opustili prístav v služobnej záležitosti na príkaz veliteľstva prijímacej a rozdeľovanej služby posádkového veliteľstva.

Hopkins nezašiel na Rue Sidi Carnot 7, aby nejestvujúcich legionárov vyškrtli z evidencie. Modrý lístok si odložil a odišiel na vojenský súd, kde sa zúčastnil na Laméterovom procese.

Poobede, keď kapitána La mét ér a presvedčil, že bude lepšie, ak sa nechá postaviť pred hotovú vec, vedel už dávno, kadiaľ treba utekať, až sa tento celosvetový podvod odhalí a začne ich naháňať polícia zo všetkých francúzskych kolónií.

Stanú sa legionármi honoris causa.

...Sedeli sme v popoludňajšej horúčave s Alfonzom pred kantínou a driemali sme. Mohli sme si trošku pohovieť. Rotmajster

Potrien a poddôstojnícky zbor mrazili krv čerstvým nováčikom.

Naraz len vidíme, ako strážny prevezme modrý lístok, odstúpi sa a na chrbte ma zamrazilo: prichádza kapitán a Klát Hopkins... Aj Niktoš Alfonz ich vidí.

– Tepló je, – vraví Alfonz ľahostajne.

– Uhm, – povedal som a zapálil som si. Kapitán nás zočí, urobí pohyb, no Klát ho zdrapí za plece a odvádza. Ukazuje, ani keby bol kapitán hluchý.

A toto je zasa čo za podfuk?

– Hej! Nováčikovia! Hľadáte niečo? – kričí Alfonz.

– Veď si to nájdeme aj sami, – odvrkne Klát grobiansky, čosi ukazuje rukami a vlečie kapitána preč.

Čo si títo stále ukazujú?

Lenivo sa rozvaľujeme na lavičke, vystrieme nohy, naoko ľahostajne. Čo sa môže diať? Prenasledujú ich? Vstúpili do légie?... Ak Hopkins nejde k nám, je zle. To znamená, že nás nechce do ničoho zapliesť.

O chvíľu šiel okolo kaprál od ženistov. Oslovil vojakov pri kantíne:

– Kto tu vie z vás po nórsky?

Na moje najväčšie prekvapenie pozviechal sa práve Niktoš. – Ja!

– Podťte so mnou!

Vykročili. Nasledoval som ich z niekoľkých krokov.

Fort St. Thérése je vojenské mravenisko. Najmä v takomto čase, pred obdobím dažďov, keď sa začínajú manévry. Spahiovia, ženisti, legionári, černoškí senegalskí strelci, ba aj annamitskí vojaci z Indočíny – to všetko sa len tak hemží po obrovskom nádvorí v pevnosti. Jedna rota prichádza, druhá odchádza. Demobilizujú, vystrojujú, sortírujú príslušníkov zrušených útvarov, zadelujú; toto je zberná nádrž koloniálnej armády, hemženie, vresk, výcvik, nástupy, raporty, rozvody do zamestnania v babylonskej haravare.

Za kantínou stál trpezlivo kapitán a Klát Hopkins.

– Vy ste Nór? – rotmajster sa pýtal Niktoša.

– Áno.

– Opýtajte sa ich, kam ich zadelili!

Alfonz, ktorý ovládal všetky jazyky sveta, s ľahkou eleganciou oslovil kapitána:

– Prihlásili ste sa do légie?

Kapitán ovládal škandinávske jazyky, nuž odvetil:

– Nie. Len sme sem vošli so služobným lístkom. Považujem za beznádejné skrývať sa práve v tomto prostredí...

– Prečo vystrájate s Hopkinsom tú komédiu s ukazovaním a prečo vravíte, že neviete po francúzsky?

– Pretože nie som ochotný klamať ani za všetky poklady sveta. Nato mi váš priateľ odporúčal, aby som radšej vôbec nehovoril, a navráva týmto tu, že som Nór a neviem po francúzsky. Ľutoval by som, keby ste sa aj vy zaplietli do mojej záležitosti.

– Už sme v nej tak či onak...

– Tak ako? – dobiedzal rotmajster.

– Chlap mi tu vraví veľké zaujímavosti. Je to nórsky spevák ľudových piesní a do légie vstúpil preto, lebo veľmi obdivuje Francúzsko. Chcel by dostať nejaké husle, aby mohol hrať.

Rotmajster od jedu zalapal po vzduchu.

– Vy šialenec! Spýtajte sa, kam ich zadelili!

Ozval sa Klát Hopkins:

– Keď som ho pred chvíľou stretol, prichádzal práve od šéflekára. Vravel mi to ošetrovateľ.

Alfonz pochopil. Prehodil zopár slov zasa s kapitánom a potom mi povedal, o čom diškurovali:

– Neviete, pán kapitán, čo chce tento Klát?

– Chcel by sa dostať do nemocnice.

– A to zasa nie je dobré, lebo na prijímačke všetko vysvitne.

– Aj ja to tvrdím.

– Ale azda čosi iné... – Obrátil sa k rotmajstrovi: – Vraví, že prišiel včera tou loďou, kde zistili výskyt cholery...

– Čooo?! Povedzte tomuto bláznovi, aby sa ihneď hlásil dezinfekčnej službe – A nech aj tento tučný sviniar ide s ním... Sám ich tam poženiem: Mars, marš!... Takéto svinstvo!...

Rotmajster ich hnal pred sebou ani baranov.

– Prečo si ich poslal do dezinfekčnej?

– Pretože tam sa nekontroluje, nezapisuje, previerky tam nechodia, ihneď ich vezmú do parády a je tam taká fúra šatstva a podobné, že by som sa sklamal v Hopkinsovi, keby niečo neukradol.

Lenže Hopkins ešte ani jedného priateľa nesklamal, ak sa s ním vážne rávalo. Večer sme zočili Kláta v kantíne, kartoval s modrými husármi, sám sa pýšil slivkovofialovou rovnošatou sudánskej

pechoty a na blúze sa mu trblietala ešte aj hviezdička, čo znamená naozaj skvelý začiatok vojenskej kariéry, ak uvážime, že poobede bol ešte civilistom.

– Dvere! Hovädo! – zreval na mňa, keď som vkročil, pretože od mora sem vial silný vietor. – Kto dáva?... Aby im ruky odpadli, gaunerom, ani jeden nezatvorí dvere... Mám štyri dámy, vyhral som... osem v banke... Nesmúťte, mládenci! Hore hlavy! Šťastie v kartách je vrtkavé...

To je síce pravda, lenže tá pravda neplatí, ak karty drží v ruke Hopkins. Jeho partneri to však nevedeli. Takže Hopkins sa potil, fajčil cigaru, rozdával, objednával víno a zhraboval sou, popritom veľmi chrapľavo povzbudzoval svojich smutných spoluhráčov. Na mňa ani len nepozrel.

Potom vošiel aj Niktoš Alfonz a oslovil ho:

– Kde ste nechali toho Nóra?

– Čože?! – štekol urážlivo.

– Nóra ste kde nechali? Čo ste hluchý?

Jedna hviezdička v týchto končinách nevelmi zaváži, najmä ak jej nositeľ patrí k inej zbrani.

– Čo tu tárate o Nórovi? Nepoznám nijakých špinavých cudzincov a dajte si zámok na hubu, lebo vám rozbijem hlavu, vy sedliak... Dvere! – zreval, no stíchol, lebo vkročil Potrien.

– Kto tu vrieskal? – pýtal sa Potrien zlovestne. Ticho.

– Nepočuli ste? Kto tu vyblákoval?

– Ja.

Predstúpil som. Čo si počnem? Klátovi ide o krk, mne leda o nejaký ten deň kasárnik. Darmo. Potrien sa na každom kroku potkne práve o mňa a už ho to zlostí.

– Takto teda... Vám je zima! „Potrien,“ spýta sa ma pán plukovník, „aké nové výstrojové súčiastky odporúčate pre légiu?“ A ja mu odpoviem: „Potrebovali by sme niekoľko kožuškov, lebo podaktorým je zima a nerád by som, keby prechladli...“

Postavil som sa tak, aby som Hopkinsa zakryl. Lebo ak ho Potrien zazrie...

– Teraz sa odoberiete na cvičák a do večera sa budete zabávať s hrablami, aby ste trošku privykli na vietor.

Zlostil som sa a šiel po hrable. Neskoršie som zbadal kapitána v rovnošate zdravotníkov. Vliekol do nemocnice bielizeň.

Zavolať som ho. Blížil sa znechutene. Ukázal som mu, aby mi dal cigaretu. Kým som si zapaloval, nehýbuc perami mu vravím:

– Hopkins je v kantíne.

– Viem.

– Ako stoja vaše záležitosti?

– Tučniak zohnal handry a teraz premávame takto. Ale podvod čoskoro vyjde najavo. Skladník mi tu hodil bielizeň, aby som ju odniesol do nemocnice...

– Už len akosi bude. Naša rota o desať dní odchádza.

– Kam?

– Do Senegalska, pisár mi vravel. Pripojíme sa k jednej kolóne ako predvoj. Bude ofenzíva.

– Tak predsa... – smutne zašepkal. Blížil sa akýsi poddôstojník. Odvrátil som sa. O chvíľu prišiel Alfonz.

– Musíme čosi vyviesť Potrienovi.

Posadili sme sa na múry pevnosti, odkiaľ dobre vidieť, ak sa blížia šarže. Za múrom sa ťahala diaľnica do mesta, náhlili sa po nej vozidlá, povozy aj peši, aby do večera stihli. Vietor hnal pred sebou chuchvalce piesku.

– Čo by si chcel s Potrienom?

– Musíme čosi podniknúť, aby sa nezaoberal ustavične len nami, inak... Čo sa ti robí?...

Totíž preskočil som jediným skokom múr. Strážny bol na šťastie práve na obrátke. V nasledujúcej chvíli som sa už hnal po diaľnici, v päťach jednému chlapovi.

Tureckému Sultánovi!

2

Môžete si predstaviť, čo som pocítil, keď som uvidel hákovitý, obrovský nos, dlhú štangľovitú postavu a tenké nohy Tureckého Sultána, na ktorých sa nohavice iba plantali.

Ale aké to nohavice! Rozumiem sa trošku do pánskeho obliekania, mnohí ma považujú za svetáka – a nie neodôvodnene – čiže ak vravím, že ošatenie Tureckého Sultána by sa hodilo i skutočnému šľachticovi, musíte mi veriť. Mal prúžkované vlnené nohavice a nad bielymi plátennými topánkami s belasou vložkou zvierali členky žlté kamaše. Takúto farbistú eleganciu zriedka vidieť

ešte aj medzi veľkými pánmi. Na jeho tehlovočervenom domácom kabátiku viseli zlaté gombíky a na sivú hodvábnu košeľu si uviazal bieleho motýlika s belasými bodkami.

Ani panovník sa neoblieka vznešenejšie a oslnivejšie.

V rukách (prisahám) mal klobúk! V prístavnej štvrti by nemohol Turecký Sultán nosiť ani len čiapku, pretože by ho každučičký hekač legitimoval pre nezvyklý prepych. A klobúk? Bezvadný, biely, mäkký, slamený klobúk?! A rukavice?! Ba dokonca palička! Nie olovený alebo gumový obušok, lež palička! Tieto početné záhadné okolnosti temer vylučovali jeho identitu. Svedčili pre ňu na šťastie jeho neporiadne, kučeravé, múčne, šedivejúce, dlhé škuty, ktoré aj teraz mu viseli neporiadne do čela, ale tak, že by ho mohli považovať aj za opitého filmového herca alebo polohlúpeho portrétistu, ktorý si na nedeľu požičal zachovalé šaty od niektorého lepšieho klienta.

Ale je to on! To je ten, čo svojich priateľov opätovne opustil, vykýval s nimi, spolčil sa proti nim s podlými zločincami, je komplicom prekliatych zákerných vrahov a porušil jediný veľký zákon, ktorý ešte aj v podsvetí rozlišuje človeka mravne vyvinutého od naničhodného: beťársku česť.

Čo ma po tom, že som opustil pevnosť bez povolenia, že mi Potrien kožu zderie, či napichne na bodák: Turka mám v hrsti!

Bežal som pomedzi autá a vozy, ale Turek asi zašípil nebezpečie a obzrel sa.

A zočil ma.

Sekundu to vyzeralo, ani keby mu obočie vyletelo až po vlasy. Potom, keď ho už temer lapám natiahnutou pažou, rozbehne sa!

Hurá!

Patrim medzi dobrých bežcov. Pretekár zo športového krúžku policajných poddôstojníkov v Columbii, nositeľ zlatej medaily, ktorý beží sto yardov za štrnásť sekúnd, mi vravel, že by ma nebol dolapil, nebyť priaznivého vetra v chrbte a to tiež až vtedy, keď po mne tri razy vystrelil.

Čiže som športovec. Lenže Turecký Sultán bežal na svojich bocianích nohách ani kamzík. Po bokoch diaľnice púšť. Neutečieš... Autá divo trúbili, ale ja som na ne pískal, klobúk, rukavice, paličku – to všetko už dávno zahodil... Veľkým skokom natešene drvím slamený klobúk, ani keby na diaľnici ležal jeho gazda... Ved' len dočkaj!...

Ľudia hľadajú za nami...

Dobehli sme na predmestie... Vzdialenosť sa troška kráti... Pri behu je srdce a pľúca veľmi dôležitým činiteľom. Energiu na pohyb nám nedodávajú svaly, ale naša dýchacia sústava, aspoň takto nám to povedal šéflekár väzenskej nemocnice v Rio de Janeiro...

Dlhokánske nohy Tureckého Sultána sa snažili zväčšiť vzdialenosť ustavične kratšími skokmi, no márne... V tamtej úzkej uličke ho doženiem a strašne sa s ním porátam!

Už sotva vládze... Zadychčane sa obracia... na tvári zhrozená bezradnosť...

Hop! Skočil do akýchysi dverí... Kaviareň či bar, čosi také... Azda sa sem chystal –

Za ním!

Dvadsať krokov a už som aj ja tam. Fajnová kaviarnička... Skočím dnu. Kde je?

Tu, vedľa! Stačilo by mi ruku vystrieť, lenže ja sa musím postaviť do strnulého pozoru, zraziť opätky a pozdraviť.

Ten gauner sedí za stolom pri nejakom kapitánovi a majorovi. Trošku dychčí...

– Akýsi Arab dostal amok... – vraví svojim spoločníkom. – Ten nešťastník prehnal ma po arabskej štvrti...

– Tohto roku sa to často stáva, najmä medzi domorodcami... – poznamenáva major a zbežne mi kývne. – Nuž rozprávajte, pán barón...

Čože? „Pán barón“? Tento podvodník je pánom barónom?...

Podídem ďalej. Pri barovom pulte práve objednáva čašník nahlas:

– Pre pána baróna dvojité mazagran...

Preglgol som slinu. Turecký Sultán čoby barón s vysokými dôstojníkmi: toto musí byť veľké pestvo.

– Rozkážete?

– Whisky...

Dobre mi padol čerstvý nápoj. Medzitým nespúšťam Tureckého Sultána z očí. Počkám si naňho, aj keby tu sedel dva dni. Budem mu v päťach, kým len nezostaneme zoči-voči dvaja!... Ved' napokon hádam len nie je s tými dôstojníkmi zosobášený!...

– Pane...

Stojí pri mne čašník.

– Istá dáma by si želala zhovárať sa s vami.

Sledoval som pohľad černoškého chlapca. V zatemnenom pozadí baru sedela v lôži akási žena.

Ale aká žena! Dych mi vyrazilo. Jej zvláštne, tmavofialové šaty vyšli z najpoprednejšieho parížskeho salóna. Drobnou, snehobiелou rúčkou dvíhala k perám práve cigaretu, a kým si z nej potiahla, jej čarokrásne, čierne oči sa zaligotali. Zázračne dlhé mihalnice dekorovali ešte krajšiu tvár... Slovom... Bola to taká nádherná žena, že som onemel.

Zaraz som k nej podišiel, ľahučko a pansky, ako zvyknem.

– Sadnite si, pane, – povedala mi, keď som sa predstavil. – Som grófká La Rochellová.

Nevedel som, čo by som mal povedať.

– Videla som vás, keď ste vošli, a všímala som si vás, ako ste sedeli oproti. Máte odvážnu, chlapskú tvár.

Hovorila úprimne a napokon nebolo to ani podozrivé, veď moja tvár je naozaj odvážna a chlapská. Aj iní tak vravia.

– Neviem prečo, – pokračovala, – no zacítila som, že vy by ste určite ukázali odvahu, keby vás nejaká žena požiadala vo veľkom nebezpečenstve o pomoc.

– Môžete byť o tom presvedčená! – odvetil som oduševnene a svet takmer zružovel predou mnou od tej čudnej vône, ktorá ju obkolesovala. – Grófká, – pokračoval som, – nemôžete žiadať nič také, žeby som vám nebol k dispozícii až do poslednej kvapky krvi.

– Želám si iba toľko, aby ste ma odprevadili domov. Nie je vylúčené, že cestou na mňa striehnu najatí vrahovia. A všetci legionári sú veľmi rytierski...

– Ubezpečujem vás, že vás obránim...

– Áno... verím vám. Máte také rozumné, výrazné oči.

Pravdu vravela. Už aj iní vraveli, že v mojich očiach je čosi výrazné a rozumné.

– A ktože sú tí, čo striehnu na mladú dámu? Akí to môžu byť podlí, mizerní smradi...

– Najatí zákerníci... Nemôžem vám o tom viacej povedať...

– Nesnorím po vašich tajomstvách, grófká!

– Ďakujem. Chod'te teda vopred a počkajte ma vonku

Prešiel som popri stole, za ktorým sedel Turecký Sultán. Dlane sa mi zvierali v päst', no čo si počnem?

Dáma ma žiada o pomoc. Musím! O niekoľko minút vyšla na ulicu aj moja grófka.

Zvečeralo sa. A nevedla ma k vnútornému mestu, no k vilovej štvrti.

Nikoho podozrivého som nezbadal.

Panské vily sú takto v podvečer pomerne vymreté. Zriedka popri nás prefrnglo auto.

Zastavila sa pred obrovskou vilou, takmer kaštieľom

– Som doma... – preriekla. – Vidí sa mi, že vaša prítomnosť odstrašila zločincov. Ste skutočný bojovník a muž! Ani keby ožila socha!

Nepreháňala. Mám chlapeckú, svalnatú, mocnú postavu. Vynikla by aj medzi tisícami.

– Potkani, čo striehnu na dámy, sú takmer vždy zbabelí, – odvetil som so svojou príslovecnou skromnosťou.

– Dokedy máte voľno?

Hm... Potrien sa už asi znervózňuje...

– Nemám vychádzku. Preskočil som múr.

– Zbehli ste?

– Nie celkom. Ak sa prihlásim do zajtrajšieho večera, tak to označia iba za nedovolené opustenie vojenského priestoru. A ja sa prihlásim ešte dnes.

– No, ak je už tak... Rada by som vás pozvala na šálku čaju.

A sklopila mihalnice. Videlo sa mi, že som na ňu silne zapôsobil.

– Budem veľmi šťastný, grófka, – odvetil som úctivo a zdalo sa mi, že by som si mal pokľaknúť na koleno.

– Podťe teda...

Vchod ústil do obrovej siene s tmavým dreveným obložím. V ligotavom svetle sa náhlili ku mne lokaji v parádnych odevoch... Aká to nádhera a svetlo...

Vystupoval som po jej boku schodmi celkom ohúrený.

Steny sú v celej veľkosti vyhotovené z malieb a vkladných drevených kociek. Keďže som sa často pohyboval v lepších kruhoch, viem, že takéto nátery nazývajú gobelínmi. Človek sa ostrieľa, ak žije spoločensky.

Zo stien viseli všade osvetľovacie telesá a stropy zdobili vypuklé kvetiny, zvané fresky. Keď tieto spadnú a zašpinia sa, ktorékoľvek múzeum ich kúpi za veľké peniaze.

Prešli sme mnohými izbami, kým napokon v menšom, príjemnom salóniku zažal lokaj, čo kráčal pred nami, lampu so žltým hodvábnym tienidlom. Svietila mäkko, domácky a vzdialenejšie kúty salóna zostali v pološere.

O chvíľu opäť vošiel lokaj s vozíčkom, na akom obvykle dopravujú dojčence, lenže na tomto bolo sklo, nápoje, drobné pečivo a cigarety.

– Môžete odísť, Louis.

Iba ten, čo sa už pohyboval medzi vznešenými ľuďmi, môže oceniť, aké panské je miesto, kde lokaja nazývajú Louisom.

Ponúkla ma whisky, zafajčili sme si a rozprávali sa.

– Milý John, – povedala a naklonila sa ku mne cez operadlo kresla. – Preukázali ste mi veľkú službu. Nikdy vám to nezabudnem...

– Ale, prosím vás... Taká maličkosť. Ľutujem, že som nemal príležitosť kvôli vám sa biť. Verte mi, grófka!

Bol by som sa srdečne rád poruval aj s rotou spahiov, aby som jej dokázal, ako ju ľúbim!

Pila iba máličko, no ja som si hrkol zo štyri kalíšky fajnovej whisky.

Neskoršie som sa s impozantnou odvahou naklonil nad jej ruku, čo spočívala na operadle, a pobožkal som ju...

Neodporovala...

Keď som sa na ňu pozrel, zočil som, že klopi mihalnice a usmieva sa. Lež aký to bol úsmev!

Táto žena sa usmieva, ani keby plakala. Aj som ju v duchu nazval „slziaco-žiariacou grófkou“.

– Ste odvážny, no nehnevám sa na vás, lebo nie ste dotieravý...

Ako je aj fakt. Trošku som potisol kreslo bližšie, lenže toto prekliate oné sa mi zaplietlo do koberca, takže som sa takmer prevrhol a v tejto nevyjasnenej situácii som zhodil fľašu.

– Prepáčte...

– Naozaj maličkosť... Minule sa to prihodilo aj markízovi de Valois.

Také čosi sa naozaj prihodí aj vynikajúcim pánom. Napokon – a to je dôležité! – sedel som v jej blízkosti. Srdce mi búšilo, ani keby chcelo vyskočiť z blúzy. Hrdlo sa mi zachvievalo od vône jazmínu, čo ku mne zaviala, a žily v mozgu sa mi napínali.

– Prečo ste... utiekli z kasárne? – spýtala sa a naklonila sa cez kreslo, takže sa ma temer dotýkala.

Vládal som už iba habkať.

– Z múru som zočil... gaunera a prenasledoval som ho.

– A ako ste sa dostali... do kaviarne, neskôr...

– Sledoval som ho... potiaľ'...

Medzitým usilovne nalievala whisky ako starostlivá hostiteľka a ja som pil, pretože nápoj pomáha príjemne a spoločensky konverzovať.

– Teplo je tu...

Vzdychla si, vstala a podišla k ozdobnému krbu. Prisahám, že som ešte nevidel postavu takej krásy! A jej krok... to bola temer hudba, v pružnom, pomalom rytme.

...Neskoršie zahrala na klavíri a spievala... Ešte som nezažil toľkú krásu. Ku grófke by sa mohli chodiť učiť aj profesionálne speváčky z prístavných krčiem.

Keď skončila pieseň, pokľakol som:

– Grófka... najradšej by som pre vás umrel, – zašepkal som mužne a pristo. – A... a...

Áno!... Tichučko mi pohladila sklonenú hlavu a mňa po tomto dotyku zamrazilo až v pätách.

– Viem... Nepoznám vás, John, no cítim, že ste odvážny, charakterný, veľkorysý a múdry...

Klobúk dolu pred takýmto znalcom ľudí!

– Počúvajte... – pokračovala. – Zverím sa vám so svojim najsvätejším, najsmrteľnejším tajomstvom...

– Oh, grófka...

– Áno! Potrebujem niekoho a vy ste ten charakter... ktorý... na prvý pohľad... Čiže...

– Môžete mi dôverovať, grófka, ani sebe samej!

– Počúvajte teda... Môj otec bol diplomatom.

– Tušil som.

– Akože?

– Ste taká vznešená a krásna, že váš otec mohol byť iba diplomatom.

Takto ja!

– Ďakujem... Nie ste iba odvážny, ale aj vzdelaný. Takto ona.

– Ale teraz dávajte, prosím, pozor. Môj otec sa stal nevinnou

obeťou politického komplotu. Iniciátorom tejto podlosti bola žena, španielska kňazná Annunziata Ermagnola. Otec sa jej zveril so svojím tajomstvom a musel preto zutekať. Nazdávam sa, že ste už podobnú príhodu počuli...

– Pravdaže. Čosi podobné zažil labutí rytier Lohengrin, lenže jeho dáma nebola Španielka, ale operná speváčka.

Využil som príležitosť, aby som utvrdil jej dobrú mienku o mojom vzdelaní.

– Podobný prípad, – vetila začudovane a zasmiala sa.

– Prečo sa smejete, grófka?

– Trpký to smiech... – odvetila chmúrne. – Otca som mohla zachrániť iba tak, že som podala ruku grófovi La Rochellovi... A toľme som ho nenávidela...

– Hrôza!

– Nevydržala som dlho grófovi po boku. Bola to hrozná povaha. Týral ma bezdôvodnou žiarlivosťou a dal ma na svojom hrade strážiť ako väzňa...

– Zasran akýsi...

– Jedného krásneho dňa som utiekla...

– Múdro!

– Odvtedy žijem v strachu... Vykoná všetko, aby ma dopravil späť do svojho hradu...

– A čo na to polícia?

– Gróf La Rochelle je veľký pán! Jeho starší brat je minister.

– No a? Minister predsa nerozkazuje celému štátu.

– Jeho mladší brat je policajný prefekt!

– A to už hej, to sú veľkí páni! Poznám niekoľkých prefektov... spoločensky... Sú to veľmi rezolútni ľudia... Žiaľ...

– Neopovážim sa v noci vyjsť na ulicu, vo dne sa tiež stále chvejem... Och, John... teraz už poznáte moje tajomstva... Vy ste jediný...

Vzdychla si. V očiach sa jej chveli slzy. Bola krásna a veľmi nešťastná.

– Grófka! – zvolal som vzrušene. – Odo dneška nie ste sama! Prisahám!

– Ďakujem vám, John!...

A ako som tak pred ňou stál, vzala mi tvár do dlaní a hľadala mi do očí. Jazyk mi vyschol ani trieska a v zrkadle oproti som zočil: na

tvári mi spuchla žila nad obočím na prst hrubo.

Objal som ju.

Dovolila... Ba položila si aj hlavu na moje mužné plece...
Oviala ma vôňa jazmínu...

– Milujem vás... – šepkal som ani šialený.

– Oh, John... a či nevidíš – že aj ja teba...

Nedovolil som jej dokončiť a pobožkal som ju.

– John... – povedala a zhlboka vzdychla. – Chápem ťa, že si veľmi nedôverčivý...

– Ale, grófka!

– Povedz, Nóra...

– Nó... Nóra...

Sotva som to vládal zo seba vyjachtať.

– Zverila som ti svoje tajomstvá... A raz... ak ma naozaj ľúbiš a ak mi dôveruješ, rozpovieš mi všetko aj ty, aby nás nič neoddeľovalo... nič...

Zahanbil som sa. Táto žena mi tak slepo dôveruje, je taká úprimná a oddaná. A ja tajnostkárím...

– Grófka... Nóra... Grófka Nóra. Aj ja vám rozpoviem všetko, všetko...

– Oh, nemysli si, že to je iba ženská zvedavosť...

– Nie, nie... správne, ak ti aj ja rozpoviem veľké tajomstvo, ktorého stredobodom...

Ktosi klopal.

Naľakaná vyskočila z môjho lona.

– Kto je?

– Telefón...

Vošiel lokaj Louis a niesol na podnose telefón, z ktorého visel dlhý kábel.

Iba na veľmi vznešenom mieste sa môže také čosi prihodiť, že telefón prinesú na tácní.

Vzala slúchadlo a priložila ho k uchu.

– Áno... – iba toľko povedala. – Ešte nie... už je to isté... Nie...
Dobre... Čakám vás... Autom?. Dobre... Tešilo ma...

Lokaj sa vzdialil.

– John... príde mi teraz návšteva. O chvíľku príde sem autom starý priateľ môjho otca... Ty zatiaľ počkaj tu... kým sa s ním pozhovám ...

– Keby sa dlhšie zdržal, potom by som naozaj...

– Nie... nie... ktovie, kedy ťa opäť uvidím... – odvetila a nasledovali opäť bozky.

O chvíľku lokaj opäť klopal.

– Poponáhľam sa, – zašepkala a opustila ma. Hrkol som si za pohárik whisky. Krútila sa mi hlava, a preto som sa usadil do kresla. Zrazu len počujem, že ktosi ticho klopká.

Až teraz som zočil, že v druhom kúte izby sú v tapetách zabudované dvere, a pod nimi sa šúcha kúsok papiera...

A toto je čo?

Podišiel som a zodvihol papierik.

Mille Kolleno!

Tisi jeden hlúpi kuóň! Táto žencká je nebespečna bosorga. Viuzijje že sa jej dostal do sjete. Namislemí chmulo. Nepapuluji! Pucuj odijalto. Lebo lahhko sa stane. Že ťa jednoducho odstreljá. Prinajmenšom ťa zabásnú. dobre ti vipadáš. Neposnáš tú nebespečnu bosorgu.

Nevedzko.

Po prvej vete som vedel, že to písal Turecký Sultán. Samé vymysleniny, táračky, klamstvo.

Rýchlo som otvoril dvere v tapetách. Dolapit' darebáka!

Našiel som sa v drobnej izbičke. Sultán, pravdaže, unikol.

Ale ako sa sem vôbec dostal?... Potajomky...

V nasledujúcej izbe som zastal na sekundu v dojatí.

Spálňa s hodvábnymi tapetami belasej farby. Uprostred visí lampička, z ktorej sa šíri jemné, ružovkasté svetlo.

Oproti otvorenej dvere... Zakrýva ich záclona... Počut' vzdialené hlasy...

Prikradol som sa po prstoch... Za záclonou bola obliekáraň a z nej sa vchádzalo do izby, kde sa zhovárali. Aj túto oddeľovala záclona.

Spoznal som jej hlas.

Smutný, hlboko melodický, jemne modulovaný ruženec slov, ktorý odpoly prelietnuc nosom zuní ani nejaká harfa.

Práve vraví:

– Lahko som si poradila s týmto chumajom, a keby ma Vaša Excelencia nebola vyrušila, vedela by som už všetko.

Hm... o kom sa to asi rozprávajú?

Odpovedá jej nezvyklé hlboký, pokojný mužský hlas:

– Predsa som sa musel s vami zhovárať, Manderová...

Manderová?... Nie grófka?... Čože?...

Ale veď... Mander... to je ten stotník, v roli ktorého pohostinne vystupoval Klát Hopkins.

Rýchlo som ta príbehol po prstoch.

V salóniku sedeli dvaja. Údajná grófka a...

Vyrazilo mi dych.

Markíz de Surenne, vládny komisár!

3

Doteraz som o ňom nepísal, i keď ho v týchto končinách dobre poznajú. Admirál markíz de Surenne bol splnomocneným vládny komisárom pre koloniálne otázky. Tvrdý a prísny vojak. Protivník generálmajora de La Rouban, ktorý pracoval diplomaticky a trepezlivo. Jeho dlhé, sivé vlasy, pichľavé oči a vyholenú, energickú tvár v Afrike až pridobre poznajú.

Obrovský admirál s orlím nosom sedel oproti slziaco-žiariacej žene.

– Keďže ste ten hanebný podvod, spáchaný na Laméterovom pojednávaní, odhalili, žiaľ, neskoro, – povedal de Surenne, – máte veľa čo naprávať. Zistili ste stopy jeho komplicov?

– Jeden z nich sa chystá práve vypovedať. Ide o dost veľkého chumaja. Namyslený obmedzenec, ľahko si s ním poradím.

...Môžete si predstaviť, ako som tam stál! Z akej výšky som sa zrútil! Ja a chumaj! A namyslený! Popri svojej vrodenej mužnej skromnosti...

Oh. ako ma bolelo srdce...

Teda tie bozky, objatia, voňavý povzdych, s ktorým sa nakláňala k mojej tvári, to všetko bol iba klam...

– Dávajte si len pozor, – povedal hlavný komisár. – Často vysvitne, že aj najhlúpejší ľudia nie sú v každej situácii hlúpi.

– Toto je spoľahlivo hlupák.

– Dobre teda. A čo nové mi viete povedať o tej záležitosti?

- Viem, že expedíciu uväznili vo Fongi. Näčelník je zločinec.
- Dôkazy?
- Sú v Manderovom cestovnom denníku, ktorý sa nedávno dostal do rúk generálmajorovi de La Rouban.
- Áno, áno, lenže aj ten holandský bankár Van der Ruffus robí ťažkosti...
- Starý bankár má mäkké srdce.
- Verím vám, ak to vravíte vy. Vy to musíte vedieť.
- Van der Ruffus mi pomohol z tiesnivej situácie, Inak je mi však skôr nepriateľom ako priateľom.
- Prosím, prosím... to ma nezaujíma. Prišiel som po informácie.
- Vaša Excelencia zabudla, že sľúbila štyridsaťtisíc frankov, ak...
- Ak vaše údaje budú cenné.
- V poriadku. Spolieham sa na vaše slovo. Laméter získal nečakaných pomocníkov.
- O koho ide? – zahrmel de Surene.
- O troch dobrodruhov. Sú to dosť nebezpeční medzinárodní lotri, no v tomto prípade mu naozaj nepomôžu.
- Ľudí možno posudzovať iba podľa skutkov. Čo mi však poviete o stotníkovi Manderovi, o tom pravom?
- Zastreli ho. Pravdepodobne ho odkrágľovali Laméterovi spoločníci. Ktosi zranil aj toho gaunera Hopkinsa, obliekli ho do rovnošaty mŕtveho stotníka, a tak sa dostal do tejto záležitosti.
- Vaše informácie nie sú priveľa hodné, no želám si, aby ste sa cítili zaviazaná... Nech sa páči...
- Štyridsaťtisíc... Hodil jej štyridsaťtisíc-frankov! Len sa jej tak oči zaligotali. Ako môže takto ľubiť peniaze!
- Vaša Excelencia bude so mnou spokojná, – odvetila. – Ak ma tento vojak privedie na stopu, ihneď vyrozumím vojenskú políciu, aby mohla bez meškania zasiahnuť.
- Výborne... – Vlädny komisár vstal, kývol hlavou a odišiel.
- Aj ja som odchádzal... Späť do izby. Hohohó... Ešte sa len uvidí, či som ja chumaj?!... O chvíľku prišla aj ona.
- John... – zašepkala, – nehnevaj sa, že si toľko čakal...
- Grófkä moja drahá... – odvetil som jej akurát tak zamilované, ani keby sa nič nebolo prihodilo.
- A teraz som už len tvoja... nik nás nevyruší.

– A... ja ti všetko úprimne rozpoviem. Lúbiš ma? – pýtam sa.
 – Nesmierne...
 – Grófká... viem obrovské tajomstvo... ktoré... ktoré... stálo životy mnohých ľudí a ktoré by chceli vedieť mnohí a mnohí...
 – U mňa ho pochováš...
 Robil som sa, ako keby som dumal.
 – Akože? – zaujímala sa vzrušene.
 – Grófká... rozpoviem všetko... keď sa presvedčím, že naša láska je skutočná a bezhraničná...
 – Ešte to necítiš?...
 – Áno... Lež predsa... Počkajme, kým nás nebude oddeľovať nič, aby sme sa mohli o všetkom úprimne porozprávať.
 ...Objala ma, bozkávala, hladkala... Oj, aká škoda, že táto žena je – ako ju Turecký Sultán správne charakterizoval – iba ‚bosorga‘.

4

Na svitaní mi sedela pri nohách a hlavu si mi uložila na kolená ani dáka mačička.
 – A teraz mi rozprávaj... rytier môj.
 Hrkol som si za pohárik.
 – Vedz teda, grófká, že poznám úkryt kapitána Lamétera...
 – Ó...
 Ako sa len divila, ako zahrála to prekvapenie!
 – Áno. Zachránil som ho spoločne s dvoma kamarátmi.
 – Ktože sú to?
 – Jeden je taký zavalitý chasník, ktorý sa vydával za stotníka a zutekal na lodi, ktorá viezla z Oranu búrske oriešky cez Čierne more do Rusčuku...
 – A ten druhý?
 – To je istý rotmajster Potrien z légie... Kedysi sme spolu chodili do školy, za vojny slúžil u kapitána Lamétera...
 – Áno... – dychčala.
 – On vymyslel všetko. Priatelí sa s vedúcou kantíny a Lamétera ukrývajú v pivnici medzi bielizňou na Avenue Maréchal Joffre číslo 9...
 – Oh, prisahám ti... všetko zostane medzi nami... A teraz, nech ťa sám boh požehnáva... Verím, že sa čoskoro uvidíme.

– Áno, áno... moja drahá.

Bozk. A už sám sa aj porúčal.

Na ulici sa mi hlava zakrútila.

Aby sa mi prečistil rozum po tom obrovskom množstve whisky, zašiel som do neďalekého výčapu a vypil zopár pohárov rumu. Potom som chvíľku odpočíval a prelistoval časopisy.

Času dosť. Teraz sa už buď z toho vysekám, alebo ma čaká tridsať dní temnice v železách. Lenže ja sa vysekám!

V novinách som sa dočítal niektoré zaujímavosti.

Úsilie generálmajora Roubana o zachovanie mieru v povodí Senegalu neuspelo. Černosi z Fongi ešte stále popierajú, že by čosi vedeli o expedícii alebo o diamantovej bani, i keď dôkazov proti nim je veľa. Najmä stotník Mander, čo sa vrátil z ich zajatia a ktorého meno v poslednom čase zneužil nebezpečný podvodník. Právý stotník cestou zo Senegalska zmizol. Lenže denník a mapa, ktorá vyznačuje cestu expedície, prišli poštou a jasne dokazujú vinu foginského kmeňa. Admirál de Surene začal svojím známym rezolútnym spôsobom organizovať prieskumnú a trestnú expedíciu. Generálmajora Roubana zaiste pridelia k indočínskej armáde. Politika silnej ruky vládneho komisára určite napraví autoritu koloniálnej armády, poškodenú udalosťami okolo diamantovej bane v Senegalsku.

Kde je tá baňa?

Kde zmizla expedícia?

„Skláňame sa v úcte pred dobromyseľným a idealistickým generálmajorom Roubanom, ktorý akiste onedlho opustí svoje africké pôsobisko... A nadchýname sa za markíza de Surene, ktorý svojou tvrdou politikou napraví starú vojenskú autoritu francúzskych kolonizátorov...“

Takto noviny.

Celá tá miešanina páchla čoskorým pádom generálmajora Roubana. Okrem toho som zacítil aj zápach pušného prachu a krvi, o ktorom takýto pán novinár nevie ani figu.

Takto ja.

Ten rum mi poriadne prečistil hlavu, nuž vybral som sa na posádkové veliteľstvo. Je šesť hodín ráno.

– Chcel by som sa zhovárať s vyšším dôstojníkom, – vravím strážnemu.

– Prečo?

– Keby som to mohol povedať každému somárovi, tak by som sa nechcel zhovárať s dôstojníkom...

Strážny čosi vrčal, no dozorného zobudil.

Chudák dôstojník bol ešte celkom ospanlivý, keď si zapínal blúzu, a hľadel na mňa tak, ako keď kohosi posielame do horúcich pekiel.

– Čo chceš?

– Hlásenie podať, mon adjutant.

– O čom?

– Vyzvedačka ma chcela dostať do svojej siete.

V kasárenských budovách koloniálnej armády je plno takýchto tabuliek:

O OSOBÁCH PODOZRIVÝCH ZO ŠPIONÁŽE
TREBA IHNEĎ PODAŤ HLÁSENIE
VOJENSKÉMU VELITEĽSTVU!

– Hovor!

– Pozvala ma k sebe akási žena, povedala, že je grófka La Rochellová a že mi dá peniaze, ak jej poskytnem údaje o jednom vojenskom trestnom prípade...

– Počkaj! Toto hlásenie nie je pre mňa. Sadni si vedľa a ja zavolám príslušný útvar...

Posadil som sa v susednej miestnosti. O chvíľku vošiel dôstojník:

– Poďme!

V bráne ma posadil do auta. Dôstojník nepovedal ani slova a ja som sa spytovať nemohol. Auto nás viezlo už asi štvrťhodinku.

Kam ma vezú? Opustili sme predmestie Oranu, prešli sme vedľa pobrežia, popri platanoch a oleandroch. Napokon sme zabrzdili pred červenou budovou, čo vyzerala ani hrad, a obkolesovali ju vysoké mreže.

V bráne stáli dvaja ozbrojení strážni.

– Ohláste oddeleniu D, že je tu dôstojník Jouhac.

Toľko aj ja viem, že tu je protišpionážna ústredňa.

Lenže dostať sa dnu nie je také jednoduché. Ani pre dôstojníka. Musí stáť a čakať, kým ho stráž ohlási.

Prišiel akýsi major. Chudý vojak so žltkastou pokožkou, ligotavými očami a úzkymi perami. Nevieť prečo, no nazdávam sa, že sa nevodí dobre tomu, na koho sa tento hnevá.

– Ďakujem, pán poručík...

Dôstojník zdraví a odchádza. Kráčam so zmiešanými pocitmi.

Keď som sa dostal do polotemnej predsiene pivničného zápachu a za chrptom mi kráčal chudý major so žltkastou pokožkou, priznám sa, srdce sa mi trošku zovrelo.

Bez slova kráčame klenutými chodbami, opustenými chodbami...

Na každej obrátke ozbrojená hliadka, na každom kroku zamrežovaný prechod, otvoría, zatvoría, opäť zatvoría za nami...

Dostávame sa čoraz hlbšie, nové a ďalšie schody, je tu čoraz temnejšie, chladnejšie, stuchlina páchne, hrubočizné múry...

Kam ma vedie? Azda ma zavrú?... Úradné miestnosti v tejto pivnici nie sú, to je isté...

Som v Červenej citadele. Už som o nej počul. Pre toho, čo sa sem dostane, prestáva existovať čas. Strácajú sa tu špióni a buriči, politickí dobrodruhovia. Udajne nezvykne sa spyťovať na niekoho, koho vidali v poslednom čase v týchto končinách...

Ale čo chcú odo mňa?

Ideme pivničnou chodbou. Po oboch stranách zamrežované dvere. V každej diere za mrežami ktosi sedí, či stojí. Tvárou k stene. V každej cele po jednom.

Vyzvedači a vlastizradcovia!

V chodbe duší zápach sanítry a spráchnivených handár... Strážni zdravía iba klepnutím opäťkov.

Major mlčí. Väčšina otrhaných, beztvárých väzňov je neuveriteľne vychrtlá.

Na členkoch hrubý prstenec, rinčanie... Všetci v putách...

Ako keby mi čosi zvieralo hrdlo...

Otvárajú dvojité kovové dvere a opäť sme na schodisku. A teraz ideme zasa schodmi iba nahor.

Kam ma ťahá tento major?

A v tej chvíli mi bleskom svitá v mozgu. Načo sme liezli dolu, ak sa opäť štvérame nahor? Hádam sa dá vyjsť na poschodie iba cez väznicu? Ohéj!

Drž sa, Koleno! Major vandroval s tebou cez pivnice preto, aby

ťa nastrašil! Ten, koho tadiaľto povodia, pred vyšetrojúcim je už celkom na mäkko. Ak sa rozhodol klamať, to všetko, čo si vymyslel, premení sa na poľutovaniahodné jachtanie, kým ho prevedú po väznici a nemých chodbách, v pätách so žltým majorom.

Pozor!

Vystrel som sa a snažil som sa byť ľahostajný... upokojiť sa...

Chodba viedla medzi surovými, neopracovanými skalami... Strážny otvára dvere a vstupujeme do malej miestnosti. Vyskakuje niekoľko dôstojníkov. Major pokývne rukou.

Uprostred izby sedí otrhanec, zadumaný, chudý, skrčený a ruky sa mu chvejú.

Pred ním stojí obrovský dôstojník len tak v košeli. Za stolom píše iný, pero škrípe. Je tu príšerné teplo.

Kráčame ďalej.

Upokojil som sa, ani keby som sa prechádzal po ulici. Už som vedel, o čo ide. Obzeral som si steny. Major sa obrátil ku mne. Obočie mu vyskočilo a mlčky na mňa hľadel.

Už sme sa dostali na poschodie a tu sú už steny pomal'ované, okná veľké, tu i tam obraz alebo heslo.

Major zastane pri jedných dverách, zaklope, vstúpi. Potom sa vráti.

– Vojdite!

Vystriem sa a vkročím. Oproti dverám, pri stene, za čiernym písacím stolom sedí vládny komisár! Teraz som sa už skutočne naľakal.

DEVIATA KAPITOLA

Všetko sa popletie

1

– Pristúpte.

Dva dlhé kroky, čiapka pritisnutá k stehna, opätky tresknú.

– John Fowler?

– Áno.

– Prezývka Koleno. Viacnásobne trestaný notorický pašerák.

Narodený v Birgminghame roku 1904, matka Karolína Fidlerová, robotníčka, holandského pôvodu, otec Gustav Fowler, kormidelník. Je to tak?

– A... á... áno..., Vaša Excelencia!

Údaje nečítal. Vravel ich naspamäť. Bože môj! Nuž títo vysokí páni... vedia o radovom legionárovi ešte aj to, že mal mamu, narodil sa a... Fowler.

– Pred štyrmi rokmi vás vyškrtli z lodníckeho zoznamu. Prečo?

– Náčelník lodivodov utrpel v mojej prítomnosti spáleniny.

– Ublížili ste mu?

– Hodil som mu do hlavy iba horiacu lampu.

– Prečo?

– Obvinil ma, že som nedodrжал zdravotné predpisy. Tvrdil, že som na lodi priviezol nakazeného.

– A nebola to pravda?

– Poslušne hlásim, nie som lekár.

– Lenže náčelník tvrdil, že dotyčný bol chorý.

– Ale ani náčelník lodivodov nie je lekár.

Hľadel a privrel jedno oko. Jeho prísna tvár striehla na mňa s útočnou, rozvážnou sústredenosťou. Premeral si ma.

Markíz de Surene bol muž strašidelne mocný a dôstojný. Keď vstal, na hrudi mu zaštrngali vyznamenania, dlhokánska postava sa troška prikrčila a tak mi hľadel do tváre. Jeho husté, pestované, sivé, dlhé vlasy pokrývali zátylie, tak, ako to býva na portrétach starých veľkých učencov.

Skrížil paže na hrudi.

– A teraz sa pohovárame, kamarát. Čo by ste chceli hlásiť?

– Chcem Vašej Excelencii ohlásiť zvláštnu príhodu, ktorú nemôžem svojím skromným rozumom obsiahnuť.

Postavil sa pred mňa, telo pri tele.

– Či je tento rozum naozaj taký skromný? – Poklopkal mi po čele. – Aj vtedy by ste tu stáli tak pokojne, keby ste vedeli, že vám vidím do lebky? Ani vtedy by ste sa nebáli? Odpovedzte!

– Ani vtedy by som sa nebál, Vaša Excelencia.

– Tak. A čím by ste mi to zdôvodnili?

– Tým, mon excellence, že legionár sa nikdy ničoho nebojí!

– Hej, kamarát, počúvajte, neokolkujte a nevykrúcajte sa mi tu!

– Ráďte vypočuť moje hlásenie...

– Konštatujem, že ste štartovali u mňa výborne. Neklamali. A teraz, kým podáte hlásenie, niekoľko otázok: Ako ste sa dostali zo strážnice v gumenom plášti na guvernérovu recepciu?

– Požičal som svoju rovnošatu.

– Komu?

– Kapitánovi Laméterovi.

Dlhým krokom priskočil ku mne.

– Viete, čo môžete za toto dostať?

– V prípade milosti doživotné väzenie v pevnosti.

– Ale tu... v tejto pivnici... Nenaľakala vás?

– Nebojím sa ničoho.

– Čo sa stalo tej noci?

– Laméter sa mi predstavil, až keď už moju rovnošatu mal na sebe. Zašiel som za ním na recepciu, aby som dostal naspäť rovnošata.

– A potom?

– Nevidel som ho viacej.

– Povedzte to na svoju vojenskú česť!

Mlčal som.

– Upozorňujem vás, že mám k dispozícii účinné prostriedky pre takých, čo tvrdohlavo mlčia. V pivnici si to rozmyslite...

– Mon excellence, tam sedia samí zradcovia, aspoň tam bude aj taký, ktorého zavreli preto, lebo nechcel byť zradcom...

Pozoroval ma. Chodil hore-dolu s rukami za chrbtom.

– Ste hazardér, kamarát, ale nie ste hlúpy. A ste chlap naslovovzatý. Škoda, že si vykrútite krk. Laméter je vlastizradca. Viete to?

– Podľa mňa je nevinný.

– Čože?... Vy pochybujete o mojich slovách?

– Vaša Excelencia! Nebojím sa väzenia v pevnosti. Odsedel som už za trestné činy toľko trestov, že raz by mi dobre padlo sedieť aj za dobrú vec, Ráďte ma dať spútať, zabásnuť, rozštvrtiť, lenže ja tvrdím, že Laméter je nevinný, nevinný a nevinný!

Stál, naklonil sa dopredu a strnulo hľadieť na mňa.

– V poriadku... Nezaujímam ma, či Lamétera lapia alebo nie. To je záležitosť polície. Čo ste chceli hlásiť?

– Poobede ma v kaviarni pozvala k sebe dáma. Tvárila sa, že sa jej páčim. Zaraz som zistil, že to len tak hrá.

– Hm... Naozaj?

– Áno. Nie som namyslený. Dáma ma pozvala k sebe a ustavične ma zahrňovala surovými lichôtkami. Lenže ja som ju prehliadol...

Vládny komisár privrel ľavé oko a díval sa na mňa ako človek, ktorý cíti, že za mojimi slovami je nejaké pestvo, len nevie aké.

– Pokračujte!

– Rozkaz! Stále mi vravela, že musím o Laméterovi vedieť a ona by dostala preveľa peňazí, keby som jej ho zradil...

– Hm... Ty šelma... Zdáš sa byť veľmi prefikáný...

– Poslušne hlásim: nerozumiem Vašej Excelencii.

– Ty... sa tu teraz... vysekávaš z nepríjemnosti. Nevieť prečo, no cítim, že je to určite tak...

Takýto vám mal nosisko. Vycítil veci z voleja.

– Hovorím úprimne.

– Naozaj? Pokračuj!

– Chcel som čosi vyzvedieť. Vravím si, veď ja jej všeličo naklamem. Pán poddôstojník nás učil, že pred špiónmi sa máme tváriť, akoby sme im naleteli a ľahšie ich odhalíme, keď sa im votrieme do dôvery.

– Áno. A ty si konal podľa tejto úpravy?

– Doslovne.

– Ďalej!

– Všeličo som jej naklamal a potom som, prirodzene, ihneď zašiel na veliteľstvo, aby som všetko hlásil.

A teraz sa odohralo čosi celkom čudné. Vládny komisár sa postavil pred mňa, dvoma prstami mi stisol nos a potiahol ho niekoľkokrát k sebe i nabok.

– Ty... ty lotor, ty podvodník, ty darebák... Ty! Vieš, čo si ty? Namyslené, márnivé chalanisko a naletel si krásnej dáme. Lenže si sa akosi spamätal a ideš sa vysekať. Aspoň sa nazdávaš.

Premeral si ma.

– John Fowler! Chceš, aby ťa preradili k modrým husárom, k mojej osobnejrote? Pošlem ťa do poddôstojníckej školy, postarám sa, aby zabudli na tvoju minulosť. Málo ľudí sa môže pochváliť, že by som im bol toto ponúkal. Peňazí budeš mať vždy dosť a tvoj rozum samotný ti postačí, aby si sa vyšvihol vysoko!

K modrým husárom neberú kohokoľvek ani len za radového vojaka.

– Ty ešte rozmýšľaš?

– Vaša Excelencia... bol by som šťastný vo vašich službách, ale ak teraz prijmem vašu veľkomyselnosť, nebol by som statočný.

– A to prečo? Konšpiruješ proti mne?

– Ak rozkázete, položím vo vašich službách kedykoľvek aj život.

– Nerob mi fiškála, ty... prefikaná škótska lebka... Rovno mi povedz: zaplietol si sa do mafie proti mne?

– Prisahám, že nie!

– Ak to hneď na mieste všetko nepriznáš, pošlem ťa dolu do väzenia a zostaneš tam! Do konca svojho života! Tu netreba rozsudky! Ráno ťa na môj príkaz na nádvorí odstrelia a napíšu ti na kartotéku iba toľko: „Nepriateľa republiky Johna Fowlera na príkaz vládneho komisára popravili!“

– To viem, Vaša Excelencia. Lenže nebol by som hoden vašej veľkorysosti, keby som teraz zo strachu zradil kamarátov!

Takto ja.

– Na všetko vieš odpovedať, kamarát! U vojakov to nebýva zvykom... Dobre, no...

Takto on.

Priznám, bolo mi trošku horúco, keď svojimi dlhými, kostnatými prstami bubnoval medzi zvončekovými tlačidlami.

– Môžeš ísť. Lenže ak sa ešte raz do čohosi zapletieš, tak niet pardonu. O mne si už mohol počuť, kamarát. Mám rád odvážnych, ale nepoznám zmilovanie v boji proti svojim nepriateľom. Pretože sú nepriateľmi mojej vlasti. Rozumel si?

– Rozkaz, Vaša Excelencia!

– Nuž kráčaj len po tejto ceste, len si konšpiruj proti mne... Neskoro sa prebudiš... Strať sa!

Ale som v peknej situácii... Radový legionár, na ktorého sa zlostí sám vládny komisár, markíz de Surenne.

– Čo tu ešte hľadáš?

– Poslušne hlásim, že po návrate musím ísť na raport. Môžem tam rozpovedať všetky udalosti tohto dňa?

– Nie!

Narýchlo napísal čosi na lístok a opečiatkoval ho.

– Prosím.

– Ďakujem, Vaša Excelencia!

– Marš!

Zhlboka som si vydýchol, keď ma konečne opäť pohladili dobrotivé slnečné lúče na druhej strane brány...

Veď som na slobode! Bože môj, len aby som sa sem nikdy už nedostal. Umrieť slobodne, v púšti či na mori, v chladných, slaných vlnách, prípadne v rýchlej žltej zimnici (ale ak si smiem vybrať, nuž predsa len pod voľným nebom a pokiaľ je to možné, nie pod mrakom), len aby som sa sem už nedostal naspäť, kde sa v izbách spytujú ľudia chladných očí a potom sa človek musí vrátiť do pivnice, tvárou k stene...

Aký nádherný, čarovný zvuk: kdesi neďaleko cengá električka...

2

Držali ma na strážnici pod bránou, kým neprišiel Potrien. Sám prikázal, aby ma zadržali...

– Do dobrej kaluže si ty vliezol, – vravel mi Juvel sústrastne.

– Uvidíme.

– Potrien má dnes aj tak veľmi zlý deň. Na svitaní dobehlo auto s nejakými dôstojníkmi a zbalili ho aj s vedúcou kantíny. Vieš, s tou, ku ktorej ho údajne viažu nežné putá.

– Zobrali ich?

Veľmi som sa začudoval. Čo môžu chcieť od starého, dobrého Potriena? A od vedúcej kantíny!

– Ani nie pred hodinou sa vrátil. Ani fúzy mu dobre nestáli. Nebodaj mal nejaké nepríjemnosti.

– Hm... Zaujímavé.

A prišiel Potrien.

Tvár mal strhanú, chlpaté obočie mu poskakovalo. Dychčal a fúkal ani rozzúrený pardál. A zreval, až sa pevnosť zachvela.

– Kde ste boli, vy špina? Vy, hanba našej armády!

– Poslušne hlásim, bol som v meste vo vážnej záležitosti.

– Taaaák... A keď Jeho Excelencia, posádkový veliteľ, príde jedného dňa na previerku a nájde v pevnosti len mňa, povie mi: „Milý Potrien, kdeže je naša sympatická oranská posádka?“... Odpovedzte mi, legionár, čo mu vtedy poviem?

– Poslušne hlásim, mon sergent, že mu poviete: „Majú akúsi prácu v meste, ale nie je vylúčené, že o chvíľku sa vrátia!“

– Dobytok! – zreval a chmatol po pištoľi.

Na sekundu to vyzeralo, že môj život visí na vlásku.

– Pôjdeš pred vojenský súd! Nedovolené opustenie vojenského priestoru, pokus o zbehnutie...

– Dovoľené opustenie, mon sergent.

Odovzdal som mu lístok.

Legionár číslo 45 sa zdržiaval na môj príkaz do dnešného predpoludnia v služobnej záležitosti v meste.

Hlavný štáb, oddelenie D

markíz de Surenne,

vládny komisár

Na minútku mu tvár sfialovala. Zdá sa mi, že jeho zdravie bolo vážne ohrozené.

– Rompez... dobytok!... Rompez, lebo ťa zakolem!

Myslím, že ten deň bol najchmúrnejším dňom v Potrienovom živote. O chvíľu nasolil pucákovi tridsať dní kasárniku, pretože neborák vyšiel na dvor bez opasku a jedného koniara poslal na štyriadvadsať hodín do služby, pretože na uzde našiel mastný fliačik. Toto sú totiž príznaky Potrienovej melanchólie.

– Kde si bol?

Vedľa mňa stál Niktoš Alfonz.

– V meste. Služobne. Tu sa o tam nedá hovoriť.

Stáli sme. Čert aby to vzal, tu sa nemožno pohovárať. Celá táto obrovská pevnosť sa ľuďmi len tak hemží.

– Nevidel si niekde takého tučného vojaka?

Alfonz vedel, že sa dozvedám v súvislosti s Hopkinsom.

Vysvitlo, že Hopkins prebýva v druhej časti budovy, čoby zdravotník. Vodí po celý deň Lamétera ako chorého. Keď sa k nim niekto priblíži, ihneď zatahne kapitána do niektorej ošetrovne alebo laboratória a dá ho prešetriť. Kapitánovi brali už zo tri razy krv, bol na röntgene, ožarovali ho, dostal niekoľko sérií očkovania proti týfu, cholere i žltej zimnici. Nebodaj zošalie, chudák...

Zašli sme do kantíny a napili sa. Čo iné si počneš? Vôkol nás sa hemžili reprezentanti všetkých francúzskych armádnych zložiek s hurónskym revom.

– Kde si lozil v noci? – pýtal sa Alfonz.

– Po stopách Tureckého Sultána.

Hľba ožratých vojakov vyrevúvala pieseň Ca ira a mlátila po stoloch. Dym, rev, chrapľavý vresk, zápach vína a potu.

– Veľa čudných príhod som zažil tejto noci... Ženská historka... Musím s tebou urýchlene hovoriť.

Nikoš Alfonz sa na chvíľku zamračil a očami ukázal na susedný stôl.

– Aj tam sedí chlap, čo čaká na mňa kvôli ženskej historke.

Obzrel som sa. Maličký, chudý chlapík s výraznými lícnymi kosťami a bledou tvárou. Žeravými kávovými očami sa vpíjal do Alfonza.

– Čaká ťa?

– Áno. Chce ma zabiť.

Vycedil z pohára víno.

– Ženské historky, – povedal s čudne zvrastenou tvárou, – neprinášajú šťastie... A... Ej, všetko jedno! Počkaj ma tu! Idem sa pozrieť, čo porába maličký a Nór.

Odišiel.

Muž žeravých očí hľadel teraz na mňa.

Pohľadom svárlivými ľuďmi. Všetko zlo na tejto planéte zapríčiňujú zlostní chlapi, presvedčení o vlastnej sile. Napokon sa mi toto ustavičné koketovanie natoľko znepečilo, že som sa zdvorile ozval:

– Čo zízate?

Žltý muž vstal a podišiel k môjmu stolu. Naozaj škaredé, bitkárské tempo je ohavná charakterová črta.

– Povedali ste to mne?

– Ste hluchý? – vravím mu sústrastne.

– So mnou sa slušne rozprávajte!

– Hybajte do čerta, – odvetil som vyhybavo.

Načo mi jednu zavesil, ale takú, že som spadol na dlážku a zároveň so mnou letel i stôl, poháre, stoličky a na celé minúty som oslepol.

Spýtajte sa kohokoľvek. Potvrdí vám, že zauchám rozumiem. Lenže o takomto zaucho by som sa neodvážil ani snívať. Ani keby sa bol na mňa strop zvalil.

Produkcia sa stretla so všeobecným úspechom, žltého chlapa mnohí potľapkali po pleci, aj mu zatlieskali a viac ráz trestaný majster sveta, čo si odsluhoval štvrtý rok, povedal na svoje čestné

slovo, že takéto zaucho videl iba na pástiarskej súťaži na štokholmskej olympiáde. Vyfasoval ho akýsi klobučník na tribúne od dozorného policajného poddôstojníka.

Keď som sa zviechal, žltý chlap ihneď udrel, no ja som uskočil a predviedol som svoj klasický ľavý direkt. Bez akejkoľvek neskromnosti tvrdím, že môj ľavý direkt si ctia od Severného ľadového mora až po Indický oceán a v Melbourne ešte aj dnes poznajú starého Takamakua, profesionálneho pástiaru, ktorý chodil po svete pod menom Divoký býk z polí savany, lenže odvtedy, čo sa stretol s mojím ľavým direktom, venuje sa predaju a rozširovaniu suvenírov a pohľadníc.

Chlapa žltej tváre sňali z výčapného pultu, krvácanie mu zastavili octovým obkladom a zaviedli umelé dýchanie. Medzičasom ako-tak upravili aj miestnosť.

Zvečerievalo sa už, keď dotyčný otvoril oči. Viem, čo to znamená – držať sa spoločenských formalít, a preto som podišiel k nemu.

– Nazdávam sa, že je najvyšší čas predstaviť sa. Som Koleno.

– Te... ši... ma, – povedal, pokiaľ to jeho spuchnuté ústa umožňovali. – Sandro Mazzea...

– Portugalec?

– Španiel...

Vyšli sme z kantíny. Bol tam strašný rev. Prišli vozatajci.

– Blahoželám k zauchu, – povedal som zdvorile. – Ešte stále sotva počujem na ľavé ucho.

– Maličkosť. Som trochu zoslabnutý, desať mesiacov na Sahare, to je veľká štrapácia. Kedysi som dával celkom slušné zauchá. Lenže váš ľavý direkt je jedinečný.

– Ľutujem, že sa trochu zošmykol, – odvetil som skromne. – Inak by sa bol vydaril oveľa lepšie.

Zapálili sme si. Vzduch sa chvel od zvučného revu zúriacich poddôstojníkov. Vypriahali ľavy a odstrojovali guľomety z oslov.

– Čo máte proti môjmu priateľovi? – spýtal som sa.

– Zabijem ho...

– Obávam sa, že to tak hladko nepôjde. Niktoš Alfonz patrí medzi najnebezpečnejších ľudí na tejto zemeguli.

– Nevylučujem, že ho prebodnem zozadu alebo v spánku, no isté je, že ho zabijem.

Pokojne vyfúkol dym, ako keby uvažoval, ktorý spôsob zvolit'.

– A prečo?

– Zabil mi brata.

– Hm... stáva sa... Alfonz je veľmi vrtošivý chlapec.

Ktosi sa pri nás ozval v tme, na nepočuli sme ho prichádzať.

Takto tíško sa zakráda jedine Alfonz.

– Páni sa už zoznámili? Bolo to zbytočné.

Chlap žltej tváre odišiel. Alfonz sa díval za ním. Nebol by som rád, keby sa niekedy takto zahľadel na mňa.

– Naozaj si mu zabil brata?

– Nie... Pod', pohovárame sa s nimi.

– Tu... v pevnosti?

– Áno. Už sme našli vhodné miesta.

Vykročil a ja mu v päťách.

– Ten žltý chlap mi vravel, že ťa zabije.

– Ťažko. Jeho zosnulý brat bol mojím najlepším priateľom.

– On sa nazdáva, že si ho zabil ty.

– Právom. Stalo sa to mojím revolverom.

– Hm... V takomto prípade by som ťa upodozrieval aj ja.

– Ešte som nikomu nerozprával o minulosti, Koleno. Ale nechcem, ak by ma tento somár odkrágľoval, aby si ľudia mysleli, že Niktoš Alfonz zastrelil zákerne priateľa. Pomlčíš o tom, čo ti teraz rozpoviem?

– Spoločni sa.

– Býval som... v Lisabone a na klinike upratovala pekná sedliacka dievčina z Katalánska...

– Bol si chorý?

– Čože?... Áno... Dievčatko sa volalo Katherina a mala iba pätnásť rokov. Lenže krásna s' a zázrak! Keď upratovala, spievala nádherným hlasom... Mazzea a ja sme sa s ňou začali zaoberať. Dostala od nás slušné šaty a nedbali sme, že Katherina je iba sedliacke dievča, slúžka. Andrea Mazzea – brat tohto žltohubého Mazzeu – sa s ňou zosobášil. Nazdal som sa, že zošaliam. Lenže čuduj sa, tá žena sa tvárila, že ľúbi mňa. A raz ti mi vraví, že sa vydala za Mazzeu preto, lebo Andrea prisahal, že ma zastrelí, ak sa zaňho Katherina nevydá. Napokon sme sa dohodli, že spolu zutekáme do Južnej Ameriky. Čakal som ju v Barcelone v deň odchodu lode. Pricestovala a ja sa pozriem do novín a vidím, že

Andreu Mazzen našli s prestrelenou hlavou. Pri ňom ležal môj revolver.

Medzitým sme prešli križom cez obrovské, opustené cvičisko. Iba tu a tam sa túlal opustený vojačik...

– Nuž ale potom kto zabil... Mazzeu?

– Katherina.

No videl to kedy svet? Šestnásťročné dievčisko. Pretože vtedy už mala šesťnásť. „Hľa,“ povedal by niektorý z mojich obľúbených klasikov, „kam dovedie ženu jej koketéria!“

– Prečo nerozpovieš tomu malému divochovi, ako to bolo?

– Neuveril by mi... a nechcem, aby prenasledoval Katherinu. Bol som blázon. Povedala mi, že ma zaplietla do podozrenia z vraždy len preto, aby ma to tajomstva naveky pripútalo k nej. Pretože ak ju raz opustím, doženie ma pod šibenicu... Celého ma zmámilo, že ma natoľko ľúbi... Až keď ma opustila, začal som trochu štúrať v jej minulosti. Pretože toto šestnásťročné dievča malo už aj minulosť... A keby mi raz niekto sfúkol sviečku, aspoň ty, Koleno, poznáš pravdu a rozpovieš ju v prístavoch...

– Veľmi ohavný trestný prípad, lenže medzi mojimi študijnými predmetmi jestvuje aj pán menom Lohengrin, ktorý sa neskôr bez akéhokoľvek dôvodu zmenil na labuť. Dobré som vystihol poučky sklamaní: buďme voči ženám opatrní.

Kráčali sme popri cintoríne. Aj tento je ešte v pevnosti. Napokon Fort. St. Thérése je hotové mesto. Ulice, budovy, cvičisko, kino, cintorín, obchody, nemocnica, všetko je tu poruke.

Zašli sme za hrobárom. Alfonz ukázal lístok.

– Čo to bolo? – spýtal som sa ho, keď sme vyšli von.

– Hopkins sa poobede premenil na doručovateľa. Za ucho si zastokol ceruzu, ukradol aktovku a lietal po pevnosti so spismi a v päťach za ním Laméter s aktovkou. Ukradol niekoľko vhodných tlačív a opečiatkoval ich. My sme teraz pomocníci záhradníka.

Na konci cintorína otvoril Niktoš Alfonz kryptu, ani keby vchádzal do vlastného bytu. Železné dvere sa otvorili.

V hĺbke krypty pri večnom svetle sedel Hopkins v rovnošate nič netušiaceho spahiho na katafalku plukovníka Birerra. Kapitán sa prechádzal v pohodlne rozopnutej zvieracej kazajke. Popoludní sa skrýval medzi zúriacimi šialencami, potom si ho prišiel Klát pomocou vhodnej blankety vyzdvihnúť spomedzi zúrivcov.

To, čo si tento chlap dovolil, je akiste bezpríkladné v dejinách tohto sveta. Pobehoval tu ako civilista, ukradol a obliekol si akúkoľvek uniformu, a kým by ho boli v jednom útvare spoznali, zaradil sa v inej rovnošate k druhému útvaru a medzitým bol aj v tejto nemožnej situácii managerom kapitána, čo bol jednoducho neschopný pretvarovať sa...

– Haló, mládenci! – zvolal prívetivo, ani keby sme neboli v krypte. – Všetko je na dobrej ceste! Hore hlavy!

– Kuš! – poznamenal som. – Šestnásť ľudí robí na cintoríne v noci.

Kapitán postál a na sekundu ovinul okolo seba zvieraciu kazajku tak, ako to robia herci s červenou tógou v gréckych drámach.

– Skôr-neskôr nás lapia, – poznamenal.

– Najlepšie, ak Koleno rozpovie udalosti tejto noci, – navrhol Nikoš.

– Čujme, čujme! – vykrikol Hopkins živo, ani keby povzbudzoval rečníka na spoločenskom večierku.

Rozpovedal som svoje dobrodružstvo, no vynechal som niektoré detailíky.

– Presnejšie popíšte, ako vyzerala dotyčná žena.

Rozpovedal som všetko, čo charakterizuje tú údajnú grófkú.

– A... odkiaľ beriete, že... generálmajor Rouban padne? – spýtal sa poblednutý kapitán.

– Cítiť to v novinách... Už sa s ním lúčia...

– To znamená, že veľa ľudí umrie... zbytočne... Markíz de Surenne je skvelý vojak... Ale iba vojak... Nepriatelia generálmajora Roubana teraz dôkladne využijú záležitosť zmiznutej expedície a diamantovej bane, – vykladal Laméter.

– Ťaženie sa začne v priebehu niekoľkých hodín. Badám to už na prípravách, – povedal Alfonz.

– Proti nevinnému ľudu z Fongi.

– Aj keď vyjde pravda najavo ešte pred prvým výstrelom? – spýtal som sa.

– V tom prípade... celý tento kontinent by sa vyhol veľkému nešťastiu...

Zavládlo krátke ticho. Na sarkofágu niekdajšieho maršala blikalo slabučké večné svetlo... V pološere sa vynímal v pozadí krypty obrovský kríž, slová tu zneli ani v chráme, len to tak hučalo.

– Porozmýšľajte, pán kapitán, a disponujte s nami, – povedal Alfonz.

– Prisaháme vám vernosť, – doložil som.

– Sláva! – pripojil sa Hopkins.

Laméter hľadel dojata z jedného na druhého.

– Ďakujem, chlapci!... Dal by boh, aby ste sa zbytočne nedávali tak nadšene do služieb dobrej veci.

Zaradom nám stisol pravice.

– Predovšetkým by sme mali vedieť, kto je tá žena, – ozval som sa, – lebo je našou najnebezpečnejšou protivníčkou.

– Nie je to tajomstvo, – poznamenal kapitán.

– Poznáte ju azda?

– Je to moja manželka, – odvetil kapitán.

Dlho sme mlčali zhrozene a nehybne.

3

– Dáma, s ktorou ste strávili noc, – obrátil sa ku mne, – je naozaj grófkou La Rochellovou. To je meno jej prvého manžela. Potom sa s grófom rozviedla a vydala sa za stotníka Mandra. Keď som raz kotvil dlhšie na Madagaskare, utiekla zasa so mnou. V Paríži som sa s ňou oženil, lenže o niekoľko mesiacov som dostal list, s takými údajmi... ktoré... slovom, aj napriek tomu, že to bol anonymný list, všetky tvrdenia bolo možno dokázať... A... ja som tú ženu opustil... Potom používala opäť meno stotníka Mandra, pretože rozvod bol neplatný. Aj to si tak zariadila... Potom som ju ešte občas vídal... Chodila ustavične v spoločnosti Van der Ruffusa. To je bohatý dobrosrdečný holandský bankár, veľa obetuje na dobročinné ciele... Jediný môj niekdajší známy, ktorý ma navštívil i vo väznici a spýtal sa, či niečo nepotrebujem. Aj ten sa jej vzdal... Povráva sa, že taktiež nejaký anonymný list...

Napriek tomu, čo som zažil, tieto skutočnosti ma prekvapili.

– A nenašiel sa ešte nik, – divil sa Hopkins, – čo by túto dámu príležitostne vyzauškoval?

– Je načase, aby sme sa vrátili k nášmu prípadu, – prerušil Niktoš Alfonz ďalšie romantické diskusie. – Mali by sme sa pokúsiť dostať do Senegalska skôr než armáda. Prevažnú časť cesty pôjdeme s vojakmi a potom zbehneme...

– Lenže by sme potrebovali denník, ktorý odoslal vojenskému veliteľstvu stotník Mander a v ktorom popisuje cestu expedície. – uvažoval kapitán.

– Treba zadovážiť ten denník, – vyhlásil Niktoš Alfonz.

Klát Hopkins si škriabal bradu. Kapitán smutne hodil rukou.

– Je v trezore u generálmajora Roubana.

– V záujme dobrej veci môžeme sa zaoberať aj kasárstvom.

– Vlámete sa... do vojenskej pracovne?

– Vážený pán kapitán! – ozval sa Niktoš. – Vy velíte senegalskej časti tejto záležitosti a túto konáme zasa my a prípravy riadime taktiež my.

Laméter si vzdychol.

– V niektorých prípadoch som sa už presvedčil, že máte pravdu. Už sa neodvažujem odporovať.

Potom sme sa vrátili do kasárne.

DESIATA KAPITOLA

Vojnová mašinéria na pochode

1

Na druhý deň ráno nám ohlásili deň voľna, čo znamená, že útvary vyrážajú na ťaženie. Dupľovaný prídol rumu a cigariet. Polovičná služba.

A príšerný zmätok.

Čiže sme krátko pred odchodom.

Lenže voľný deň je vec fajnová. Ešte aj pre mňa, hoci sa dívam na vojenské záležitosti podľa Potriena veľmi ľahťikársky. Keď kráčam popred strážnicu, kde rotmajster osobne kontroluje úbor legionárov, či zodpovedá predpisom, Potrien si ma premeria.

– Ááá... dr!!!

To by znamenalo: „Á droite!“

Obrat vpravo.

– Ááá... š, – zreve. (Á gauche!)

Keby našiel čo i len jediný záhyb na mojej blúze, vráti ma. Ale nenachádza, nuž si ma len premeriava:

– Budem mať tú česť stretnúť sa s pánom legionárom počas vojnového ťaženia. Neznášam, ak mi niekto kazí pochodový útvar a ak tu prípadne bude pri našom odchode pán plukovník, čože mi povie, keď uvidí pochodovať vás?

– Povie: „Milý Potrien...“

– Prestaňte! Marš! Marš!... Straťte sa! Sviňa! – vrieskal. – Straťte sa, lebo vás odstrelím...

Zašiel som do svojej obľúbenej krčmy v prístave, zvanej Štyria veselí vykrádači hrobov.

Sotva som však vypil desiaty koňak, ktosi ma drme za plece. Akýsi šofér:

– Pane, niekto vás vonku čaká a chce sa s vami zhovárať. – Vyšiel som pred krčmu.

Z auta sa vykláňala grófká La Rochellová a milo sa usmievala.

– Gróóó... grófká... – jachtal som.

– Bojíte sa nasadnúť do môjho auta?

Prirodzene, ihneď som nasadol. Auto prepínala ťažká vôňa jazmínu ani dusivá hmla.

– Palais de Dance! – vetila šoférovi.

– Ale, grófká... to je veľmi vznešené miesto a ja...

– Prosím vás... dovoľte mi, aby som vás pohostila ako legionára, čo odchádza do boja...

Pohostenie legionárov odchádzajúcich do boja je starodávny zvyk v tomto meste. O pár minút sme zastavili pred lokálom a ja som s grófkou vošiel do budovy.

Nie som márnivý, to ste napokon videli aj z toho, čo som už napísal, no priznávam sa: bol to príjemný pocit vojsť s takouto krásnou, vznešenou dámou do vznešeného lokálu.

Len keby sa mi cvočky toľme nekĺzali po parketách! Pri páde som strhol nepozorného čašníka a ten offkal kávou celú menšiu spoločnosť...

Dámy v hodvábnych šatách vyskočili, výskali a ja v súlade s požiadavkou dobrého vychovania som zahundral na ospravedlnenie:

– Prepáčte... toto hovädo čašnicke... – a dľaňou som sa snažil osušiť šaty jednej z dám, lenže tá potom výskala ešte hlasnejšie. Z trápnej situácie ma vyslobodil sivovlasý milý pán.

– Mesdames et messieurs! Prišiel medzi nás legionár, čo odchádza do boja. Privítajme ho s láskou a úctou! Sláva légii!

Hudba zahrála tuš a hostia mi volali na slávu.

Sivovlasý pán sa predstavil:

– Som Van der Ruffus!

– Teší ma. Z mojej strany: John Fowler.

Lenže teraz zočil grófku. Prívetivému Holand'anovi tvár zľadovela. Hlboký úklon,

– Tento vojak je mojím hosťom, Mynheer.

– V tom prípade nebudem vyrušovať... grófka.

Opäť sa uklonil a odišiel.

– Poďte, posaďte sa.

Objednal som si whisky. Grófka hrozno a čajové pečivo.

– Nuž, milý John... prečo tak na mňa hľadáte?

– Nazdal som sa, že sa budete hnevať.

– Prečo?... Videlo sa mi, že ste hlúpy odroň. A potom som zistila, že ste odvážny a rozumný. Ešte ste nikdy nepočuli o tom že by sa žena zamilovala do kohosi práve preto, lebo zistila na vlastnej škode, že ma dá činenia s múdрым mužom?

Naozaj, čosi podobné som už počul.

– Najprv som vás chcela zabiť. Potom som niekoľko dní preplakala a napokon som vás už chcela iba vidieť... Veľmi vás prosím, nebojte sa ma. Nebudem sľadiť po vašich tajomstvách. Máte pravdu, ak mi neveríte... Počkám, kým postupne nezískam vaša dôveru. S vládnym komisárom som sa pohádala a teraz sa už nestarám o nič a o nikoho... Milujem ťa, John... – zašepkala a chytila mi ruku, – nechcem vedieť o tvojich tajnostiach... len ma ľúb a niekedy ma vezmi do svojej mužnej, mocnej náruče...

Moja náruč je naozaj mužná a mocná. Preto som jej opäť uveril. Napokon, ak nechce poznať moje tajnosti, nemám nijaké dôvody nedôverovať jej.

– Grófka... milujem vás a bolelo ma, keď som vďaka svojej mimoriadnej bystrozrakosti zistil, ako ste zneužili môj obdiv.

– Som rada, že sa to skončilo takto. Pretože som zistila, že nie si iba odvážny a mocný, ale aj múdry.

Tomuto by som mal už naozaj uveriť.

– Poďte... Zájďeme ku mne, kde budeme len sami a nik nebude na nás zízať.

Naozaj všetci zízali. Ačkoľvek moje gesto pri pití bolo skutočne vznešené, malíček som otrčil od pohára, ako pítavajú páni.

Lenže som sa napil z pohára, v ktorom umývajú hrozno. Ale kto by si pomyslel, že pollitrová krištáľová nádoba neslúži v týchto končinách na pitie koncentrovaných liehovín, ale na oplachovanie kadejakej ovocnej gebuziny?

Moje podozrenie sa rozplynulo. Toto bolo naozaj pochopiteľné. Grófka bola prívetivá, jej slziaco-žiariaca tvár len tak blčala, objímala ma, bozkávala a prosila, aby som si dal pozor v boji, lebo by neprežila moju smrť. Aj toto znelo celkom pravdepodobne.

– Budem tam, John... nech už to pôjde akokoľvek... Pôjdem aj ja a budem sa za teba modliť v tvojej blízkosti...

– Cítim sa naozaj poctený... – odvetil som šťastne.

Ráno som sa pustil behom do kasárne. Miluje ma!

Sotva som vykročil, pribehol ku mne chlapček.

– Nech sa páči list. Posiela vám ho akýsi pán.

A čože v ňom bolo?

Ti si, Velká tavva z hrbom! Píssalsomti. Že ti sa jej máš vihíbat', Bossorge. Tátoťa chce zapljesť. Jako vrkoč. A polom ťa pekne. odstreljá. Budeš vidieť ti kuõň.

Nevecgdo!

Môžeš mi ty už vypisovať. Turecký Sultán, ty gauner.

Miluje ma! Miluje ma! Miluje ma!

2

Keď som sa vrátil, boli sme už vyšikovaní na odchod.

– O dvanástej odchod.

– Nástup o dvanástej.

Pri mne zastal Niktoš Alfonz, o ktorom nikdy nevedno, kedy sa priblíži. Nik nezačuje jeho kroky. Zhrozene som sa udrel po čele:

– Ty...

– Čo ti je?

– Chceli sme dostať... z Roubanovho trezoru.

– Denník?

– Hej.

– Mám ho tu, – povedal pokojne. – Bol som v meste.

– A navrtal si „kačičku“?

– Nie. Lucy de La Rouban mi to odpísala. Vzala otcovi kľúč, potajomky si na polhodinku denník privlastnila z trezoru. Strašné. Keby to vyšlo najavo... Zle pomyslieť.

– Známym si nevidel? – pýtal som sa.

– Nie. Obávam sa o našich známym. Pred odchodom budú čítať v každej rote menoslov.

Na poludnie zahrmeli trúby.

Prápor nastúpil. Pred budovami pravidelné tvary jednotiek. Motory dunia, poddôstojníci lietajú...

Číta sa menoslov!

A naraz len vidím oproti u sudánskych strelcov Kláta. Číta menoslov!

Jediný spôsob, ako nechýbať v menoslove: čítať ho.

Ale kde je kapitán?

Klát si vykračuje v tmavej rovnošate sudánskej pechoty. Z času na čas zreve na zadné rady, čo sa oneskorujú

A potom sa oneskoruje aj on. Hm... Zmizol. Kde len je?... Ejha, práve beží poddôstojník, zapína si remeň, dychčí a beží... dobehne sudánsku pechotu...

Poručík na koni kontroluje oneskorencia.

– Oddelili ma k novému sudánskeму útvaru... Lenže ktosi ma zatvoril do pracovne... a...

– Dobre, dobre! Máte šťastie, že ideme do poľa... Máte tu kolegu poddôstojníka, ktorý vás poinformuje.

A pohne koňa. Lenže kolegu-poddôstojníka niet.

Kaprál sa nevypytuje. Je rád, že, mu to prešlo. A mužstvo sa málo stará o to, kto hreší oneskorené zadné rady.

Ale kde je kapitán?

Kračáme do prístavu. Päť lodí vedľa seba a neďaleko krásny križník s nápisom na komíne:

GÉNÉRAL DU NEGRIER

Na ňom sa povezie vládny komisár markíz de Surenne...

Zastaviť... stáť!

Sac a terre! Formez le faisceau!

Táboríme v prístave a čakáme na nalodenie.

A toto je pomerne príjemné. Sme na lodi.

Nech je už parník akokoľvek špinavý a natrieskaný, predsa je len na ňom príjemnejšie, než pochodovať naprieč Saharou.

Večer ideme asi tak ôsmi vydrhnúť palubu. Ja, pravdaže, ani tu nesmiem chýbať.

– Vás som si obľúbil, – vyhlásil Potrien s hlbokým odporom a odpľul si. – Nebudete sa nudiť, nebojte sa. A palubu vydrhnite tak, aby sa po nej dalo šmýkať, inak...

Na palube je svinstva na hrúbku chlapského prsta. Zato sa však dostatočne prečistila, aj šmýkať sa po nej dá. Aspoň rotmajster padol poobede naznak, ale tak, že sa zachvela celá loď.

Ktorýsi darebák namazal prah pred jeho dvermi mydlom. Naozaj hlúpy žart...

Drhol som do večera. Nie je to ťažká práca, lenže som nemal mydlo, takže som musel drhnúť tuhšie.

Napokon sme sa stretli s Mazzeom na kolenách.

– Odfúknime si, – navrhol som žltému chlapovi.

Večer sa trošku ochladilo. Európska zima často zabehne sem na africké pobrežie.

Posadili sme sa vedľa seba na schodisko do medzipalubia.

– Počúvaj, Citrón, – ozval som sa po krátkom mlčaní. – Nazývam ťa takto preto, lebo si maličký, žltý a veľmi kyslý.

– Chceš sa biť? – spýtal sa smutne a vyzliekal blúzu.

– Nie. Rád by som ťa zrúbal, ale potom mi veľmi hučí v uchu.

Znovu sa posadil.

– Vravím ti, Mazzea, daj pokoj Niktošovi Alfonzovi.

– Volá sa... Niktoš Alfonz?

– Áno.

Nepovedal nič. Zhlboka si potiahol z cigarety.

– Nezabil ti brata.

– Klameš.

– Dobre teda. Lenže počúvaj. Niktoš Alfonz ma veľmi prosil, aby som nikomu nerozprával, s čím sa mi zdôveril. Lenže ja ti to poviem. Bola by hlúposť, keby sa dvaja fajn chasníci zbytočne povraždili.

Porozprával som mu celý príbeh. Všetko, čo som o Katherine,

klinike a o jeho bratovi, zavraždenom Andreovi Mazzeovi, vedel.

Sedel ticho a dlho. Niekde v hmle zahučala lodná siréna, všetko vôkol zvlhlo a ruky nás začalo oziabať.

– Sprostý si. Niktoš Alfonz nie je taký, žeby vraždil kamarátov, ani kvôli ženám nie, ačkoľvek sa to často prihodí. Keby bol taký, už by bol aj teba dávno odkrágľoval. Pretože jemu to je nič. Niet toho, čoho by nebol schopný. Je silnejší než ja, čo je u mužov zriedkavosťou, okrem toho je rýchlejší a šikovnejší než ja a keď aj nie je natoľko sčítaný ako ja, predsa má veľa rozumu.

– Ty by si sa nepomstil, keby ti ktosi zavraždil brata?

– Pokiaľ ide o môjho brata, tešil som sa, ak práve on nezabil nikoho. Ale keby ho aj boli zabili, musel by som najprv bezpečne vedieť, kto je páchatelom, kým sa pomstím...

– Ved'... sa dozviem...

Blížila sa postava v bielom. Kuchár v zástere s naberačkou.

– Haló! Večeru nechcete? – zreval.

Bože môj! Klát Hopkins!

4

Odišli sme na večeru. Mazzea sa náhlil vopred. Zdrapím Kláta:

– Všetko v poriadku?

– Nuž spočiatku, kým som nalial do polievky rum namiesto octu... Ale teraz už je dobrá. Vyrovnal som to cesnakom...

Pekné vyhliadky na tú večeru...

– Inak však hore hlavu! – pokračoval zvesela. – Treba sa len šikovne pohybovať a potom je fajn. Toľko nových ľudí je v rotách, že je ľahko brázdiť hore-dolu... Neboj sa, kým Kláta vidíš, starký...

– No a... kapitán?

– Nijaká chyba. Pláva na druhej lodi. Ako vojenský kováč.

– A... rozumie sa... tomu remeslu?

– Čomu tu treba rozumieť? Ochutnaj večeru a budeš si načistom so všetkým... Au revoir! Nijaké strachy, hore hlavu... – a hvízdajúc zbehol po schodoch dolu do kuchyne.

V medzipalubí hľadeli vojská na svoju večeru v nepriateľskej, búrlivej nálade. Polievka. Plná cesnaku! Aby sa prerazil zápach rumu... Môžete si predstaviť!...

Slobodník si považoval za povinnosť najesť sa, ani keby

nehrmelo. Potom som polievku ochutnal aj ja a povedal som si, že slobodník si vyslúži najvyššie vyznamenanie za statočnosť pri plnení svojich povinností.

Ale prečo si slobodník pospevuje po skonzumovaní polievky staré, citom podfarbené ľudové pesničky – o tom som vedel iba ja sám.

JEDENÁSTA KAPITOLA

Pred rozhodujúcou bitkou

1

V Dakare sme naozaj pristáli.

Mužstvo – podľa záznamov kapitána lode – stratilo v úmere k tonáži lode zhruba 22 % zo svojej pôvodnej živej váhy.

Ačkoľvek sa v posledných dňoch strava trochu zlepšila, lebo Klát Hopkins kdesi ukradol kuchársku knihu.

Tú aj študoval vo chvíli, keď som ho vyhľadal v kuchyni. Okrem mňa sa s ním aj tak nedal nik do reči.

– Pozri sa, Klát, – vravím mu pokojne. – Takto to nepôjde. Že polievka prihorí, to ti ešte odpustím. Ale ako sa dostala do čiernej kávy soľ...?

– Ty si tiež dobrý. Práve som solil mrkvu do cesta, keď tomu černochovi vypadla z huby fajka a rovno do kávy. Tak som ju musel vybrať, nuž čiahol som tam rukou. A čo je lepšie v káve, fajka či soľ?

Čo mu mám na to povedať? Má pravdu.

– A toto je vďaka za moju práca. Nedostávam ani fuka, nijaký žold, varím zadarmo ako vojak honoris causa a každému len huba chodí. A teraz ma nechaj navečerať sa, – odvrkol zlostne. Na sporáku sa hriala polievka. Lenže Hopkins vybral z vrecka jaternicu a tou sa potužoval.

Medzitým šarže rozhodli, že kuchára v Dakare vystriedajú. Pred prístavom sme kotvili celučičký deň, a zatiaľ sme sa prichystali na vylodenie

– Idem po kapitána, – pošepkal mi Klát. – Teraz už budú zháňať

kováča a mohlo by to vybuchnúť...

Général du Negrier plával ďaleko pred nami. Lodné boky sa len tak ligotali v prudkom, vtieravom slnečnom svite.

Tu sme už dorazili do blízkosti rovníka. Horúčava bola suchá, dusivá a neznesiteľná. Mesto sme videli iba cez závoj prachu, spoza ktorého k nám prenikal hluk, tíchnúci hrmot a prvé záblesky zahmlených svetiel pristavu.

Nastúpili sme na vylodenie. Musela nám byť veľká súra, pretože ihneď po vylodení nás už zháňali na nástup.

Ženisti až aj začali nadávať na náš výstroj. Medzi vojskami, vylodenými z niekoľkých lodí, preháňal sa rozzúrený kaprál. Zháňal kováča... Kde v pekle by mohol byť?

– Poďme, poďme! – reve Potrien. – Čo sa tu ťaháte ako starí dôchodcovia?... Hej, vy mestský štricák, neondíte sa tam s tými spismi... povedzte mu, aby sa neondel, pekne vás prosím, lebo s ním vybehnem...

Krížom cez nočné mesto! Hrmot, dupot, hluk okovaných bagančí... kone fŕkajú...

Dobrou, širokou cestou ideme v tejto pomerne chladnej noci rýchlo, no predsa len zvesela.

Boky krížnika zavše odrazia ligot mesiaca, ktorý ho osvetľuje vonku na mori.

Teraz pomaly prechádza popri kolóne auto. Musela prísť zďaleka, celé vrstvy prachu na karosérii, Je ta obrovské, zelené auto a šofér...

Hrom a peklo!

Spod hlboko stiahnutej čiapky a veľkých motoristických okuliarov vidno iba špičku nosa. lenže aj špička z tohto nosa mi stačí.

– Hej, Turek! – skríkol som a podišiel k autu. Zľakol sa, prehodil rýchlosť a auto len tak poskočilo.

Nabralo rýchlosť a prehmela popri kolónach vojska.

Už má toho dost' za ušami tento prefíkaný darebák. A neplechý sa mu vždy zjaví v päťach... Kde ide teraz? Čo tu chce?

„Vite... vite...“

Poddôstojníci pobehajú medzi rotami a netrpezlivo nás poháňajú...

Dorazili sme do Gambie. Letisko. Nič iné. Osamelý hangár, niekoľko lietadiel, vľavo more, vpravo divočina.

– A terre!...

Vysoké, jednotvárne západné africké pobrežie je najopustenejším a najnudnejším miestom na tomto svete. Nikde nijaký záliv, iba mangrové stromy, ktoré sa holými korenkami držia pôdy, podomletej vodou.

V týchto končinách táboriť vera nie je nijaký med. Mravce sa votrú všade, všetko nám rozhrzú. Iba petrolej ich odoženie. Lenže chlieb, cigarety aj pálenka nasiaknu o chvíľu zápachom i chuťou petroleja a vďaka tomuto zápachu je nedýchatel'né ovzdušie ešte neznesiteľnejšie...

Všetci sa vlečieme ani ohlúpnutí, napoly hluchí, pretože v hlavách nám len tak hučí od dvojitych dávok chinínu... A napriek množstvu chinínu, čo sme tu už pojedli, vyskytuje sa jedna zimnica za druhou. Všetky vozidlá zdravotníckeho oddielu sú preplnené novými a recidovanými malarickými prípadmi.

Teplota je 40 °C v tieni.

A bolia nás svaly, viečka oťaželi, kĺby strašne bolia...

Sedíme s Niktošom spolu na kamennom zábradlí pri letisku. Tu sa aspoň nehemžia červíky, hlísty a pavúky. Stan kantíny postavili práve oproti na betónovej ploche letiska. A na betóne sa tmolí, sedí, leží, či chodí každý, kto sa naň vládze ešte vopchať.

Akýsi tučný, domorodý, čierny kaprál práve reve na spojárov. pretože sa babrú už vyše polhodiny s vysielackou. Potom zreve na jedného legionára, aby zanesol kapitánovi horúcej vody. Teraz sa uberá k nám...

– Hej!... A vy čo tu leňošíte, vášho otca?

Temer padám zo zábradlia a aj Alfonz sa mocne drží. Černošský kaprál je Klát Hopkins osobne!

Musel sa čímsi natrieť... Ale je to on, prisahám!

– Naá, čo tu zízate? Ohluchli ste? Marš na breh, treba postaviť prístav pre člny... En avant, vravím vám, nom du nom!

Vykročili sme mu v päťách. Sotva sme však vošli do húštiny, černošský „kaprál“ sa užkeril a predniesol zvysoka:

– Hore hlavy, chlapci! Všetko je na dobrej ceste!

– Doboha, ako si zo seba urobil takéhoto pajáca?

– Zátkami, brat môj. Ak spáliš osem alebo desať korkových zátok na malom ohni a popolom sa natrieš sčasti po zápästie, sčasti od čela po plecia, nadobudneš takúto hladkú mahagónovú farbu... Počakajte ma!

Spomedzi koreňov stromu vytiahol balík v nepremokavej celtovine.

– Treba často striedať, – poznamenal. – Hlavné je: vandrovať... Kým začnú zháňať černošského kaprála, budem už dávno v háve mierumilovného sanitára.

Z balíka vytiahol rovnošatu legionára. Z našej roty, číslo 77.

– Ale ak ťa odhalia... a veď si bol kuchárom?

– Ale prosím ťa? Kto by si pamätal lodného kuchára?

– Nuž tí, čo sa tam stravovali... neveľmi zabudnú, – poznamenal som.

Z vrecka vytiahol akúsi masť, natrel si tvár i ruky a opäť sa premenil na belocha. Z poľnej fľaše si nalial do šálky vody a umyl sa. Hľadeli sme naňho v nemom obdive. Pekný výkon!

– A kde máš kapitána? – spýtal sa Niktoš Alfonz.

– Už ho nesú, – odvetil Klát ľahostajne.

– Čože?

– Vravím ti, že ho už nesú.

Medzitým sme vyšli na breh... a zastavili sme sa pri vozidle, ktoré bolo prikryté celtou. Vozidlo stálo osamele pod hustým porastom.

– Ako to, že kapitána nesú? – vyrútil som sa naňho nedočkavo.

– Tamto, na... – ukázal vľavo.

Blížili sa dvaja sanitári s nosidlami. A bohvie odkiaľ vytiahol Klát pásku s červeným krížom, no bleskovo si ju natiahol na rukáv.

Sanitári sa dobatkali a zložili nosidlá.

Ležal na nich akýsi človek, lenže z toho množstva obvazov sme mu videli sotva oči.

– Počujte, – ozval sa jeden zo sanitárov, – černošský kaprál Senegálcov nám kázal, aby sme ho priniesli sem. Spadol z voza a zadné koleso ho prešlo. Už agonizuje... Nie je pri vedomí, chudák.

– Dobre... môžete ísť!

Sotva sa sanitári vyparili, umierajúci sa posadil.

– Počujte, priateľko, ale to, čo vy so mnou vyvádzate, je

bezpríkladné!

– Hore hlavu, pán kapitán. Aká chyba? Naložíme vás na sanitku, aj vy si sadkáte a hybaj...

– Zblaznel si?

– Len nie priveľa otázok. Vpred! Treba sa radiť rýchlo, a keď sa priblížime k autu, ráčte láskave sklapiť zobáky, lebo máme ešte aj iných cestujúcich okrem vás.

Kapitán si vzdychol, založil si opäť sadrový obvaz, ktorý v týchto horúčavách sám osebe znamenal hotové peklo, my sme zdvihli nosidlá, odniesli k sanitke a naložili.

Prekvapilo ma, že pod celtou ležali ešte dvaja vojaci. Jeden sa triasol v malarickom záchvate, druhého asi uštipol nejaký pavúk, pretože tvár mu spuchla do fialova a stenal.

– Nič to, chlapi, – priateľsky ich tešil Hopkins. – Maličkosť. Čo to je pre vojaka?

Prvého napojil, druhému podal chinín a ohmatal mu ľavý bok ani lekár. Potom vsunul ruku pod blúzu, vytiahol cigaru, odhryzol z nej špičku a kývol na mňa rukou.

– Ty poď ku mne, Niktoš zostane u kapitána...

Posadil som sa k nemu, zaradil rýchlosť, cigaru si prehodil do kútika úst a pohli sme sa po úzkom, hrboľatom chodníku, pričom si Klát veselo pospevoval...

– Teraz zájdeme na nejaké tiché miestečko. Kapitán zostane vo voze, už mi bol rozpovedal, čo vám chce oznámiť...

– Lenže keď bude vizita... budú zháňať sanitku!

– Túto? Prečo sa nazdávaš, že dodávku ktoréhosi dakarského pekára budú zháňať počas lekárskej vizity?

– Hopkins!... Nuž a či toto vozidlo...?

Milo prisvedčil:

– Ukradnuté...

Nuž ale videl to už svet...? Armáda sa pýši teraz už aj dodávkou honoris causa.

– Vieš, – štebotal za volantom, – v Dakare bola situácia trošku horúca. Zháňali aj kapitána. Chýbal im kováč. Na rohu hlavného námestia som uvidel opustenú dodávku, nasadol som a zdúchol. No a kapitán sa ukrýval vo voze.

– A tí nemocní?

– Aj tých som ukradol... Hej, hrom aj do tej rýchlostnej

skrine!... Je ich tu dost', iba naložiť ich treba...

Namojdušu, obdivujem ho. To už je kus chlapa!... Dodávka hrkotala a letela po chodníku. Blízko pobrežia na pokojnom mori kotvil krížnik.

Medzitým sme dobehli na akúsi čistinku. Pod kopcom Hopkins zatiahol brzdu. Zastavili sme.

– Tu sa môžeme pokojne zhovárať. Keby prišla hliadka, nič sa nestane. Sanitná dodávka ich nezaujíma.

Na takých päťdesiat krokov od voza sme si políhali. Aj Niktoš dobehol. Kapitán zostal vo voze.

– Nuž, povedali sme si s kapitánom, – začal Hopkins, – že tejto noci odíde.

– Sám?

– Áno. Tak si to želá. Nepopustí. Vraví, že ak nás lapia vedno s ním, určite nás odstrelia...

– No a? – spýtal sa Alfonz. – Kapitán sa azda nazdáva, že my sa hráme na fazuľky?

– Aj ja som mu takto povedal. Lenže je tvrdohlavý. Vraví, že sme takí románoví hrdinovia. Tuším, že má nejakú mániu, stále len trepe o rytieroch.

– Tomu ty nerozumieš, – osopil som sa naňho veľmi múdro. – Sčítaní ľudia to ľahšie pochopia. Poznal som niekoľkých rytierov, jeden z nich sa premenil na labuť, pretože jeho dáma furtom-furt vyspevovala.

– Miesto, žeby ju bol vyfliaskal po pysku? – čudoval sa Hopkins. – Zvláštne to! No všetko jedno. Čiže na tomto my nič nezmeníme.

– A čo chce vlastne kapitán? – pýtal sa Alfonz.

– Takto povedal: Denník a mapu si odkopírujeme v troch exemplároch. To sú veci toho stotníka Manderu. Takto, aj keby sme sa rozdelili, všetci vieme, ktorým smerom treba napredovať.

– Rozumné, – prisvedčil Niktoš.

– Daj to sem. Kapitán to odkopíruje a ja doručím kópie.

– Na.

Vyložil ich pred nás. Klát si položil mapu pred seba.

– Toto je tá mapa? A cesta je od Senegalu zakreslená červenou čiarou, aha!

– A ako k Senegal?

– Ľahko sa ta dostaneme odtiaľto. A napokon kapitán cestu

pozná a dá nám presné inštrukcie. Ešte dnes nakradnem buzoly, kompasu a podobné maličkosti.

Hľadel som na mapu, na ktorej sa tiahla červená čiara, cesta expedície do Tamaragdy, hlavného mesta kmeňa Fongi.

– Nechápeš, – ozval som sa, – takto by o nich Fongičania predsa len museli vedieť?

– Aj mne sa... tak pozdáva, – hundral si Hopkins.

– A čo sa stane, ak sa kapitán mylí a černosi vyvedli naozaj nejaké svinstvo?

Zahrmeli kopytá cválajúceho koňa... Kým sme sa spamätali, sotva na päťdesiat krokov od nás sa vynoril spoza kopca – vládny komisár!

3

Alfonz bleskove schoval listiny do vrecka.

Oneskoril sa. Vládny komisár čosi postrehol. Zoskočil z koňa a vykročil k nám. Kým sa priblížil, stáli sme všetci traja v strnulom pozore.

Ľavou rukou si pridržiaval na hrudi nezapnutý plášť. Spod neho sa zaligotali zlaté gombíky admirálskej rovnošaty.

– Daj bože, páni legionári, – oslovil nás s radovou iróniou. – Čo som to vyrušil za protištátne rečičky?... Nechcete odpovedať? Dobré vás poznám! Viem, čo je to za spoločnosť predou mnou –

Na sekundu sa prerušil, aby vychutnal naše prekvapenie, a potom bičikom ukázal na nás:

– Klát Hopkins, Niktoš Alfonz a Koleno... Vylodil som sa na chvíľu, aby som na vás pozrel... Ale v tábore vás nebolo... – Zreval na nás: – Čo tu hľadáte?

Niktoš sa vzpriamil:

– Pozbierali sme niekoľkých nemocných, Vaša Excelencia, čo im prišlo zle mimo obvodu tábora.

– Taák... a prečo ste sa ihneď nevrátili do tábora?... Prečo ste dali hlavy dokopy?

– Oddýchli sme si trošku.

– Konšpirovali ste? Hlúpi darebáci, čo sa nazdávajú, že im je vôľa postaviť sa proti svojim veliteľom! Proti zákonu! Spriatelili ste sa s Laméterom, ktorý by chcel utiecť k Fongičanom, aby ich viedol

do boja proti Francúzom.

Mlčali sme.

– Pozrite, – pokračoval už pokojnejšie. – Viem veľmi dobre, že ste odvážni, na všetko odhodlaní chlapi. Viem, že to, čo ste doposiaľ vyviedli, vládze urobiť nanajvýš jeden z tisícich. Škoda vás, chlapi. A vysoko by ste sa dostali, keby ste mi boli verní... Svoj osud máte napokon vo vlastných rukách...

Čakal.

– Nuž teda? Naleteli ste vlastizradcovi. Ale ešte nie je neskoro. Zaiste uvažujete nad nejakou pojašenosťou, ktorá znamená vašu smrť. – Oslovil Alfonza: – Hovorte! Vidí sa mi, že vy ste z nich najmúdrejší.

Nuž v tomto sa teda náhodou mýlil, ačkoľvek sme sa už raz zhovárali.

– Vaša Excelencia! Sme šťastní, ak vám môžeme čímisi poslúžiť. A robíme takto neprestajne.

– Ako tomu mám rozumieť?

– Aj teraz sme odhodlaní kedykoľvek obetovať svoj život za Francúzsko.

– Ej... Skúmali ste tu nejaké listiny.

– Čítal som list od svojej milenky.

– A keby som vám povedal, aby ste mi ho ukázali?

– Vaša Excelencia by si želala, aby som ukázal dôverné riadky dámy? – odvetil Alfonz so zdvorilým, jemným úsmevom.

– Vy nie ste románový hrdina, ale legionár!

– A ako taký, prirodzene, aj gentleman.

– A keby som vám nariadil, aby ste mi tie listiny ukázali?

– Vaša Excelencia chce niečo také rozkazovať? – spýtal sa s očami prižmúrenými, tichučko, s poníženým úsmevom a...

A mne prebehol mráz po chrbte.

Vládny komisár bol vynikajúci znalec ľudí. Vrhol pohľad za svoj chrbát, ani keby ľutoval, že prišiel sem bez sprievodu. Čo sa stane, ak rozkáže, aby Alfonz odovzdal listiny?... Dobre vedel, že by neodovzdal a ani my by sme nedali.

Skúmavo hľadel do troch párov očí. Čo z nich vyčítal, to takto neviem povedať.

– Nuž tak vám nerozkážem, aby ste mi ukázali tie listiny. Nechajte si svoje hlúpe tajnosti. Ale odo dneška si dávajte dobrý

pozor!... A toto si zapamätajte, najmä vy! – ukázal na Alfonza, – vy... vy gentleman...

4

Potom vyskočil na koňa a odcválal.

Zostali sme tam a zhostili sa nás nepríjemné pocity.

– Predovšetkým schovajme mapu a denník.

– A potom sa urýchlene vráťme naspäť, – odvetil Hopkins.

Lenže obával sa vonkoncom zbytočne. Vládny komisár si svoje účty s protivníkmi nevybavoval malicherne prostredníctvom poddôstojníkov.

Počuli sme naraz len z diaľky hrmot a zočili sme, ako sa od brehu odráža motorový čln a ešte aj takto z diaľky sme rozoznali obrovskú, ramenatú postavu v plášti... Vládny komisár sa vracal na krížnik.

Kapitán z tejto scény nepočul nič, nechali sme ho ďalej vo voze. Nemohli sme si dovoliť povedať mu čosi pred chorými

Cesta naspäť po tom prekliatom chodníku bola už horšia. Zvečerilo sa a v húštine sa ligotali mnohé zelenožlté očiská.

– Čo ty na to? – spýtal sa ma Hopkins. – Tento Niktoš je naozaj výnimočný chlapík...

– A ja?

– A ty si hovädo, hohohó...

Čo by som mal odvetiť takémuto nevzdelancovi? Koľko škôl môže mať takýto ksicht?

Dakarskú pekársku dodávku odstavil na tienistom mieste a odišiel ukradnúť pre svojich chorých diétu večeru.

Niktoš sa so mnou rozlúčil, aby nás nevideli spolu.

Potuloval som sa v blízkosti hangára...

Naraz ti len príde za mnou žena v prostých šatách. Ktorási kantínska. Prišlo s nami zo päť kantín a všetky vezú nejaké ženy.

– John... – zašepkala.

Stál som zoči-voči grófke La Rochellovej.

– Drahá, – zašepkal som dojatý, keď som sa konečne zasa zmohol na slovo.

Zviera som jej v dojatí nežnú rúčku.

– Tíško!... – zašepkala. – Pustila som sa kvôli vám do

nebezpečnej hry... A ak to vyjde najavo, tak je to špionáž...

– Ako ste mohli...

– Milujem ťa...

Chcel som ju objať svojim obvyklým, mužným, jemným spôsobom...

– Dajte pozor, – povedala a vyklzla mi z náručia, – tu musíme byť strašne opatrní... Príďte o hodinu k delostreleckej kantíne... Tam, kde stoja tanky...

– Prídem!

Sekunda a už jej niet! Poobzeral som sa. Nik nezočil túto drobnú scénu.

Bože môj! Aká to žena! A ľúbi ma, ľúbi! Ktosi ma drapol.

– Tento list... vy ste ho stratili?

Legijonár číslo 45-t' u 1-vej rotti.

– Áno, to je moje.

Vedel som, kto mi píše. Ale kde je pisateľ a ako sa sem dostal tento list? Nebodaj nás špehoval?

Rozhliadol som sa, ale nikde nič podozrivé, Turecký Sultán nikde...

A v liste stálo toto:

Ti Koleno? ti si hlúpi párnokopitník. Kuón si ti a Já som Nepísal – Že táto žencká je 1-dna preveliká bossorga? a že Ťa vodí za ripák Velice Dávaj Pozor!! Lebo toto je medzinárodná špijónbaba! A tisi medzinárodní smutní kuón a šecko podobné. Dobredávajpozorr XXX Ideš, a keď ti ideš, ne...

Nevecgdo!!!

Kde sa skrýva tento zbojník? Čo môže takýto chasník vedieť o tom, že žena sa oddá tomu, kto jej prejde cez rozum a ani sa na jeho tajnosti nespytuje, aby sa nestal labuťou? Ale čo môže vedieť taký Turecký Sultán o ženách? Koľko toho mohol prečítať za života? Keby som ho niekde zdrapil, zaškrťím ho, to je už isté!

– Čo sa tu obzeráš?

Oslovil ma Niktoš a za chrbtom mu stál Mazzea s citrónovým ksichtom. Zdá sa, že títo sa trošku skamarátili. Už včera som videl, že spolu jedli. Vidí sa mi, že vďaka mojej indiskrétnosti vzniká medzi nimi priateľské puto. Predsa mi len uveril, že jeho brata

nezavraždil Alfonz.

A teraz si necháva rásť bradu. A akú hustú! Žltohubý si už po dva dni neholí papuľu, len fúzy.

Ale čo má spoločné ochlpenie s krvnou pomstou?

Niktoš mu podal ruku, rozlúčili sa a kývol mi, aby som šiel s ním.

– Ste zadobre s Citrónom? – pýtam sa.

– Áno. Niekedy je celkom dobré, ak ti huba chodí. Lenže teraz mám čosi dôležitejšie: mali by sme sa stretnúť s Klátom alebo s kapitánom, aby sme si rozdelili kópie.

– Ale kde ich nájdeme?

– To by som aj ja rád vedieť.

Pri voze je všade ticho. Ideme ku guľometčíkom, k Sudáncom, do všetkých piatich kantín. Nikde nič.

– Poďme k tankom, – navrhol som. Už by bol najvyšší čas, aby som sa vybral na rande, lenže o tom musím pred svojím priateľom pomlčať.

– Tam nemôže byť. Ku každému sú pridelení štyria-piati tankisti a potom sú tam aj technici, ktorí sa všetci navzájom dobre poznajú. No, pozrieť sa ta môžeme.

Tanky parkovali ďalej za táborom, na neúrodnej pobrežnej ploche. Vojaci v montérkach práve večerali.

– Nuž v týchto končinách nebudú, – usúdili sme.

– Haló!

Obzreli sme sa. Z veže tanku, čo parkoval vedľa nás, vyhládla zamastená, čudesne známa hlava.

– Čo tu ložíte, há? – zreval na nás kaprál v montérkach.

Klát Hopkins! Nuž ale tento chlap je svetovým rekordérom bezočivosti v olovenej váhe.

– Už tu hodinu trčím, čakám, kedy vystriedate a vy sa tu flákate? Čo je tu, rekreačné stredisko, promenáda? Boha vášho!

Preklínal, len tak hrmelo. Lenže medzitým sme sa dozvedeli, že sme technici, čo sa hlásia u pána kaprála na vystriedanie.

Chlapi pri táboráku spievali a nestarali sa do nás.

– Pán desiatnik, hlásim, dvaja legionári k tankom na rozkaz, – odvetil Niktoš.

Vyskočili sme na tank, vliezli do veže a ja som za sebou stiahol poklop.

Cvaknutie. Klát zažal svetlo.

Pekný, moderný tank s rýchlopalným delom ráže 75 mm. Štyria chlapi sa tu majú celkom pohodlne. Pretože kapitán, prirodzene, sedel vnútri.

– A toto bola teda tiež pekná práca, – pochvaloval si Hopkins. – Tankistov som vďaka svojej kaprárskej hodnosti poslal dopredu, aby na dvadsať kilometrov odtiaľto vybudovali pozorovacie postavenie a skúmali prales reflektormi. Vzali si aj stravu. Tí sa za tri dni veru nevrátia.

– A keby prišiel veliaci dôstojník?

– Ten veru nepríde. Je v nemocnici.

– A kto tu teraz velí?

– Ja, – odvetil Hopkins a čudoval sa, pretože otázka sa mu videla prinajmenšom naivná.

– Kamarát! To je už kariéra!

– Chlapci, – ozval sa kapitán. – O polnoci vyrazím.

– Nech sa páči!

Niktoš mu odovzdal mapu a denník aj s kópiami.

– Urobili ste si kópie?

– Áno. Škoda každej sekundy.

Kapitán zdĺhavo hľadel na originál a na kópie, potom sa zadíval na Alfonza.

– Máte vzdelanie?

– Chodil som do nejakých škôl... Nazdávam sa, že by sme mali náš rozhovor skrátiť. Nie je vylúčené, že nás už hľadajú. Čiže – my vyrazíme zajtra po vašich stopách. Kde sa stretneme?

– Nikde. Pôjdete podľa mapy do fonginského hlavného mesta, do Tamaragdy. Dovtedy... buď rozlúštim celú záhadu a pokojne sa všetci vrátíme, alebo sa už nestretneme... Prihlásim sa na vojenskom súde. Tým azda uľahčím Kvastičovi, ktorý medzičasom dostal desať rokov. Keby vás chytili bezo mňa, tak ste iba zbehnutí legionári, ak so mnou, tak ste vlastizradcovia. A týmto by som poradu aj skončil.

Kapitán si s nami potriasol ruky.

– Viem, – povedal, – že to nerobíte iba kvôli tej diamantovej bani, ale trochu aj kvôli mne a kvôli dobrej veci... vďaka vám...

Boli sme dojatí a zberali sme sa, no Klát zreval:

– Nechytajte zábradlie!... Hovädá... Celú hodinu som to čistil!

DVANÁSTA KAPITOLA

Mapa prehovori

1

...Grófka ma prijala za kantínu, v izbe, ktorú podľa pomerov v džungli môžeme nazvať prepychovou. Objala ma a privinula k sebe.

– Oh, John! Kde si bol tak dlho? Tak som ťa čakala...

– Chápem... Nuž bol som s priateľmi...

Smutne sklonila hlavu.

– Odpusť, John... že som sa ťa opovážila spýtať... Nechcem poznať tvoje tajnosti, iba ak ma raz opäť budeš považovať za hodnú svojej dôvery... a aby som ti smela pomáhať... ak mi raz uveríš...

V očiach sa jej zaligotali slzy. Dojala ma až po samé srdce. Podľa slov duchovného v jednej škandinávskej väznici sú oči zrkadlom duše.

A tieto oči odzrkadľovali číru a čistú lásku.

– Vidíš, John, – ozvala sa neskoršie, – teraz sa cítim tak, ako keby môj život nebol stál doposiaľ za nič, kým som ťa nespoznala...

Tomuto som musel uveriť.

– Počúvaj, grófka. Ak som ti doposiaľ neveril a ak som sa choval zdržanlivo... nuž príčinu poznáš. Lenže dnes už viem, že ma miluješ, že nemôžeš bezo mňa žiť...

– Oh, ako ty do mňa vidíš... – šepkala. – Dovoľ, aby som ti bola nápomocná!

– Žiaľ, veľa mi toho už nepomôžeš. Totiž v dohladnom čase zbehnem...

– Vezmi ma so sebou!

– Nedá sa. Odchádzam na veľmi nebezpečnú cestu... Ale keď sa vrátim, tak nás už nič od seba neodlúči.

– Zutekáš s mojím... mojím bývalým manželom? Pretože – aby si vedel – kapitán Laméter bol kedysi mojím mužom!

A už mi zverila aj svoje najväčšie tajomstvo. Čo iné môže toto byť, ak nie láska?

– Vedel som to, drahá. Kapitán sa mi stal dobrým priateľom.

– Naozaj?

– Áno. Vidí, že patrí do lepších kruhov. A aj sa mi zmienil o

tebe.

Tvár sa jej trošku strhla.

– Čo také?

– Nič dobré... – bol som v pomykove. – Tvrdil, že nie si domácky založená a podobné.

– Nenávidel ma, lebo som ho nemilovala... Oh, John! Zutekáš spolu s ním?

– Nie. On už odišiel. Ja idem s našimi chalanmi.

Úprimne som jej všetko rozpovedal. Aby už nebolo medzi nami tajností a priehrad!

– Si skutočný hrdina, John!

Nádherné stretnutie prerušila poľnica, čo zvolávala na nástup. Ešte niekoľko divokých bozkov a bežal som.

Nastúpili sme na betónovú plochu letiska. Vedľa veliteľa práporu námorný dôstojník a Potrien.

Námorný dôstojník číta z papierika:

– Legionárov číslo deväť, štyridsaťpäť a sedemdesiatsedem z prvej roty odvelil vládny komisár k osobným službám na krížnik.

Bum!

Teraz už nebude zo zbehnutia nič. Z bojovej lode to totiž nejde tak ľahko. Štyridsaťpäťka, to je moja maličkosť, deviatka je Niktoš a číslo 77 viselo na Klátovej blúze pri poslednom pamätnom stretnutí s vládny komisárom.

Potrien zavelil:

– Deviatka, štyridsaťpäťka, sedemdesiatsedmička... A moi!

Ticho.

– No, čo bude?

Jeden z poddôstojníkov zreve:

– Legionára číslo sedemdesiatsedem nemáme. Ani sedemdesiatku nie.

– Čože? – Kapitán, veliteľ nášho práporu, hľadá na námorného dôstojníka v údive. A ten pokrčí plecom.

– Oznamíme Jeho Excelencii pánu admirálovi, že tu čosi nehrá, – rozhodol sa kapitán napokon. – Rompez.

Rady sa rozplynú. Dôstojníci bežia do stanu spojárov. Námorný dôstojník nejde s nimi. Prechádza sa.

V tej chvíli podíde ku mne akýsi černocho.

Posiela ho kantínsky.

List. A zasa tento hlúpy Sultán.

Veliká chiba, žeti píšem. Lebo opakujem, žesiti velikí kuoň. Bossoirga? ukradla odteba papijere. A šecker zradí, čo odteba vije. Pucujte odtijalto, friško, Aj Niktoš Alfonc aj ti.

*Abis vedel kdo:
Dureckí Zultán ti chmulo*

Zmeravel som. Ruka vo vrecku... mapa chýba... denník!...
Moja kópia.

Niktoš Alfonz prečítal list ponad moje plece. Potom pozrel na mňa.

A ja na svoje baganče.

– Teraz chod' a získaj naspät' tie listiny... Zaslúžil by si si, aby som ťa odstrelil ako psa...

Bez slova som vykročil.

Zaliala ma chladná, bezcitná vlna pokoja. Myslím, že som kráčal ani stroj.

Vedel som, ako si mám počínať. Podišiel som k drevenej búde za kantínou. Už som chcel vkročiť, keď som naraz začul hlasy.

Cez škáry dosák, zbitých z debien, hľadel som jej do izby.

Námorný dôstojník stál pred grófkou. Stáli zoči-voči celkom blízko a tíško sa zhovárali. Ale zato som počul každé slovo:

– Neuveriteľné... – zasipel dôstojník.

– Je to tak. Veď viete, Higgins, že vás neoklamem. Viem dokázať, že generálmajor La Rouban vydal Laméterovi, poťažne jeho komplicom, vojenské tajomstvá.

– Viete veľmi dobre, že Jeho Excelencia je v zásade protivníkom pána generálmajora, ale zároveň si ho aj veľmi váži a ak ho prekvapíte takýmto podozrením...

– Nijaké podozrenie! Dôkazy mám v rukách. Mapu a denník stotníka Mandera uschoval generálmajor: je to tak?

– Presne.

– Nuž teda – mapa s vojenskými značkami a štábnymi poznámkami je u mňa. Získala som ju od toho vojaka, o ktorom aj jeho Excelencia vie, že je Laméterov komplic.

– Vylúčené... Generálmajor La Rauban je rozumný vojak...

– Tu to mám. A keďže generálmajor neoznámil krádež, je jasné,

že kryje svojou autoritou celú záležitosť.

– Sem to dajte... ihneď...

– Nedám. Iba osobne admirálovi. A viem aj to, že Laméter dnešnej noci vyrázil a je na ceste do Fongi.

– A... bol... tu?

– Tu bol! Skrýval sa vo Fort St. Thérése a odtiaľ sa dostal až sem. Ten poloblbný opičiak mi všetko vyštetotal.

...Aby som citoval svojich obľúbených klasikov: zrútil sa vo mne celý svet.

– Prečo si neželáte aby som to ohlásil ja?

– Pretože chcem o čosi požiadať. Prísľub a papier od vládneho komisára, že smiem kedykoľvek zastreliť ktoréhokoľvek spomedzi tých štyroch, ak ich stretnem.

Zachvel som sa... Za akým anjelským výzorom sa skrýva táto ohavná kreácia matky prírody! Dôstojník objal túto ženu, čo sa tak chvela zlosťou.

– Aká ste nemilosrdná, pomstychtivá... A predsa vás milujem...

– Trpezlivosť, Higgins! – povedala a vyšmykla sa mu z rúk. – Aj náš čas čoskoro nadíde. Ak vládny komisár zvíťazí a Rouban padne, potom... nuž potom môžeme dosiahnuť všetko... Na

Laméterovo miesto vymenujú vás... a budete kapitánom... a dostanete veľa... veľa peňazí

– A dovtedy... – skríkol námorný dôstojník zlostne, – budete koketoval s každým ozembuchom.

– Ale... že sem-tam sa na kohosi usmejem?... Nuž a či napríklad dôstojníci tajnej služby sa nepretvarujú a neprevliekajú?

Aká to herečka. Že úsmevy! Horúce bozky to boli, prosím pekne! A aké!

– Ak sa vládny komisár dozvie, že legionára číslo sedemdesiatsedem niet, vyloďí sa určite osobne. A potom mu všetko ohlásim. Len si dajte pozor...

– Len sa nestrachujte, Higgins. Ani Potemkina nikdy nechytia, lebo už nežije.

– Potemkin... áno... – odvetil dôstojník a z chuti sa zasmial. – Predovšetkým by mali potrestať jeho. Cestou vás uvidím?

– V misii oproti ostrovu Santa Isabella. O dva týždne... Tam sa stretnem s jedným... Ak to bude možné, príd'te aj vy...

Ešte bozk a dôstojník odchádzal.

Mal som už iba toľko času, aby som sa schoval za otvorené dvere. Kto je ten Potemkin? Vinník?...

Higgins sa rýchlo stratil. Pozrel som cez škáru. Tá ženská stála nehybne a hľadela pred seba, obe päsťe pritisnuté k hrudi.

Tvár mala hroznú. Po kráse ani stopy. Nenávisť, pomstychtivosť, diabolská radosť z krvi.

Rýchlo som vkročil.

– Dobrý večer, drahá grófká... – zašepkal som a neviem, ako vyzerala moja tvár, pretože bosorka ustúpila a vyvalila oči od strachu.

Odborným hmatom som ju chytil za krk, za ten nádherný, jemný, hladký, biely krk.

– Kričať nebudete, lebo bude zle.

Ani nemukla.

Vyťahol som revolver a hlaveň som jej priložil k spánku.

– Teraz napočítam do troch... – oznámil som veľmi pokojne. – Ak mi dovtedy nevydáte mapa a denník, rozstrelím vám lebku. Nech mi pánboh pomáha. Raz...

Nevyhrážal som sa. Hovoril som ticho, slabikujúc temer pošepky, a predsa, ako sa spoza pištole na mňa zahľadela, vidím, že jej tvár

spopolavela od strachu.

– ... Dva...

Vedel som, že pri trojke potiahnem kohútik pokojne a bez rozmýšľania. Lenže to vedela aj ona...

– Vrátim... – zašepkala. – Tam v zásuvke...

– Povedzte pravdu, pretože viacej otázok niet, ale ani počítat' viacej nebudem, a keby bola zásuvka prázdna...

– Tak potom nate... vy diabol... – zasyčala a oba listiny vytiahla spoza šiat.

– A teraz sa obráťte tvárou k stene... Napočítajte do päťdesiat...

Ak sa pohnete skôr...

Obrátila sa. Rýchlo, temer radostne. Čosi už opäť chystala.

Lenže vo chvíli, keď sa mi obrátila chrbtom, švihol som ju po lebke pažbou, ale tak, že v tej sekunde odpadla na hlinenú podlahu.

Čože?

No áno. Ženu som ovalil po hlave. Po prvý raz v živote. Lenže táto žena nenáležala k slabému pohlaviu. Bola mocnejšia a nebezpečnejšia než sto chlapov a najmenšie ohľady by stáli život mnohých ľudí a česť ctihodného, vynikajúceho generálmajora.

Rýchlo som vybehol...

– Pssst...

Po boku sa mi zjavil Alfonz.

– Pod'me, – zavrčal som. – Baba všetko rozpovedala dôstojníkovi... Vládny komisár o chvíľku príde z krížnika... a potom nám je amen!

– Listiny?

– U mňa!

Teraz sa k nám pripojil zavalitý tieň.

– Hore hlavy... nijaká chyba, – šepkal a dychčal, ani keby prišiel zd'aleka. – Pod'te so mnou obaja.

– Traja pôjdeme.

– Kto je ten tretí?

– Mazzea... – zašepkal ktosi v našej blízkosti.

– Hm... No, teraz je už všetko jedno... nijaká chyba, pod'te za mnou, – dychčal Hopkins. – Len aby sme niekoľkých vojakov nechali aj tu.

Šli sme mu v päťách. Ešte niekoľko stromov a už sme na pobreží.

– Pozor...

Mesiac jasne svietil. Stiahli sme sa do tieňa. Na bielučkom ligotavom mori práve pristával pri brehu motorový čln a jeho stopa sa striebrišto penila od krížnika.

Postava vládneho komisára vynikala nad ostatnými, čo v ňom sedeli, okrem neho ešte dvaja dôstojníci. A motorový čln nestihli ešte ani priviazať k brehu, keď vládny komisár už vyskočil na breh. Zdal sa byť veľmi zachmúrený. Vykročil náhlivo k táboru, v jeho pätách dôstojníci a vzadu poddôstojník-mechanik.

– Vpred!

Klát už v nasledujúcej minúte sedel v člne. Seknutie... Kým sme nasadli, čln sa už voľne kolísal, motor zavrčal a už sme aj vyrazili...

Plnou rýchlosťou sme sa hnali v tieni pri pobreží...

– Teraz pôjdu najprv vysnoriť, komu patrí číslo sedemdesiatsedem... – vetil Hopkins. – O takú polhodinku nás začnú naháňať na pobreží a smerom k džungli, kde by nás aj lapili, keby sme nešli týmto smerom. Lenže takto nám zachytia stopu až vtedy, keď sa bude chcieť vládny komisár vrátiť a bude sa zháňať po svojom člne. Dovtedy bude už polnoc...

– No a benzín? – pýtal sa Niktoš.

– Bude. Až dobehneme k tamtým chlebovníkom za zálivom, natankujeme... Hore hlavy, chalani, všetko v poriadku a na konci tohto všetkého si ukrutne vypijeme a potom si zaspievame.

– Ak nás začnú prenasledovať krížnikom, tak im neutečieme, – ozval sa muž, čo mal hlavu sťa citrón.

– Dúfajme, že do polnoci nikomu nezíde na um zháňať motorový čln.

Mazzea vyzeral naozaj čudne. Narástla mu brada a keďže si do nej pod perami naholil dva zárezy, vyzerala jeho drobná, tvrdá tvár strašidelné melancholicky a smutne.

Dlho sme sa viezli bez prekážok, čosi vyše pol druhej hodiny. Lenže potom sme zbadali, že z krížnika vystrelili raketu.

– Hopla, – skríkol Hopkins. – Konečne prišli už na to so svojimi premúdrelými hlavami, že im chýba inventárny kus.

Ešte trošku zvýšil rýchlosť, pokiaľ sa, pravda, dalo. Mesiac sa stratil, more zahalila nočná temnota a palmy na brehu sa zliali do hustého, jednoliateho tieňa.

Zapáchajúce, slizké výpary pokrývali našu pokožku mokrou vrstvou. Bola to tiesnivá africká noc. Sedeli sme v malom

motorovom člne úplne ohlúpnutí a hľadeli do diaľky, kde sa rozsvietili reflektory na krížniku, čo sa vydal po našich stopách.

Záliv je už za nami a ani keby sme videli tieň chlebovníkov. Motor už škaredo zadrhával... Míňa sa benzín.

– Pozor!... – povedal Klát. – Tankujeme!...

Motor sa zastavil, čln sa pomaly prišmykol k brehu a narazil čelom na piesok.

Prvý vyskočil Niktoš a vykročil na chodník medzi chlebovníkmi. Skríkol. Aj mne sa zachvela brada, keď som k nemu priskočil.

Na chodníku stál tank.

– Povedal som, že keď sa minie benzín, natankujeme.

– Ale ako sa sem tento tank... dostal?

– Ukradol som ho. No poďme, nastúpme...

Naskakovali sme na plošinu a do veže s úctivými myšlienkami. Klát je predsa len kus chlapa a organizátora.

Tank stredného typu výborne bežal po úzkej lesnej ceste.

– A teraz nám povedz, čo sa odohralo, – obrátil sa na mňa Alfonz.

Rozpovedal som, čo som vyrozumel z rozhovoru grófkky s námorným dôstojníkom.

– Aj ten Higgins je do toho zapletený, – vravel som. – Musí mať čosi za ušami. A spomenuli aj akéhosi druhého, ktorý je taktiež vinný, ale už nežije.

– Ako sa volá?

– Pomedlin... nie, Rodevrin... – nijako som si nemohol spomenúť meno. – Vraveli, že vinníkom je on, lenže ho už nemožno chytiť, lebo je dávno mŕtvy.

– Hrom aj do tvojej sprostej hlavy, – nadával Niktoš. Ačkoľvek o mne naozaj nemôže nik povedať, že by som bol hlúpy.

A potom som napriek nervozite, vzrušeniu, prenasledovaniu a nebezpečenstvu zaspal. A ako sa neskoršie ukázalo, veru aj ostatní. Pred svitaním nás zobudil obrovský náraz, navalili sme sa jeden na druhého a zistili sme, že aj Hopkins zaspal.

Bohužiaľ, za volantom.

TRINÁSTA KAPITOLA

1

Tam, kde sme tank opustili, začalo sa okolie Senegalu rozbahňovať a nemuseli sme sa obávať prenasledovateľov.

Výstroja, potravín, nápojov a iného sme mali nadostač. Hopkins nakradol pre nás čudné zásoby a uschoval ich v tanku.

Iba krajina bola nesmierne divoká a nepriateľská. Tadiaľto chodia ľudia zriedkakedy.

A ešte je pred nami hustá, močaristá rovina, ktorou sa musíme prebrodiť smerom na juhovýchod, k Senegalu.

Naposledy sme sa utáborili pri vode.

Klát pozdvihol k očiam d'alekohľad kapitána ženijného práporu a zadíval sa do diaľky.

– Tam je akási budova.

– Akiste to bude tá opustená misijná stanica, o ktorej sa zmienila grófka.

– Pravdepodobne. A ostrov naproti je Santa Isabella.

Ďalej sme kráčali mlčky a ani sme na ten pústy ostrov nepozreli. K batožine by sa bol zišiel nejaký oslík, ale Hopkins nám ho nezaobstaral. Vyrazili sme do džungle. Z mokrej pôdy sa valili hlísty, plazy, červíky, pijavice a vzduch bol horúci i mokrý zároveň. Neprestajne sme sa krmili chinínom, no kosti ma napriek tomu ustavične boleli, pichalo ma v očiach a srdce skôr poskakovalo, ako pracovalo. Po nociach k nám doliehalo čudné, vzdialené bubnovanie...

– A toto je čo? spýtal sa Hopkins.

– Zoskupujú sa práve tak ako európske vojská. Zháňajú zo všetkých strán Fongičanov a spríbuznených černochoch, aby sa pripravili na vojnu.

– Vojna... – zahundral som. – Ak sme sa oneskorili a vojna vypukne, ešte kým sme na ceste, potom zbytočne hľadáme baňu... márne ideme lúštiť záhadu.

– Si ty len hovädo, hore hlavu! – zreval Hopkins a hrýzol cigary nadporučika delostreleckej batérie. – Vojna nebude, všetko sa objasní, baňa bude naša a kapitán sa ožení. Spime!

Takýto to bol chlapík!

Druhého dňa nad ránom dorazili sme do černošskej dediny.

Vôkol okrúhlych chyží z rafie, čo postavili kvôli vlhkej pôde na stĺpoch, hemžili sa pomalovaní, vytetovaní bojovníci.

Ich náčelník, černoch s neuveriteľne podlhovastou hlavou, vyšiel nám v ústrety. Zhováral sa s nami tou kostrbatou, bezbožnou francúzštinou, ktorej sa naučí každý, čo dlhšie pobýva v Afrike.

– Já čakal vás do mňa.

– Ty vedel, že my prídeš dedina tebe? – pýtal sa Alfonz.

– Biely pán tunáka chodí, do moja chyža dnuká. Vravíš – vás prídeš.

Čiže Laméter tu už bol pred nami.

– Kedy biely pán odídeš tebe dedina preč?

– Od toho išla slnko dolu dvakrát. Ideš so sprievodca do Tamaragda, ku náčelník Fongi jemmu, vyslanec kevolivá vojna.

– Daj sprievodca ty nám, aby aj my do Tamaragda dnuká za biely pán.

Náčelník ochotne súhlasil. Bojovníci nás hrozivo a zlostne obstáli, no neublížili nám ani slovom ani činom.

Vyprázdnil nám najkrajšiu chyžu, hádam náčelníkovu, aby sme si mohli cez noc oddýchnuť. A sľúbili, že nám na druhý deň dajú sprievodcu, aj osla na batožinu.

– Nech ma čert vezme, – vyhlásil Klát Hopkins a zapálil acetylénovú lampu rotmajstra Potriena, – ak nie je hriechom proti ľudom i bohu takýchto krotkých negrov vraždiť.

Konečne sme rozprestrel pred seba denník i mapu, aby sme si upresnili cestu i úlohu.

Denník bol krátky, veď cesta trvala iba niekoľko dní, kým expedícia na čele s lordom Peevbrockom a stotníkom Manderom dorazila do Tamaragdy. Text vyzeral zväčša takto:

Dnes sme prešli cca šestnásť míľ po rovnom, hladkom teréne. Jedného osla pohrýzol had, zdochol a náklad sme museli opäť rozdeliť...

Predpoludním sme preložili filmovacie zariadenie na ľavé boky oslov, aby sa nám nerozpálili kovové súčiastky, pretože slnko praží nezvykle silne. Poobede sme zariadenie preložili opäť na pravé boky

zvierat, aby na ne slnko nepražilo. Preto sme aj prešli dnešného dňa menej... Rieku za našimi chrbtami už nevidieť'...

A napokon:

Došli sme do Tamaragdy, do hlavného mesta. Veľa chatrčí. Miesto dobre poznáme z Peevbrockových fotografií...

A týmto sa záznamy končili.

– Nechápem, aké nádeje má náš kapitán, – povedal som. – Stotník zreteľne píše, že bol v Tamaragde a náčelník Mimbini tvrdí že ho ani len nevidel.

– Prekliata historka, – poznamenal chlap s papuľou ani citrón, ktorého brada ebenovej farby husto narástla, – ešte aj podľa fotografií zistili, že sú v Tamaragde.

– Veď uvidíme, – zavzdychal Niktoš. – Teraz predovšetkým sa vyspíme.

– A hlavy hore, – doložil Klát, dementujúc zároveň vlastné slová pretože hlavu zložil na gumovú podušku vedúceho pechotnej kantíny a ihneď aj chrápal.

3

Aby psi trhali túto krajinu! Z rašelinovitej pôdy sa vyparovala taká vlhkosť a divočinu zvierala taká odporná, mdlá horúčava že sme sa dusili pri dýchaní. A zároveň s nami plávali vo vzduchu milióny moskytov.

No konečne sme dosiahli vo východnom smere zákrutu Senegalu a odtiaľto sme už napreďovali na sever popri toku rieky. Mali sme už aj sprievodcu aj osla.

– Teraz my nám ukážeš chrbát ten rieka a ideš my ta, dnuhá my všetci, – ukazoval domorodec nový smer

– Ale... – odvetil Niktoš podráždene – veď Tamaragda je na druhom brehu.

– Ako ty môžeš mne, dobrý biely môj pán, takto hovoriš... Na druhý breh bývaš len-len zlý duch, mnoho-mnogo zlý duch. Aj mu my tak hovoriš Prekliate pobrežie. Lesy a močiare, had, krokodíl a mnoho-mnogo čert... Bušmani trpaslíci... tí ani nebyť človeky lež

opice sebe...

– Vravíš, že náprotivné pobrežie je... neobývané? – zvolal Alfonz a ešte nikdy som ho nevidel takého vzrušeného.

– Celé tak... Medzi dve rieka vždycky povodeň, vlhko...

Nikoš sa zamyslel.

– Dobre. A teraz počúvaj, Mazzea! Ty odídeš s týmto k bojovníkom do Tamaragdy. Odnesieš Laméterovi list!

– Čo sa stalo?

– Nazdávam sa, že som našiel stopu po zmiznutej expedícii!

4

– Rozlúštil si záhadu?

– To nie. Lenže isté je, že tí ľudia nešli smerom do Tamaragdy, lež prešli na druhý breh Senegalu. – A obrátil sa opäť k domorodcovi. – Si presvedčený o tom, že na druhom brehu niet černošskej osady?

– Pán môj, tu seba bývali všetci moji predok... Medzi dve rieka je jeden pobrežie a to je ten prekliate...

– Hovoríš o Senegale a o Gambii?

– Vy tomu takto hovoríš. My vieš, že ten pobrežie zavreli sebe zlí duch-duch a zlí čert-čert.

Nikoš narýchlo čosi písal. Potom odovzdal list Mazzeovi.

– Ponáhľaj sa. – A oslovil černocho: – V tomto papierovom čare je sebe napísaný život mnoho-mnoho černochoy. Keď ty a on seba nezmeškáte do Tamaragda dnuhá, tak oblak smrti odísť seba z vašej oblohy. Vieš, že prídeš mnoho-mnoho vojak.

– Vieš ja, dobrý biely pán, a budeš veľmi mnoho utekať.

– Kde môžem ja seba prejsť cez vodu Senegal dnuhá skrz?

– Tam vyššie, nemusíš seba ideš do zmrknutia a nájdeš úzky zákrut, cez ktorý seba sú kmene stromy...

Mazzea odložil list a podľa svojho mlčanlivého, ľahostajného zvyku sledoval černocho. Na nič sa nepýtal. Aj Nikoš sa pohol, no Hopkins ho strhol.

– Hej, pán šéf! Azda by si nám povedal, čo sa stalo s expedíciou!

– Stalo sa s nimi to, čo by sa s nimi stalo, keby sa dostali do tvojich rúk.

– Ukradli ich? – zľakol sa Klát.

– Nuž ale čo spôsobilo túto náhlu zmenu? Z čoho usudzujes, že sú na druhom brehu? – spytoval som sa.

– Je to natoľko jednoduché, že nechápem vojenských odborníkov... Pozrite – Zalistoval v Manderovom denníku a čítal: – „Predpoludním sme preložili filmovacie zariadenie na ľavé boky oslov... slnko praží nezvyklé silne... Poobede sme zariadenie preložili opäť na pravé boky zvierat...“ Chápete, chlapci?: „Rieku za našimi chrbtami už nevidieť...“

– Nie – odvetili sme naraz.

– Hoci je to nesmierne jednoduché. Nemohli ísť smerom k Tamaragde, lebo podľa denníka rieku mali za chrbtami. Ak idú správnym smerom, tak potom im slnko nebude svietiť predpoludním z pravej strany. Ale na nich svietilo predpoludním z pravej strany, veď museli citlivé prístroje preložiť na ľavé boky zvierat! Poobede dostávali slnko zľava a preložili náklad na pravé boky oslov. Ak rieku mali za chrbtami a slnko dostávali predpoludním z pravého, poobede z ľavého boku, tak potom mohli byť iba na náprotivnom brehu.

Tváre sa nám predĺžili.

– Teraz je predpoludnie. Ak sa postavíš chrbtom k rieke, praží na teba slnko z ľavej strany. Čiže týmto smerom ísť nemohli, lež opačne, na druhom brehu, kde dostávali slnko sprava, ako to aj Mander vo svojom denníku napísal.

– To je hlavička! – skríkol Klát.

– Lenže ktosi ich musel viesť falošným smerom, – povedal som – taktiež geniálne,

– Tak je to, – prisvedčil Niktoš. – Mander je nevinný, denník to dokazuje. Lenže ten lord Peevbrock... iniciátor celej záležitosti...

– Ten, čo sa stratil na poľovačke! Hádám ten Holanďan Van der Ruffus je dobrotivý a slušný chlap, ale jeho priateľ nemusí byť taký...

– Ale ako sa to všetko odohralo? – rozmýšľa! Klát.

– Isté je, a vieme to od Lamétera, že sa vylodili na začiatku dažďov a že bola veľká hmla.

– Nech je už akokoľvek – poďme!

– Ale teraz už naozaj hlavy hore! – zreval Hopkins.

Preškriabali sme sa cez most... Aký raj je oproti tomuto ten druhý breh! Šmykľavá, vlhká pôda, zápach blízkych močarísk, krokodíly, plazy, žaby...

Namojdušu, *prekliate pobrežie*, správne to ten černoch vavel.

Prezreli sme si mapu.

– Tu je čistinka s tromi platanmi, tu si zriadili zásobáreň číslo jedna. V tom prípade by mala byť oproti zákrute, treba iba na mape zameniť tie dva brehy... – povedal Niktoš.

Kračali sme vzrušene po zákrutu, rovno na juh, kým na mape bol vyznačený smer severný.

Klát, čo nedočkavo vybehol napred skríkol. A naraz sme len stáli všetci tam... Niet pochybností...

Čistinka je pred nami... tri platany... a... a... hrdzavá nádoba, do akej balia v trópech filmy!

Teraz sme už nepochybovali, že sme blízko k rozlúšteniu záhady. Expedícia prešla tadiaľto! Tu sú platany, tu musela byť zásobáreň – a nie na druhom brehu, ako si to všetci mysleli. O tri dni dorazíme na miesto označené červenou bodkou a nápisom Tamaragda.

Ale ako je to možné? Veď Tamaragda je na tamtom brehu, fúru kilometrov odtiaľto...

Hnali sme sa klzkým, ťažkým terénom temer bez oddychu. Hustý a hlučný tropický lejak lial sa nám za krky doslovne celý deň. Voda vytvorila aj na pôde veľké jazierka a všade sa povalovali diabolské krdle všakovakých hadov. Sotva sme vládali sledovať sloní chodník, vyznačený na mape, lebo voda ho takmer celý podomlela.

– Nešiel by som sem znovu ani za celú diamantovú baňu, – zlostil sa Hopkins.

– Hore hlavu! – odvetil Niktoš a smial sa. Pretože tomuto chlapovi neublížil ani dážď, ani blato, ani horúčava, tuším to ani nie je človek ale biely leopard, čo chodí po dvoch nohách.

Na svitali sme dorazili k poslednej vyvýšenine na konci slonieho chodníka.

– Lenže teraz je už isté, že expedícia skutočne nebola vo Fongi.

– Ale potom sa vládnym komisár mylil.

– Áno. A som nesmierne zvedavý, čo povie tento potentát, až mu všetko rozpovieme...

Čosi sa mi zamarilo,

– Čo si to povedal? Opakuj... poslednú vetu...

– Čo som to povedal? ... Potentát... No, mocnár, aby si lepšie rozumel...

– Mám to... Potemkin!

– Čo ti je?

– To je hlavný vinník! To meno som zabudol. Počul som, ako grófka vraví námornému dôstojníkovi Higginsovi: „Vinný je Potemkin, lenže ten už je dávno mŕtvy.“ Niktoš na mňa chvíľu hľadel a potom sa čudne zachoval.

Schmatol ma za blúzu a začal ma triasť, medzitým ml vřavel takéto slová:

– Chmuľo, hovädo, idiot, dobytok... Ty! Ty trubiroh!... Bože môj, prečo dovolíš, aby žili takíto voli...

A odsotil ma.

– Nechápem, prosím ťa... – dychčal som, – toto by si mi mal podrobnejšie vysvetliť...

A vytiahol som nôž.

– Odlož ten nôž, ty kôň, ty tupohlavá ťava! Keby si to bol skôr povedal, dávno sme doma!

– Nuž ale... čo to bolo, kto to bol ten... No vidíš, zasa som to zabudol...

– Potemkin!... Nevieš, kto to bol?

– Revat' zato nemusíš, – ozval sa Hopkins, – ani ja som dotyčného nepoznal.

– Ale veď to bol ruský minister!

– Tak potom ani neviem, ako som ho mal poznať. Pretože tohto leta ruskí ministri do oranských krčiem nechodili.

– Lenže tento je slávny! Vyčaril z ničoho celé dediny, len kvôli cárovnej, nejestvujúce, kvitnúce obce, ako v divadle. Všetko to bol iba náter a kulisy. Bol to svojho času svetový podvod.

– Nevedel som o tom, – odvetil som smutne. – Lenže po niekoľko dní sa mi nedostali do rúk nijaké noviny.

– Poďme, – skríkol vzrušene.

Schytil sa a vybehol na kopec. A ako sme tam na svitaní stáli, nazdávam sa, že všetci traja sme hľadelí dolu s pocitom víťazstva...

Pod nami bola dedina, dobre známa zo stotníkových fotografií. Uprostred obrovská stavba na koloch, so špicatou kupolou ani pagoda.

Tamaragda!

Na chvíľku som si pomyslel, že teraz zošaliam...

Niktoš si ušúl'al cigaretu a zapálil si.

– Teraz už chápeš? Vinný je Potemkin, lebo nápad pochádza od neho: vybudovať nejestvujúcu dedinu presne takú, ako je originál...

– Číže toto?

– Toto je presná kópia Tamaragdy, ktorú tu postavili nejakí darebáci! Potemkinovská dedina.

6

Teda nebolo to v mojich očiach celkom jasné. Ak totiž ten ruský minister zomrel dávnejšie, ako mohol dať postaviť v týchto končinách dedinu?

A vôbec:

Aké záujmy má Rusko v povodí Senegalu?

Videl som, že aj Hopkinsa zhrýzajú tieto problémy. Pozrel aj na mňa a mlčky pokrčil plecami. Ale vypytať sme sa už nechceli, lebo Niktoš by hádam zasa vrieskal, a tomu sme sa chceli vyhnúť.

– A čo teraz? – spýtal sa Klát.

– Zájdem rovno do dediny. Povieme, že sme zbehnutí legionári a nebudeme sa naoko starať o nič, – povedal Alfonz.

Dobrý plán to bol. Náhlili sme sa k dedine. Akýsi tučný, polonahý černocho nás zočil prvý, začal mlátiť do gongu, načo sa zbehlo ešte niekoľko domorodcov a zízali na nás. Tučniak sa nám dôstojne vybral oproti.

– Čo tu hľadáte, bieli vojaci? – spýtal sa.

– Ty si náčelníkom tejto dediny?

– Nie... ja som iba prokurista. Šéf sedí v tamtej veľkej búde.

Čože?... Počuli ste už čosi podobné? Černošský kmeň a nahý prokurista?

– Čože si ty, oh, tučný čierny človeče?

– Prokurista, pane. A toto tu nie je kmeň, lež firma. Nový vynález. A ja som tu prokurista.

– A ktože sú hentí, čo polonahí poskakujú vôkol nás?

– To sú naši akcionári, pane.

Ako keby sa nám bola trochu hlava zakrútila. Niktoš hojne žmurkal.

– Povedzže nám, oh, prokurista, – ozval sa napokon, – čo je to za firmu?

– Ústavná, kráľovská účastinárska spoločnosť, pane... taká, ako nejaký štát, lenže platí dividendy a nikto nemusí pracovať...

– Radi by sme si u vás oddýchli.

– Oddychovať môžeš, pane. Len pracovať nie.

– Prečo?

– Kvôli Stanovám. U nás rozkazujú Stanovy.

– Kto vám ich napísal?

– Stanovy nie sú napísané. Máme osobné Stanovy, čiže veľkého šéfa a musíte si s ním prehovoriť.

– Zaved' nás k nemu, pán prokurista. Dúfajme, že nás uvíta srdečne.

– Otázka je, či ste priniesli maľované čaro, ktorého meno je: žolíkové karty.

– Čože?

– Pretože veľký šéf, menom Stanovy, by si želal takéto a vždy preklína a niekedy nakope dozornú radu.

Ukázal nám niekoľkých smutných černochovo, ktorí previnilo kývali hlavami.

– Nuž zaved' nás, prosím ťa, k veľkému šéfovi, ačkoľvek čaro menom žolíkové karty sme nepriniesli.

– Ale toto nevidel ani môj dedo, – dychčal Klát Hopkins cestou. – Akciová spoločnosť naháčov...

A medzitým nakopal niekoľkých členov dozornej rady, lebo sa očividne začali priateľiť s našou batožinou.

Došli sme pred veľkú chalupu. Prokurista vkročil doň a my sme ho čakali.

– Veľký šéf vás očakáva. – Vošli sme dnu.

Uprostred búdy stál beloch v neveriteľne dotrhanej košeli, v špinavých rajtkách, na hlave s tropickou prilbou.

– Prepáčte, pán kráľ, – oslovil ho Alfonz. – Prosíme o vašu ochranu a chceli by sme si oddýchnuť.

– Budete oddychovať. Dlho! Pán prokurista! Títo traja muži sú našimi nepriateľmi. Dajte všetkých ad acta!

Siahli sme po svojich zbraniach, ale už bolo neskoro. Všetci členovia dozornej rady, prokurista, napokon aj duševne choré Stanovy namierili na nás pištole.

– Odzbrojiť, poviazať... Už sme vás dávno čakali. Vedeli sme, že prídete a ráno, až sa dostaví disponent účastinárskej spoločnosti, zaknihujeme vás do položky strát... Doneste piť!...

Zhlboka zavzdychal, sňal z hlboko vpadnutého, tmavého oka monokel a pretrel si oko... Z jeho žltkastej, ligotavej tváre hľadeli do prázdna nevidomé, sivé oči.

Protirečiť by bolo bývalo márne. Odzbrojili a poviazali nás a potom nás hnali medzi sebou.

– Ste banda vrahov?

– Nie, pane, – švitoril prokurista zvesela, – u nás ide všetko úradne, všetko čo najprísnejšie úradne. Naškriabeme vás ako príjem na tovarový stĺp a ráno, až vás zabijeme, prevedieme vás na pokladničný stĺp. To je veľké čaro podvojného účtovníctva. Pretože súvahy sú veľmi časté a ak nie je bilancia správna, veľký šéf nakope administratívny výbor...

– Hej? A prečo treba čakať s našou popravou do rána?

– Pretože disponent príde z bane až ráno. Oh, to je veľmi nemilosrdný človek a dá vás mučiť, aby ste mu všeličo rozpovedali. A potom vás postrieľame a vyrabujeme... – chválil sa s úsmevom a hrdo.

Príjemní ľudkovia. Lenže naše nádeje ešte nie sú na konci. Dovtedy sa hádam kapitán Laméter dostaví sem s kmeňom Fongi, ak si Mazzea a sprievodca dali záležať a poponáhľajú sa.

Doviedli nás pred doštenú búdu, vôkol ktorej stáli štyria ozbrojenci.

Prokurista otvoril dvere a my sme vošli do chajdy.

Na stole horel knôt zastoknutý do loja.

– Víтам vás, priatelia! Stáli sme ani obarení.

Za stolom sedel poviazaný kapitán Laméter.

7

Dvere sa zatvorili.

– Len si posadajte, chlapci, – ozval sa opäť Laméter. – Nazdávam sa, že bola škoda sa namáhať.

– Ako... ako ste sa sem dostali?... – spýtal sa Niktoš.

– Tuším tak, ako aj vy. Cestou ma prepadli, zviazali a dovliekli sem...

Sedeli sme posmutnelí... Ved' padla aj naša posledná nádej.

– Mýlite sa, pán kapitán, – ozval sa Alfonz. – My sme sem prišli podľa mapy.

A rozpovedal mu náš objav.

– Aké je to všetko jednoduché, a predsa na to nik neprišiel. Na to môžete byť naozaj hrdý, – poznamenal Laméter.

– Zdá sa mi, že lord Peevbrock zošalel a že zločinci zneužili jeho velikášstvo... – usúdil Niktoš.

– Ale prečo? – zvolal Klát. – Prečo to všetko?

– Je jasné, že diamantové bane sú kdesi nablízku, a preto to všetko zahráli.

Mlčali sme. Steny horúcej, mokrej búdy sálali ustavične kvapkajúcu paru z lejaka, čo vonku ešte stále lomozil. Háved' sa po nás len tak hemžila.

– Spáľme predovšetkým mapu a všetko, čo by mohlo Roubana kompromitovať.

Spálili sme nad praskajúcim knôtom všetky spisy. Drobnú chajdu naplnil štiplavý dym, ktorý sa v dusivej horúčave iba ťažko rozplýval. Všetci sme dýchavične kašľali.

Ale česť generálmajora de La Roubana sme napriek všetkému zachránili.

ŠTRNÁSTA KAPITOLA

Aj blázon sa môže pomýliť

1

Pokiaľ nám všelijaký hmyz dovolil, trošku sme si pospali. A keď po nás prišiel na smrť opitý, nahý člen administratívneho výboru, v prvej chvíli sme ani nevedeli, kde sme.

– Nech sa páči vstávať, – kričal naradostený, – teraz vás pozabíjame... Juj!...

Lenže toto už dopovedal za dvermi, lebo Klát vstával akosi morózne a kopol ho do brucha tak, že odletel zo štyri metre.

– Na! Aby si si zapamätal moju smrť po celý život!

Opäť nás zaviedli do veľkého domu. Lord Peevbrock sedel s

privretými vlečkami ani dáka modla. Večný pot mu vyrážal na prechoravenú tvár v smrteľných ťakoch. Vôkol nás stáli ozbrojení členovia administratívneho výboru. Lordov hlas znel, ani keby prichádzal spoza jeho dlhého čudného nosa a okrem toho aj ňafkal.

– Ako ste sa dostali do hlavného mesta Ústavnej kráľovskej Peevbrockovej diamantovej účastinárskej spoločnosti?

– Pane, sme vojenský zbehovia...

– Stoj! Som lord Peevbrock, náleží mi titul kráľa, pretože som zosobnením Stanov!

Z hlbín tmavej búdy teraz neočakávane vykročil pekný, urastený beloch bielych vlasov, v elegantnom tropickom obleku.

– Van... der... Ruffus... – skríkol prekvapený Laméter.

A naozaj! To je ten Holand'an, ktorého som stretol vtedy, keď som sa zvalil na naleštenej podlahe v Palais de Dance!

– Ticho! – zreval Peevbrock s privretými viečkami. – V prítomnosti Stanov nesmie prehovoriť nik bez dovoľenia. Otváram valné zhromaždenie. – Napil sa. – Program uvedie pán disponent. Predneste svoje návrhy!

– Van der Ruffus! – ozval sa Laméter tvrdo. – Ste skutočný zločinec!

– Ticho! – zreval Peevbrock. – Splňte oprávnené požiadavky riaditeľstva. – Opäť privrel viečka a hlava mu odkväcla malátne nabok.

Bolo to až priveľmi neuveriteľné... Van der Ruffus. Dobrotivý, šialene bohatý Holand'an... Priateľ vládneho komisára, štedrý dobrodinec...

– Nie som zločinec, Laméter, – odvetil tvrdo. – Nie je správne ma urážať. Rád by som vám zachránil život, ale to je možné iba v prípade, ak sa zachováte rozumne.

– Musím najprv vedieť, čo tu hľadáte. Ani život neprijmem od kadekoho!

– Správne. Vezte teda pravdu! Pred rokom som tu poľoval vedno s lordom Peevbrockom a našiel som tu medzi Senegalom a Gambiou diamanty. Ak nález ohlásim, dostaneme peknú odmenu, lenže to nás nezaujíma. Diamanty sme chceli vyťažiť predovšetkým sami. Lenže podľa francúzskych zákonov súkromné osoby takto konať nesmú. A my sme potrebovali odborníkov, stroje, robotníkov. Toto všetko dopraviť sem cez kolónie v tajnosti je vylúčené. Preto

sme si predovšetkým priviezli z povodia Konga tamojších obyvateľov, černochov. Toto pobrežie Senegalu je neobývané. Okrem toho má povest' prekliateho územia. A tu sme s černochohmi postavili kópiu Tamaragdy.

– Vina Potemkina, – ozval sa Niktoš.

– Kde ste počuli túto vetu? – stiahol Holand'an obrvy. Peevbrock sa rozvalil a chrápal s otvorenými ústami.

– Pokračujte radšej, Mynheer, – začal Laméter ostro.

– Prosím. Čiže postavili sme kópiu hlavného mesta Fongičanov a ja som odcestoval. Peevbrock už vtedy vyzeral trošku nenormálne. Viete – megalománia. Považoval sa za cisára burzy a za predsedu Svetovej účastinárskej spoločnosti. Takto som ho naviedol, aby mi bol nápomocný. Ešte to tak na ňom nevypuklo, zdal sa byť iba ohlúpnutý. Pozval si stotníka Mandera, čo tak nenávidel ľudí, že odišiel poľovať do Kamerunu, aby si zapoľoval na území Fongi. Môj domorodý sprievodca a Peevbrock zaviedli nič netušiaceho Mandera sem, do falošného hlavného mesta, kde jeden z černochov zahral úlohu náčelníka Fongičanov. Iní hrali fonginských bojovníkov. Potom poľovníci pokračovali v ceste a Peevbrock objavil diamanty, ani keby ich videl po prvý raz. Ihneď sa vrátili do Gambie. Obaja nemocní. Lenže Mander ohlásil, že spolu s Peevbrockom objavili diamanty. A dobromyseľne napísal do hlásenia, že v blízkosti hlavného mesta Fongi, teda pri Tamaragde. Pretože ani netušil, že nepoľoval vo Fongi, lež na Prekliatom pobreží.

– Rozumiem, – odsekol Laméter tvrdo. – A expedíciu, ktorú som vylodil, dovedli ste namiesto do Fongi – sem. A títo pracujú teraz v diamantovej bani ako zajatci.

– Nie! Do dnešného dňa nevedia, že toto nie je územie Fongi a že nie sú v štátnych službách. Ani o tom nič nevedia, čo sa medzitým odohralo v Orane. O mne sa domnievajú, že som vedúcim banského podniku. O dva mesiace bude diamantová baňa vyťažená, – tvár mu trošku zružovela. – Poklad je zázračný. Diamanty odvezieme do Gambie, čiže na britské územie a každý, čo sa zúčastnil na práci, dostane kráľovskú odmenu Môžem si to dovoliť, pretože som vyťažil všetko sám. Nijaké spolčenie: všetko je moje! A ľutujem, Laméter, že tento cieľ som dosiahol iba za cenu vašej vojenskej cti. No len čo budú diamanty v bezpečí, postarám sa a odškodním vás.

– To nie je dôležité. Povedzte mi ešte, ako som mohol dostať

rádiogram, ktorým ste sa striasli krížnika?

– O tomto nemôžem hovoriť... Ide o osobu...

– Grófká? – ozval sa Niktoš Alfonz.

– Ozvali ste sa už po druhý raz a badám vo vašich slovách istý osteň, – obrátil sa k nemu Holand'an. – Neverím, že by ste tým vykonali dobrú službu...

– Stačí! – zvolal Laméter. – Považujete sa zrejme za geniálneho finančníka, medzinárodného podnikateľa, i keď...

– Počkajte! – zarazil ho Vaň der Ruffus. – Skôr než ma urazíte, vypočujte si môj návrh. Vy mi počas týchto niekoľkých týždňov pomôžete v práci. V tom prípade vám ponúkam na ruku milión frankov a týmto tu po stotisíc. Ale musíte mi odovzdať denník a mapu...

– Nepokračujte! Nevieme o nijakej mape a denníku.

– Môžete si za ne zapýtať sumu, akú len chcete. Roubanova politika mi nevyhovuje a...

– Nenamáhajte sa. Keby sme aj boli mali niečo podobné pri sebe, boli by sme to bývali zničili, keď nás zajali. A pokiaľ ide o váš návrh: so zločincami sa nejednám, ale bol by som rád, keby sa títo traja statoční chlapi dostali odtiaľto so zdravou kožou.

Pri slove „zločinec“ sa Holand'anovi tvár zvrátila.

– Z mojej strany, – ozval sa Niktoš, – rád uzavieram obchody aj so zločincami, ale s takýmto svinským, krvilačným cicavcom, čo tak túži po peniazoch, nie...

Podišiel celkom pred nás. Tvár mu spopolavela.

– Teda vy takto?... – a obrátil sa k nám. – Aj ty ste toho názoru?

Klát Hopkins ho opľul.

Van der Ruffus zreval, oči sa mu zaligotali a odskočil. Lord Peevbrock sa zobudil.

– Dávam... o otázke... hlasovať... Valné zhromaždenie...

– Akcionári rozhodli, – skríkol Van der Ruffus, – že týchto štyroch odovzdajú administratívne výboru.

Vyšiel z budy a ani na nás nepozrel.

– Dávam hlasovať administratívne výboru...

Administratívny výbor hlasoval naradostene a aklamáciou:

– Spáliť... Spáliť...

– Program je vyčerpaný... Valné zhromaždenie sa končí...

Zakolísal sa, napil sa a opäť sa prevalil naznak. Odviedli nás.

– Nádherné... – štebotal prokurista po ceste. – Všetkých vás priviažeme k stĺpu, potom zapálime veľa dreva, polejeme ho petrolejom a potom sa budeme pozerat', ako horíte.

Ostatní černosi vzrušene štebotali, smiali sa a vláčili drevo.

– Lutujem, chlapci... – povedal Laméter, bledý ako stena. – Iste ste si to takto nepredstavovali...

– Nuž... – zavrčal Hopkins a zadíval sa na usilovne pracujúcich černochoch. – Tá smrť nebude... bohvieaká pekná.

– Hore hlavu, Hopkins, – zasyčal Niktoš.

– Takéto bezočivosti si vyprosím, – zreval Klát.

– Chlapci, – ozval som sa, – podajte si ruky, lebo to, čo sme doteraz vykonali, sme urobili dobre...

Nazdávam sa, že to bol vynikajúci výrok. Pokiaľ sa dalo, potriasli sme si priviazané ruky.

Prokurista vliekol hrbu raždia a zavolať na nás povzbudivo:

– Hneď to bude, hneď to bude, panstvo...

...Čosi zasvišťalo povetrím a v nasledujúcej chvíli trčala prekvapenému černochovi z hrude kopija, ktorej koniec sa ešte chvel.

Bez hláska padol na zem.

Ani keby všetky kríčky a stromy ožili, vybehli spoza nich s neuveriteľným revom zo všetkých strán černosi, pomalovaní belasými, bielymi a červenými pruhmi.

– Bojovníci z Fongi! – skríkol Laméter.

K boju ani nedošlo. Valné zhromaždenie účastinárskej spoločnosti inkasovalo bezbožné množstvo zaúch a kopancov.

Jediným mŕtvym bol prokurista. Fongičania o dve minúty obsadili dedinu a všetkých poviazali.

S nami sa od prvej minúty útoku zaoberal Mazzea. Pretože bojovníkov kmeňa Fongi dovedol on.

– Citrón! – zreval som naradostený a objímali a bozkávali sme ho napriek ohavnej, dlhej brade, len sa tak zmietať v našich rukách.

Pred Lamétera predstúpil krásny, štíhly černoch.

– Pane! Tvoj starý priateľ priviedol svojich bojovníkov za tebou ešte aj na toto Prekliate pobrežie.

– Ďakujem ti, Mimbini, – povedal Laméter a objal náčelníka.

– Je to veľké vyznamenanie pre mňa, pane.

Keď Mazzea došiel do Tamaragdy a kapitána tam nenašiel, rozpovedal náčelníkovi, čo vedel, a dal mu prečítať aj list.

Z listu náčelník kmeňa Fongi pochopil, že kľúč záhady je na druhom brehu rieky, na Prekliatom pobreží a pustil sa šialene rýchlo po našich stopách aj so svojimi bojovníkmi.

Prišli práve včas.

Chudák lord Peevbrock zúril natoľko, že ho museli zviazať.

– A teraz poďme k bani, – kázal Laméter náčelníkovi. Po niekoľkých hodinách tvrdého pochodu zočili sme v skalitej krajine pri potoku baňu. Vôkol nej pracovalo čakanmi veľa, preveľa černochovo, hrmelo rýpadlo, tlačili fúriky.

Prepadli sme ich naraz z troch strán a nájazd bol natoľko prudký, že o nejakej obrane nemohla byť ani reč.

Van der Ruffusa – a bohvie odkiaľ – privliekol Klát Hopkins pod pazuchou.

Hodil ho pred nás na zem. Pohyboval sa už iba veľmi slabo. Hopkins ho trochu zbil. Zatiaľ Fongičania obsadili celý okolitý terén. Obytné domy neprepadli, len obkľúčili, aby nik neunikol.

– Pane, – ozval sa náčelník Mimbini, – čo sa stane s týmito psiskami?

Černosi, importovaní z povodia Konga, stáli vo veľkej skupine a naľakané mleli vo svojom čudnom jazyku.

– Poviazajte a strážiťte, kým po nich neprídu vojaci.

– Nebolo by rozumnejšie, pane, pozabíjať ich?

– Nemyslím. Je v záujme kmeňa Fongi, aby sa všetko objasnilo v rámci riadneho vyšetrovania.

– Máš vlastne pravdu, pane.

Vo dverách menšieho baraka sa zjavili niekoľkí ozbrojení belosi. Zrejme ich prekvapilo, že legionári sa pokojne zhovávajú s černochochmi, čo ich práve prepadli.

– Prosím vás, podíďte len bližšie, nič sa vám nestane, – povzbudzoval kapitán členov zmiznutej expedície.

– Laméter! – skríkol Musovskij, bankský inžinier ruského pôvodu, ktorý sa k nám najväčšmi priblížil.

– Páni moji, – oslovil ich Laméter. – Viem, že nevedomky, no stali ste sa účastníkmi neslýchaného zločinu.

Hľadeli na kapitána ani na zjavenie a ešte viacej ich prekvapilo, keď pred nich vykročil zachrípnutý, zavalitý muž a preriekol:

– Som Klát Hopkins a skutočne ma teší, že vás vidím, ba že vôbec môžem ešte čosi vidieť? Ráno by som si to nebol pomyslel, – a podal svoju pravicu stápnutým vedcom i technikom: – Hore hlavy, páni!

3

Príšerné podnebie zmámilo doposiaľ ôsmich členov expedície. Aj ostatní boli vo veľmi zlom stave, a preto ťažko opísať ich rozhorčenie, keď sa dozvedeli, že tu vlastne ani nekonali svoju povinnosť, ba že ich držali za bláznov. Pretože doteraz pracovali vo vedomí, že sú zamestnancami štátu a že sa nachádzajú v blízkosti Tamaragdy.

V blízkosti prečisťovacieho zariadenia ležali kopy surových diamantov. Rozprávkový poklad!

– Nemáte právo ma väzniť, – pokúšal sa lomoziť Van der Ruffus, keď konečne prišiel k sebe.

– Myslím, že máme právo vás aj obesiť, – odvetil Niktoš. – Ste podlejší než prístavný zlodej, čo žije v biede a nevzdelanosti...

– No, no... nie všetci, – poznamenal som príliš skromne.

Členovia expedície nevyčítali nikomu nič. Sedeli zachmúrení. Všetci napospol boli vychudnutí a nemocní. Strašne sa tu muselo pracovať.

– Ponúkam vám každému milión frankov, – ozval sa Holand'an chrapľavo, – ak ma...

– Peniaze vám už nepomôžu, – odvrkol Laméter. – Hrali ste dobrotivého, štedrého pána, jednou rukou ste milo dávali a podpisovali zmenky len tak z láskavosti a druhou ste medzitým strhávali epolety, zákerne ste vháňali ľudí do náručia smrti, boli by ste vydali na smrť tisíce domorodcov. Povedzte, Van der Ruffus, čo mám s vami spraviť za to, čo ste urobili vy mne?

Zaľahlo veľké, preveľké ticho...

– Nazdávam sa, – ozval sa tíško Niktoš, – že by bolo veľmi dôležité, aby sa francúzske velenie zavčasu dozvedelo o udalostiach.

– Správne. Členovia expedície zostanú tu, iba jeden z pánov nás odprevadí, – nariad'oval Laméter. – Ostatní zostanú tu aj s Fongičanmi a budú strážiť diamanty aj zajatcov.

Ešte pred odchodom sme si však vypočuli administratívny výbor.

Lahko priznávali všetko, čo vedeli. Biely pán, čo ráno tak vrieskal (Van der Ruffus), býval tu iba krátko, neočakávane sa spustil z nebies na veľké mŕtve rameno rieky, čo vyzerá ani jazero.

– Hydroplán! – skríkol Alfonz.

– A tento zázrak je ešte tu? – pýtal sa Laméter.

– Nie, pane. Aj jedna krásna žena s ním prišla. Ihneď rozkázala, aby sme prešli na druhý breh a chytili štyroch bielych mužov a doviedli sem. Ale podarilo sa nám chytiť iba jedného, a to si ty, pane, ostatní traja prišli sami od seba.

– Kde je stroj? Ten nás zaujíma!

– Čo také, pane?

– Veľký, vrčiaci duch!

– Odviezol ženu naspäť na také miesto, kde po sedem dní bude čakať bieleho pána.

– A kde čaká bieleho pána? – ozval sa Niktoš tmeno a vzrušene.

– V domčeku oproti ostrova.

– Podme!... Je v misijnom domčeku.

Vyrazili sme v sprievode desiatich bojovníkov kmeňa Fongi. Spolu s nami šiel aj geológ Fraser.

Zastávali nám ešte tri dni z tých siedmich. Bože môj, keby sme dorazili k domčeku, v ktorom sedí grófká La Rochellová! Lenže nemali sme veľa nádeje.

4

Trvalo nám štyri dni, kým sme došli k lesnému kmeňu, kde sme prenocovali cestou do Tamaragdy a kde nám vtedy dali aj sprievodcu. Sedeli sme zronení v chatrči.

– Nebuďme nenásytní, – povedal som veľmi rozumne. – Šťastie sa na nás usmialo v poslednej chvíli ani v kartách. Ale večne nám slúžiť nemôže.

– To je správne, – odvetil Klát Hopkins, – lenže ja dostanem zápal pľúc, ak nerozbijem Tureckému Sultánovi rypák.

A roztržito čistil hodvábnou šatkou Van der Ruffusa monokel lorda Peevbrocka.

– Prečo? Azda si myslíš, že sa ťa niekto bojí? – spýtal sa Turecký Sultán, čo sa opieral o dvere.

Vyskočili sme, ani keby sme boli sedeli na osom hniezde.

– Máme ťa!

– No a? Hádám som sa ukrýval? Hej? – spýtal sa vyzývavo a z vnútorného vrecka vytiahol dlhší kuchynský nôž.

Už-už sa chýlilo k vážnej zrážke, lenže Alfonz a kapitán skočili medzi nás.

– Chlapci, – chlácholil nás kapitán. – Každého treba vypočuť.

– Iba tohto chlapa nie! – zreval Hopkins a vytiahol s vrecka dlhý, krivý nôž náčelníka kmeňa Fongi.

Ale kapitán ho chytil za plecía:

– Audiatur et altera pars! – vetil zmierlivo a zdalo sa, že tieto slová mocne zaúčinkovali na Hopkinsa.

– Čosi v tom hádam bude, – odvetil zadumane. – I keď som utrpel zranenie, – doložil neurčito a potľapkal sa po zátylí.

– Hovor, Turek, – prikázal Alfonz. – Všetci ťa pokojne vypočujeme, ledaže by sme neboli spokojní s tvojím vysvetlením a potom by sme ťa obesili.

Turek drgol Niktoša do brucha a opäť vybral kuchynský nôž.

– Prečo? Azda sa ťa zľaknem? Už aj ty si silný? Všetci ste tu hrdinovia? Pozrime sa... Napokon nám tu bude dirigovať Niktoš!

Kapitán ho sotva vládal odtiahnuť. Za každú cenu nás chcel všetkých troch zrubať.

– Ale teraz to už nechajme, – chlácholil ho Mazzea.

– Aj vy sa chcete chlapit'? Čo? Myslíte si, že som chorý na srdce? – Traja sme ho držali a ešte stále sa vyhrážal. – Dirigovať by vedel každý. To nie je umenie! Vytiahnite kriváky!

Len-len že sme ho všetci takmer slávnostne neodprosili, keď si konečne sadol a zapálil cigaretu, ale ešte stále dychčal.

– Dosť som sa pred vami skrýval, aj som musel neraz bežať, ale nie preto, že by som sa takýchto ksichtov naľakal, lež preto, lebo som bol v inkognite pod falošným menom.

– Štekaj o predmete, – povzbudzoval som ho priateľsky.

– Tak mi dajte veľa cigariet, – odvetil agresívne. – Práve som dofajčil poslednú.

Hopkins mu opovržlivo hodil niekoľko ruských cigariet s dlhým náustkom. Z majetkovej podstaty banského inžiniera Musovského.

– Začnem tým, – obrátil sa ku mne, – keď ste prišli spolu s Hopkinsom na loď a ja som sedel v prestieradle.

– Áno, takto sa to začalo, – prisvedčil Hopkins a nervózne hrýzol

v kútiku úst cigaru.

– Len sa neplaš, Hopkins. – A s krvavou bezočivosťou doložil: – Hore hlavu...

Hopkins ochabol, prižmúril mihalnice, no nepovedal ani slova.

– Keď som tak sedel na tej lodi, – pokračoval Turek a zapálil si, – naraz príde akýsi mládenec. Pýta sa, kde je majiteľ vlečniaka. Vravím, že odcestoval do Gibraltáru. Povedal, že by tu chcel umiestniť na niekoľko dní kufor. Vravím: to bude drahé, lebo mne za to treba zaplatiť. Zaraz mi ponúkol päťsto frankov. Súhlasil som. O hodinu dovliekol kufor a uložil ho do podpalubia. Dostal som zálohu, dvestopäťdesiat frankov. Večer ma navštívil priateľ a vyhral ich odo mňa v kartách. Potom sme sa s'ali. Kým som sa do druhého rána prebral, ktosi mi ukradol šaty. Vtedy som sa nast'ahoval do prestieradla. Čakal som majiteľa kufra a peniaze. Akosi nechodil. Nato som zišiel do podpalubia a otvoril kufor. Ale bola v ňom iba mŕtvola.

– Ako vyzerala? – zbystril sluch kapitán.

– Tučný, nízky chlap, začínajúca plešina, nos trošku široký, ploský.

– Stotník Mander, – zahundral kapitán.

– Veruže on. Uprostred čela dierka. Vedel som, že ak ma nájdú v spoločnosti mŕtvolky, tak bude tanec. Lenže bez šiat nemôžem nikam. Sedel som tam v hroznom položení a čakal som, kým len nepríde nejaký chumaj, od ktorého by som vylákal na pôžičku šaty. A naozaj! Prišiel Hopkins a Koleno. Ani nie jeden, lež dvaja. Potom som sa v Hopkinsových šatách vzdialil. Ale sotva som urobil niekoľko krokov, vidím svojho klienta. Sedí na terase reštaurácie s babou. S grófkou.

– Kto to bol?

– Námorný dôstojník menom Higgins.

– Higgins, – zašepkal kapitán zhrozene.

– Áno... Lenže vtedy lozil v civile. Zašiel som za ním a žiada] som vysvetlenie. Bol ku mne veľmi milý. Aj grófká si ma obzerala a vravela, že by potrebovala odvážneho chlapa, dobre by mi zaplatila a aby som šiel s ňou. Takto som sa dostal zadným vchodom do panskej vily. Ukrutne dobre som jedol aj pil a grófká mi povedala, že kým budem v jej službách, dostanem mesačne dvetisíc frankov. A potom sa rozlúčila, lebo ju volali v druhej izbe k telefónu. Lenže ja som

neodišiel. Vrátil som sa a načúval som. Hovorila s tým dôstojníkom, s Higginsom. A medziiným mu vraví: „Choďte na vlečniak a v noci pri vonkajšom prístave zlikvidujte obsah kufra... A toho chlapa odbavte tiež, aby netáral...“ Vedel som, že ide o Kláta! Už som aj letel. Bežal som k vlečniaku. Na palube nik. V podpalubí rovnošata stotníka a v kufri Hopkins, navidomoči mŕtvy. A vtedy dobehli Koleno a Niktoš. Najprv ma chceli zabiť, ale napokon sa obaja vybrali po Kvastiča. Lenže mňa strašne bolelo, že Hopkins kvôli mne prípadne skape. Cestou som im ubzikol, vrátil som sa na vlečniak, rovnošatu stotníka, čo ležala pohodená v kúte, navliekol som na Hopkinsa a zavliekol ho do vzdialenej uličky. Potom som zavolať do vojenskej nemocnice, že tam a tam leží zastrelený stotník. Toto bola totiž jediná možnosť, ako Kláta Hopkinsa ošetriť rýchlo a pritom prvotriedne.

– Konali ste veľmi múdro, – ozval sa Mazzea a kapitán prisvedčil.

Hopkins si hrýzol nechty.

– Potom som sa rýchle vrátil ku grófke. Lebo darmo, zamestnanie je zamestnanie. A mal som sa tam naozaj výborne. Viem viesť auto, zaobchádzať s revolverom, viem sa aj ruvať. Ustavične som bol grófke v päťach, chodil som s veľkým, uzavretým autom, aby mohla kedykoľvek nastúpiť. V takých prípadoch som ju potom viezol šialene rýchle hore-dolu, aby stratili jej stopu. Bol som jej telesným strážcom. Mal som veľa peňazí, chodil som do fajnovej spoločnosti, a preto som sa vás obával. Baba si myslela, že som vás zradil a opustil. A Koleno, čo ma prenasledoval, toto iba potvrdil. Lenže to už nevedela, že kedykoľvek vliezol do šlamastiky, zároveň som ho listom aj vystríhal. A toto hovädo (myslel tým mňa) vďačí za svoj život mne. Vysvetlil som mu, že tá žena zneužíva jeho blbosť...

– Je to tak? – spýtal sa Alfonz.

– Zabudol som ti... svojho času... povedať... – bol som trochu v pomykove. – Ale skutočne, ako keby som sa na čosi podobné rozpamätával...

Trápne ticho.

– Ja považujem Tureckého Sultána za statočného chlapa, – povedal Laméter a podal pravicu nášmu prenasledovanému priateľovi.

– Ja taktiež, – ponúkol pravicu Mazzea.

– Že by bol statočný, to zasa nie, ale nazdávam sa, že v tomto prípade nie je takou sviňou ako obyčajne, – uzavrel Klát Hopkins celú záležitosť a tiež mu podal ruku.

5

Už svitalo, keď sme sa opäť vychystali na cestu. Na Mazzeovej čudesne strihanej tmavogaštanovej brade sa strašidelne odrážal ligot mesiaca. Aká záhada, že v légii si niekto dá takto narásť bradu?

– Myslíš, že ju tam ešte nájdeme? – pýtal sa Klát nášho amnestovaného Sultána.

– Hádám. Čaká Holand'ana. Lenže lietadlo je ustavične v pohotovosti na brehu a grófka je dobrá pilotka, takže kedykoľvek môže vzlietnuť.

– A ty si prečo odišiel od nej? – spýtal som sa ho.

– Pretože som vypočul rozhovor, v ktorom vraveli, že vás naozaj drapli. A chcel som sa prebiť k černocho.

Naozaj statočný chalan.

Geológ Fraser, čo nás odprevádzal, nerozumel z celého ani pol slova. Zato naše tempo ho zničilo, pretože bolo strašné, pretože sme sa náhlili, čo nám sily stačili.

Zanechali sme ho v spoločnosti troch bojovníkov z Fongi. Počkáme ich v starej misii, pretože my sa dovtedy nezastavíme.

Podvečer sme prešli okolo posledných stromov a spoza nich sa nám zjavila budova. Boli sme od misie vzdialení hádam na takých dvesto krokov, keď Alfonz naraz len tlmene zvolal:

– Tam!

V okne žiarilo svetlo.

Teraz sme už kráčali trošku opatrnejšie.

– Najlepšie bude, ak pán kapitán a Koleno vojdú prví. Dvaja sa priblížia k domu oveľa bezpečnejšie. A my s domorodcami obkľúčime budovu.

– V poriadku.

Vykročil som zároveň s Laméterom. Po prstoch sme sa zakrádali k oknu.

Je tam! Grófka! Máme ju!

Babrala sa so samovarom. Aká je krásna. Jej slziaco-žiariaca tvár a jemná postava...

Podišli sme pomaly ku vchodu. Pred nami sa mihla začudovaná tvár černošského sluhu.

Zdrapil som ho za krk a nevládal povedať ani slova, lebo do hrdla sa mu nedostala ani kvapka vzduchu.

Laméter vbehol do budovy ticho a nečujne.

Tichý výkrik. Pustil som černocha. Odpadol na zem ani mŕtvy. Narýchlo som ho zviazal a bežal za kapitánom.

Stál zoči-voči bosorke. A mlčali. Grófká sa opierala bez slova, v strašnom údese o stenu.

– Vaša cesta sa končí, – povedal kapitán.

Teraz zbadala mňa.

– John... – zašepkala. – John... nedaj ma...

– Grófká, – odvetil som mužne a chladne. – Nepokúšajte sa... Rozumného človeka možno podviesť najviac dva razy.

– Van der Ruffusa sme zajali, expedícia sme našli, všetky podrobnosti prípadu sme objasnili, – vravel sucho Laméter.

Jej oči sa upokojili, pomaly zbierala duchaprítomnosť.

– Nech sa páči! Tu som. Vydajte ma vládnemu komisárovi!

– Nie! Odsúdime vás!

Strhla sa a zahľadela sa do dverí.

Stál v nich Niktoš Alfonz. Grófká sa opäť oprela o stenu a hľadela na vstupujúceho ani na mátohu.

– La Rochelle... gróf... La Rochelle... gróf... – jachtala.

– Áno, Katherina, – odvetil Niktoš Alfonz tvrdo. – Gróf La Rochelle! Ten, z ktorého ste urobili Alfonza Niktoša. Upozorňoval som anonymnými listami všetkých, ktorých ste opantali. Bol som kedysi gróf La Rochelle a potom prenasledovaný vrah. Hoci Andrea Mazzea umrel vašou rukou!

– To nie je pravda... – začala, no hlas jej odumrel... Stála niekoľko sekúnd s vytreštenými očami a potom skríkla, ale tak, že ešte aj dnes mi prebehne mráz po chrbte, keď si na tú chvíľu spomínam.

Vo dverách stál muž žltkastej tváre.

– Katherina, – povedal Mazzea.

Grófká sa prikrčila pri stene a hľadela na bradatého muža ani šialená.

– And... re... a... Nie! Odved'te ho!... Nech odíde!... Nemôžem... nevládzem...

– Napíšete výpoveď, – začal Niktoš Alfonz, či vlastne... panebože, ale je to čudné: gróf La Rochelle! Kto by si to bol pomyslel?

– Všetko... – jachtala temer nehlasne, –... všetko urobím, len... odveďte toho... človeka... odveďte... preč...

– Spíšte priznanie!

– Áno, áno... – Posadila sa, no nepozrela do dverí... – Čo mám napísať?

Niktoš položil pred ňu papier a ceruzu.

– Napíšte, kto zavraždil stotníka Mandra a ako ste podviedli kapitána Lamétera s rádiogramom!

Vôkol nej stáli mlkvi, veľmi zachmúrení muži.

– Jeho brat... – habkala a hľadela na Mazzeu. – Áno, brat... ale tá brada...

Náhle sa pustila do písania. Písala asi desať minút ani šialená, rýchlo... A potom odovzdala hácky Niktošovi.

– Tu je... všetko... A teraz ma... dáte zavrieť? Alebo... ma za... bijete?

Medzitým si hádam uvedomila, že bradatý Mazzea je iba mladším bratom zavraždeného.

Laméter prečítal jej priznanie, potom ho poskladal a odložil do vnútorného vrečka.

– Ja vás prepúšťam, – zahrnel. – Nepomstím sa žene. Odpustím vám, čo ste mi vykonali.

– Alfonz... – zašepkala grófká Niktošovi. – Pôjdem na misiu... za ošetrovateľku... zmiluj sa...

Niktoš Alfonz zavzdychal.

– Nech je tak. Ak ťa Laméter prepúšťá... Ani mne si viacej neublížila ako jemu. Odpúšťam ti, Katherina.

Jej anjelsky krásna tvár mi hľadela do očí. Eh, čože je to. čo mne spáchala, v porovnaní s tým, čo ostatným...

– Odpúšťam, – vyriekol som.

– Aj ja vám odpustím, – prehovoril Mazzea. – Ale spýtajte sa Andreu, azda aj on vám odpustí. Veľmi vás miloval.

Všetko sa zbehlo tak rýchlo, že sme nestihli ani zakročiť. V Mazzeovej hrsti sa čosi zaligotalo.

Plamienok... výstrel.

Diabolsky krásna grófká slziaco žiariacej tváre ležala pred nami

a z čela jej vytekala pramienok krvi.

PÄTNÁSTA KAPITOLA

Alebo ako vravia moji obľúbení klasici: Epilóg

1

Do hrobu sme ju uložili v období dažďov, keď je more ustavične ligotavé a zelené a po jeho zrkadle sa preháňajú hnevlivé, biele vlny. Pochovali sme ju slušne, pretože nik nemá práva zloštiť sa na mŕtveho

Fraser a jeho domorodý sprievod došiel práve vtedy, keď sme zastali s obnaženými hlavami vôkol čerstvého rovu.

– Koho ste pochovali?

– Hriešnika.

Na náhrobok Niktoš vytesal iba toľko:

TU ODPOČÍVA

Katherina Glamarda

Pán nech jej je milostivý!

A Mazzea si vypestoval takú bradu len preto, aby sa pred ňou zjavil sťa mŕtvy Andrea. Na druhý deň si oholil tvár a zmizol.

Kam sa vybral v týchto divých, opustených končinách, žije či azda umrel? Nevedno. Nikdy viacej sme o ňom už nepočuli.

2

– Zavraždila mi najlepšieho priateľa, a predsa som ju nevládal opustiť... Tak ma opantala. Z grófa La Rochelle som sa stal svetobežníkom.

Sedeli sme v obrovskej bárke, lebo sme pokračovali v ceste po mori a Niktoš Alfonz rozprával, tichučko, ako keby sám sebe. Valili sa oslnivé, zelené vlny, dlhé i lenivé, čipkované... Pod nízkou, sivou oblohou lietali čajky. Juhovýchodný vietor vial v dusivej horúčave. Dlhé lístie paliem na pobreží sa hýbalo iba lenivo a zriedka ani

chápadla umierajúcich chrobákov. V takomto čase srdce pobolieva a búcha... Širokko...

Keby azda pršalo, jednodaj a ustavične, bolo by lepšie... Ale niekedy na celé hodiny prestane pršať a vtedy k nám vietor prináša z diaľky hnilobný zápach pôdy; nie je to ani vietor, iba práve čo sa trošku vlečie ten rozochvený, horúci vzduch...

– V Južnej Amerike, – pokračoval Alfonz, – stretol som náhodou španielskeho hudobníka, čo pochádzal z tej dediny ako Katherina. A prezradil mi, že dievča zutekalo z domu už ako pätnásťročné. V dedine ju chceli ukameňovať, lebo ktorýsi chasník zaklal pre ňu učiteľa. A potom utiekla s lekárom, ktorý pre ňu opustil rodinu. A toho lekára som stretol v barcelonskej nemocnici, úplne zhýralého, krátko pred smrťou. Vysvitlo, že ho otrávil.

„Kto ho otrávil?“ spýtal som sa muzikanta.

„Ja, pane. Preto som musel zutekať do Južnej Ameriky.“

„Nuž ale prečo?“

„Kvôli Katherine. Ona ma naviedla, lebo lekára nemilovala. A keď som ho otrávil, tak ma opustila. Všetky peniaze mi vzala. Dlh som sa skrýval, kde sa dalo a potom som sa dopočul, že sa vydala za Andreu Mazzeu...“

„Prečo ste ju neudali?“

„Miloval som ju...“

– Takáto bola, – končil Niktoš. – Opustil som ju. Nemal som už veľa peňazí, ale aj to zostalo jej. A ja žijem odvtedy ako Niktoš Alfonz, pretože grófa La Rochella stíhajú pre zavraždenie Andreu Mazzeu. Pochodil som v Katherininých stopách celý svet, ale tak, že ma nikdy nezočila. A keď sa jej nejaký chlap dostal do siete, ihneď som mu napísal zoznam jej hriechov.

– Vy ste to teda boli! – zvolal kapitán.

– Áno. Raz sa mi stratila. Odcestovala na Madagaskar a vydala sa za toho nešťastného Mandera. V skutočnosti ani nie, veď sa so mnou nikdy nerozvedla. A keď sa v Orane naraz len zjavila po boku kapitána Lamétera, napísal som zoznam jej hriechov. Keď ju kapitán opustil, dostal sa na rad Van der Ruffus. Po mojom liste skoncoval s ňou aj Holanďan, no „obchodné“ styky s Katherineou udržiaval aj naďalej. Konečným cieľom pre ňu bol napokon Van der Ruffus, ktorý znamenal podiel z neuveriteľne bohatého diamantového pokladu a zároveň pomstu kapitánovi Laméterovi... Higgins, tento

mladý a neskúsený dôstojník, bol v jej rukách ľahkou hračkou. A aby sa vystríhala môjho anonymného listu, udržiavala tento pomer v tajnosti.

...Opäť sprchlo. Z mora sa valila k nám nízko stlačená, horúca para ani taký hustý dym.

Spomedzi stromov vykročil orangutan, pomaly sa knísal a ceril na nás zuby.

– Ale koho milovala naozaj? Spomedzi toľkých mužov musel byť predsa aspoň jediný, ktorého milovala! – vravel Fraser.

– Myslím, že nikoho naozaj nemilovala, – odvetil Niktoš a zadumal sa.

Tu sa, pravda, môj priateľ mýlil. Pretože sa nazdávam, že u mňa sa grófka trošku popálila...

3

Na svitaní sme doplávali do blízkosti krížnika. Odtiaľto sme vlastne vyrazili.

– Na šťastie ešte sme nezmeškali, – povedal kapitán. – Ešte nezahrmel prvý výstrel. Na začiatku bojov začne totiž krížnik ostreľovať džungľu na tých miestach, kde sa sústreďujú černosi.

– Viem, – ozval sa nečakane Turecký Sultán.

– Ako to?

– Baba sa zhovárala s tým dôstojníkom Higginsom a ten jej vravel, že začiatok bojov bude signalizovať telegrafická depeša z Oranu a jej obsah bude: En avant.

– Ale aká podlosť! Také čosi prezradiť!... Higgins by si zaslúžil už aj len pre to, aby ho zastrelili!

– A povedal jej aj, že rozkaz príde vtedy, keď tu bude sústredené zo Sahary dostatočné vojsko. Potom En avant!

Výstrel z dela. Náboj preletel vysoko nad nami. Takto nás vyzvali, aby sme sa vzdali. Prestali sme veslovať. Z krížnika spustili čln.

4

Boli sme väzňami na krížniku Générál du Negrier.

Stáli sme v úplne prázdnej miestnosti s kovovými stenami a

vedno s nami aj Fraser. Postávali sme tu asi polhodinu, keď sa napokon otvorili dvere na kajute a vkročil markíz de Surenne. Obzrel si nás dôkladne.

– Teda ste sa vrátili z džungle s holým životom, – povedal. – I keď lepší osud vás neočakáva ani tu. Guľku dostanete! Zradcovia!

Predstúpil Laméter.

– Vaša Excelencia, splnili sme svoju úlohu. Vrátili sme sa na krížnik, aby sme zabránili krvipreliatiu a aby sme vinníkov odovzdali súdu!

Markíz vyvalil oči.

– Čo ste to povedali?

– Tento pán, – ukázal Laméter na Frasera, – je jedným z členov zmiznutej expedície. Kmeň Fongi je nevinný.

– Hovorte!

Kapitána nepreerušil ani slovom. Z času na čas prebehol po nás akýmsi čudným, neveriacim pohľadom. Tvár mu striedavo červenala a bledla.

Napokon podišiel k nám.

– Šialení chlapi... Takéto teda ešte... hm...

– Vaša Excelencia, – končil Laméter. – To, čo títo chlapi vykonali, je nádherný čin odvahy a vernosti.

Vládny komisár stál dlho zadumaný. Potom si zhlboka vzdychol.

– Tak teda... potom... predsa len Rouban má pravdu. – A opäť si nás všetkých vzal na mušku. – Lenže jedno treba povedať: ste naozaj jedineční chlapi. – A podal nám zaradom ruku. – Ale ten rádiogram ešte stále nechápem! Počuli ste ho naozaj, alebo nie?

– Ale áno. Nech sa páči. Jedna žena vyhotovila o tom písomné priznanie. – Odovzdal grófkynu výpoveď.

– Kde je tá žena?

– Stala sa obeťou nehody.

Zahľadel sa na nás skúmavo.

Ale nepovedal nie. Vravím, tento chlap mal veľa rozumu. Potom pozorne prečítal list. Nozdry sa mu chveli, obrovská hrud' sa mu rýchle dvíhala a klesala. Potom zodvihol slúchadlo.

– Kapitán Malotte! Ihneď zatknite prvého dôstojníka Higginsa. Vlastizradca! Posielam vám písomný príkaz.

Vzrušene vybral ceruzu. Nádherný crayon to bol. Číre zlato s emailovou ozdobou a na konci obrovský, čistý, krvavočervený rubín.

Rýchlo napísal niekoľko riadkov a zazvonil. Do kajuty vstúpil námorník.

– Odnes pánu kapitánovi!

Lenže Higginsa nezatkli. Zahrmel výstrel. Zradca sa zastrelil.

5

– Poďte, – povedal vládny komisár. Vošli sme do kajuty spojovacej služby.

– Tu je to, – ozval sa markíz de Surenne po chvíľke skúmania.

Na stene kajuty dolu pri kovovej podlahe bol drobný otvor. Treba vyskrutkovať iba jedinú skrutku, aby bol voľný. Susedná kajuta patrila Higgisovi a ten tu mal drobný zosilňovač. Spojil ho cez dieru tenkým drôtom s megafónom prijímača. A potom zavolať omámeného Lamétera, ktorému hodil do koňaku ópium, že ho vraj volá expedícia. Dôstojník hovoril z vlastnej kajuty a megafón v spojovacej kabíne reprodukoval Higginsov vreckovkou tlmený hlas. Lenže Laméter sa nazdal, že to hovorí stotník Mander.

Potom sme zašli do admirálovej kajuty.

– Na toto som myslieť nemohol, – tvrdil Laméter.

– Zato ste však vinný, – odvrkol vládny komisár. – Mali ste si dať na druhý deň reláciu zopakovať a zavolať Mandera.

– Vaša Excelencia, darebáci môžu niekedy oklamať aj statočného človeka.

– Mýliť sa je ľudské, – poznamenal som aj ja, a síce veľmi rozumne.

Vládny komisár sa zasmial:

– Vy ste kapitánovi nesmierne verní. A to je osobitná zásluha. Pretože vy ste hodní toľko, čo menšia armáda. Lenže chybu napraviť nemôžete ani vy. A teraz si oddýchnite. Laméter dostane Higginsovu kajutu.

Osameli sme.

– A čo to znamená? – spýtal sa Niktoš.

– Česť mi vrátia, ale hodnosť už nie... – povedal Laméter smutne. – Jeho Excelencia je najvyšším vojenským odborníkom a na základe jeho dobrozdania bude jasné, že všetko, čo sa stalo, sa zavinilo v dôsledku zanedbania služobnej povinnosti. Jeho Excelencia je, žiaľ, veľmi dobrým vojakom, ešte nikdy sa nepomýlil,

a preto je veľmi prísny voči omylom iných ľudí... Lenže česť mi prinavrátili, chlapci... Ďakujem!...

A všetkých nás objal, i keď tvár mal zronenú.

– Keby bolo podľa môjho, – poznamenal Hopkins, keď nás Laméter opustil, – mali by mu vrátiť aj hodnosť.

– Chyba je iba v tom, – odvetil Alfonz, – že tento vládny komisár sa ešte nikdy nepomýlil.

Nuž a o tomto sme sa potom dlho radili.

6

Hlásenie bolo odoslané. Dlhá, dlhokánska telegrafická depeša, ktorou oznamujú generálnemu štábu svetovú senzáciu. Už nepríde signál En avant, aby začal krviprelievanie.

– Jedine v tom prípade, – vysvetľoval nám Laméter, – keby bolo treba pomstiť expedíciu a potrestať domorodcov. Keby boli však Roubana medzitým odstránili, tak by Fongičanov predsa pobili a nevzali by na vedomie rozlúštenie záhady.

– Toľko krvi? Zbytočne...

– Ale teraz už verím, – podotkol kapitán, – že ani pán vládny komisár nechce! Je to statočný vojak, ktorý chcel Fongičanov potrestať iba preto, lebo veril v ich vinu.

Podvečer zaviala namiesto dažďa opäť len z juhu. Zo zeme odčerpávala vodu do vzduchu horúčava vari 50-stupňová. Zdvíhali sa stĺpy pary a prinášali so sebou zápach močariny, čo pripomínal záprdky. To som ešte nezažil... Južný vietor ustavične dul, oči ma boleli, v ušiach mi divoko bubnovalo a kosti ma pichali, ani keby sa chceli rozísť.

De Surene ležal, fajčil cigaru na pohovke vo svojej kajute a počúval Hopkinsa. Prípad vojaka honoris causa sa mu nesmierne páčil, len hlava ho strašne bolela...

– Ale ty si... predsa len... skvelý chlap... Povoľujem ti, aby si si zapálil... Hrom a peklo! Kde sa odtiaľto podeli moje cigary? – a hľadal ich.

Nenašiel nič. No Hopkins ešte dlhé mesiace po nedeliach po obede fajčil cigary z jeho zásob.

– Nič to... vypi si trošku whisky...

Hopkins si vypil.

– Diabolská noc, syn môj... – preriekol vládny komisár.

– Hore hlavu, Vaša Excelencia...

Vládny komisár sa zasa len usmial a utrel si zarosené čelo.

– A teraz hybaj a... dobre sa vyspi. Dostaneš na noc whisky.

A emailová ceruza s rubínom rýchlo písala rozkaz.

Nariad'oval vydat' Hopkinsovi whisky a cigary.

Vládny komisár nevládal zaspáť. Aj zo štyri razy vyšiel pred kajutu. Ale žltkastá, hustá hmla sa prilepila na loď... Zo všetkého kvapkalo... Pomalé, veľké kvapky, sparná horúcich nocí sú horšie než lejak...

Na vymretej palube duneli iba kroky hliadok. Ale veď tu musí zblaznieť každý, čo nie je zo železa. Človeka štekli znútra hnev... Žiadalo by sa mu bežať ako amokom posadnutý...

Ten, čo takúto noc prežil na pobreží Západnej Afriky, nezabudne na ňu...

Zaškripali reťaze... Zaklopali kroky dozorného dôstojníka...

Admirál prežil zlú noc. Na sekundy síce zaspával, no týrali ho nesúvislé, ťažké sny... Napil sa whisky a vstal, aby sa opäť poprechádzal... Ale v hlave mu hučalo... Temer odpadol, ako sa zvalil naspäť do postele.

Zavrčal telefón.

Ťažkou rukou zodvihol slúchadlo. A zachvátil ho veľký ťažký smútok... Áno... Vojenská mašinéria sa už nedá zastaviť.

Ani keby počul zo sna, tlmené, troška vzrušené slová vychádzajú zo slúchadla:

– Radista hlási, príjem o dvanástej hodine päť minút.

– Počúvam.

„Hlavný stan v Orane, dvanásť hodín päť minút. Veliteľovi Générál du Negrier: En avant... En avant... En avant... Áno?“

– Počul som... Ihneď rádiogram vojskám na pevnine: Poplach, plná bojová pohotovosť, hliadky vyrazia. Stotník Bauveis sa o desať minút hlási u mňa na lodi... Áno?

– Vykonám. Opakujem...

Keď zložil slúchadlo, vystrel sa. Vykročil na veliteľský mostík. Hmla a tíšina... Bol tvrdý a pokojný. V spánkoch mu hučalo a bolela ho hlava, lenže teraz dostal rozkaz a musí zo seba striasť aj širokko.

Teda En avant... všetko sa ponorí do krvi a ohňa... A toto zavinil on, i keď čestne a dobromyseľne...

Na srdci pocítil veľkú ťarchu... Padajú kvapky a z veľkej vzdialenosti tu i tam kroky...

Rozkaz je rozkaz. Treba zaútočiť!

Kovovo nariaďuje. Rozkaz za rozkazom... Zahučí výkrik dôstojníka. Završtí trúbka... Alarm!...

O niekoľko minút sú všetci námorníci na svojich miestach... Ochranné obaly diel strhnú naraz; žltkastá hmla sa trhá a v mesačnom svite hľadá na nich zhrozené africké pobrežie.

Ticho a pokoj... A o niekoľko minút hvizd granátov...

Pancierová veža škrípe a obracia sa. Vyčnievajú z nej obnažené, ligotavé oceľové rúry.

A teraz pod veliteľským mostíkom, ale dobre nahlas, aby to začal aj vládny komisár, zhovárajú sa dvaja legionári: Klát Hopkins a ja.

– Vravím ti, že mýliť sa je ľudské! No! Ktoréhokoľvek statočného človeka možno oklamať.

– To nie je pravda! Pán vládny komisár by si bol štátnika Mandera ešte raz zavolať. Bol by sa presvedčil, či ho nepodviedli... Nedá sa len tak, po nejakej depeši vyraziť... Telefonovať alebo kecať telegraficky môže ktokoľvek.

– Tak ho potom treba zavolať ešte raz, – opakuje vždy znova a znova hlas, čo patrí Klátovi.

Zameriavač vrieska:

– Smer štyristo... dvanásť...

– Fixez! – zahučí teraz hlas vládneho komisára.

Všetci stoja. Markíz de Surene na veliteľskom mostíku nervózne zdrapí slúchadlo:

– Radista... prečítajte mi všetky depeše, ktoré ste prijali tejto noci!

– V priebehu dnešnej noci som neprijal nijakú depešu.

Sekunda... Zbehne z mostíka a zastaví sa pred nami. Hľadá nám do tváre celkom zblízka. Stojíme v pozore. Sú to zlé sekundy.

– Neviem, čo mám urobiť. Obesiť vás, alebo povýšiť... Jeden z vás mi pred chvíľou telefonoval!

Potom sa nahlas zasmaje, zdrapí dvoma prstami môj nos a začne mi bo naťahovať.

– Ale takíto darebáci... namojdušu... Hej! Prvý dôstojník! Koniec cvičenia! Dajte odtrúbiť... Rompez.

A odchádza do kajuty.

Keď na hlavnom pojednávaní tohto svetového podvodu položil predseda senátu otázku: „Podľa Vašej Excelencie teda kapitán Laméter nespáchal nedbalosť v službe tým, že prijal depešu stotníka Mandra bez akejkolvek previerky?“ vládny komisár odvetil: „Predpoklad, že nehovorí Mander, bol natoľko nepravdepodobný a nepodložený, že ktokoľvek, ba aj ja osobne, by som bol v takej situácii pokladal preverenie za zbytočné.“

Kapitána slávnostne rehabilitovali a za hrdinské úsilie, ktorým zabránil zbytočnému krviprelievaniu, vyznamenali najvyšším radom. Ale najväčšou odmenou mu bolo predsa len to, že po mnohých útrapách sa mohol konečne oženiť s Lucy de La Rouban.

Niktoš Alfonz a ja sme sa vrátili k svojej rote ako nositelia Čestnej légie. A ako milionári, pretože 25 percent z diamantov, keďže kapitán neprijal ani sou, rozdelili sme si my traja. To je podiel statočného nálezcu. Boli sme milionári. A aby som nezabudol. Štvrtiny sme sa vzdali v prospech Tureckého Sultána. Radi sme podpísali prehlásenie. Ako prvý podpisoval Klát.

– Nech sa páči, sem, – ukázal advokát.

Hopkins vytiahol z vrečka svoju ceruzu. Nádherný crayon to bol. Rýdze zlato s emailovou ozdobou a na konci obrovský, čistý, krvavočervený rubín...

Z maďarského originálu Jenő Rejtő
Az elátkozott part, Budapešť 1964,
preložil Peter H a j d ú k

Rejtö Jenö
PREKLIATE POBREŽIE
Dobrodružné romány č. 146

Vydala Smena, vydavateľstvo SUV CSZM, Bratislava, Pražská
ul. č. 9, ako 1335. publikáciu.

Rok vydania 1968

Zodpovedný redaktor edície Ladislav Švihran.

Zodpovedná redaktorka publikácie Viera Juríčková.

Obálku navrhol Miroslav Cipár.